

การศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือก
เข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลางของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา

มิถุนายน 2555

การศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือก
เข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลางของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา

มิถุนายน 2555

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือก
เข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลางของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา

มิถุนายน 2555

เพ็ญตระการ อรัญทอง. (2555). การศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลางของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม: อาจารย์ ดร.สุพร เข้มเฮง, อาจารย์ ดร.ละเอียต รัชเฝ้า.

การวิจัยครั้งนี้จุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรที่ส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลางของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 จำนวน 549 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม มี 6 ฉบับ ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ แบบสอบถามการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลาง ลักษณะมุ่งอนาคต การควบคุมตนเอง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การรับรู้ความสามารถของตนเอง และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ซึ่งแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่น .761, .712, .623, .832, .896 และ .699 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติการวิเคราะห์เส้นทาง

ผลการวิจัยพบว่า

1. ตัวแปรสาเหตุทั้ง 5 ตัว ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคต การควบคุมตนเอง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การรับรู้ความสามารถของตนเอง และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีค่าสหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.395 – 0.487

2. โมเดลตามสมมติฐานได้มีการปรับแก้ใหม่ ผลการตรวจสอบความกลมกลืนที่ปรับแก้ใหม่มีค่าไค-สแควร์เท่ากับ 1.346 (df=1, p=0.246) ค่าดัชนีรากมาตรฐานของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือเท่ากับ 0.025 ค่าดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของความแตกต่างโดยประมาณเท่ากับ 0.006 ค่าดัชนีวัดความกลมกลืนเท่ากับ 0.999 และค่าดัชนีวัดความกลมกลืนที่ปรับแก้เท่ากับ 0.983 ซึ่งผลการตรวจสอบความกลมกลืนของรูปแบบที่ปรับแก้ใหม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

3. ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงต่อการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลางเรียงตามลำดับคือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ลักษณะมุ่งอนาคต สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน และการควบคุมตนเอง โดยมีขนาดอิทธิพลเท่ากับ .296, .206, .167 และ .119 ตามลำดับ ตัวแปรที่ส่งอิทธิพลทางอ้อมต่อการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลางเรียงตามลำดับคือ การรับรู้ความสามารถของตนเอง สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน การควบคุมตนเอง และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ โดยมีขนาดอิทธิพลเท่ากับ .236, .128, .123, และ .052 ตามลำดับ โดยตัวแปรที่ศึกษาสามารถร่วมอธิบายความแปรปรวนของการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลางของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้ร้อยละ 34.60

A STUDY OF CAUSAL RELATIONSHIP OF FACTORS AFFECTING TO PREPARATION IN TAKE
AN EXAM FOR CENTRAL UNIVERSITY ADMISSIONS SYSTEM OF MATTHAYOMSUKSA VI
STUDENTS AT SCHOOLS UNDER THE KALASIN EDUCATION SERVICE AREA I

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Degree in Educational Research and Statistics
at Srinakharinwirot University

June 2012

Pentrakarn Arunthong. (2012). *A study of causal relationship of factors affecting to Preparation in take an exam central University admission system of Matthayomsuksa VI students at schools under the Kalasin educational service area I*. M.Ed. (Educational Research and Statistics). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Dr. Suwaporn Semheng, Dr. La-lad Ruckpau.

The purpose of this research was to study of causal relationship of factors affecting to preparation in take and exam central University admissions system of 549 Matthayomsuksa VI students at schools under the Kalasin education service area I selected by multi-stage random sampling. The research instruments included the six questionnaires that were rating scale into five levels to determine Preparation take and exam central University admissions system, Future orientation, Self-control, Achievement motivation, Self-efficacy and Relationship between students. The reliabilities of test were .761, .712, .623, .832, .896 and .699 respectively. Path analysis was used to analyze collected data.

The results revealed that:

1. 5 causal factors consisting of Future orientation, Self-control, Achievement motivation, Self-efficacy and Relationship between students has positive relationship the Preparation take and exam central University admission system with a statistical significance of .01. Their correlation coefficients were between 0.395-0.487.

2. The hypothesis causal relationship model of Preparation take and exam central University admissions system after adjusted, it was found that the adjusted model fit with the empirical data with Chi-square = 1.346 (df=1, p= 0.246), Standardized Root Mean Squared Residual (SRMR) = 0.025, Root Mean Squared Error Approximation (RMSEA) = 0.006, Goodness of Fit Index (GFI) = 0.999 and Adjusted Goodness of Fit Index (AGFI) = 0.983.

3. The factors with the most direct influence on Preparation take and exam central University admissions system were Achievement motivation, Future orientation, Relationship between students and Self-control with effect of .296, .206, .167 and .199 respectively. The variables which indirectly affected to Preparation take and exam central University admission system were Self-efficacy, Relationship between students, Self-control and Achievement motivation with its effect of .236, .128, .123 and .052 respectively. The study variables accounted for 34.60 percent of the Preparation take and exam central University admission system.

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

การศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือก

เข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลางของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

ของ

เพ็ญตระการ อรัญทอง

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒน์กุล)

วันที่ เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2555

คณะกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

..... ประธาน

..... ประธาน

(อาจารย์ ดร.สุพร เข้มเฮง)

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนันท์ ศลโกสุม)

..... กรรมการ

..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร.ละเอียด รัชษ์เผ่า)

(อาจารย์ ดร.สุพร เข้มเฮง)

..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร.ละเอียด รัชษ์เผ่า)

..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร.รณิดา เขยชุ่ม)

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัย
จาก
เงินงบประมาณแผ่นดิน ปี 2554 (ตามมติคณะรัฐมนตรี)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เพราะผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจาก อาจารย์ ดร. สุวพร เข้มเฮง ประธานคณะกรรมการควบคุมปริญญาานิพนธ์ และอาจารย์ ดร. ละเอียด รัชฎ์เฝ้า กรรมการควบคุมปริญญาานิพนธ์ ที่ได้เสียสละเวลาอันมีค่าเพื่อให้คำปรึกษา คำแนะนำในการทำปริญญาานิพนธ์เล่มนี้ จนทำให้ผู้วิจัยมีความรู้และประสบการณ์ในการทำวิจัย ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุนันท์ ศลโกสุม และอาจารย์ ดร. รณิดา เขยชุ่ม คณะกรรมการแต่งตั้งเพิ่มเติมที่ได้ให้ข้อเสนอแนะที่มีประโยชน์ ทำให้ปริญญาานิพนธ์มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ประจำภาควิชาการวัดผลและวิจัยทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒทุกท่านที่ให้ความรู้ และคำแนะนำที่ต้งามตลอดระยะเวลาที่ผู้วิจัยได้ศึกษา ในสถาบันแห่งนี้

ในการสร้างเครื่องมือได้รับความอนุเคราะห์จาก รองศาสตราจารย์ ดร. สมบูรณ์ ชิตพงศ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุนันท์ ศลโกสุม อาจารย์ภักดี ปรีวรรณ อาจารย์ ดร. อุทัยวรรณ สายพัฒนา และอาจารย์ ดร. อรุมา เจริญสุข และในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้รับความอนุเคราะห์จากผู้บริหาร คณะครูอาจารย์ และนักเรียนในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเป็นอย่างดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ มาเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

สุดท้ายผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณตาคำไสย พิมพรัตน์ คุณแม่หนูหมั่น พิมพรัตน์ คุณน้าไพวัลย์ สิมมาเคน คุณน้าสำเภา ตติยะรัตน์ ที่ได้อบรมสั่งสอนให้ความเมตตา อุปการะ และสนับสนุนการศึกษาของผู้วิจัยมาโดยตลอด

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีทั้งหมดที่ได้รับจากปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็น เครื่องบูชา-มารดา บุรพาคณาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่าน

เพ็ญตระกูล อรัญทอง

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	3
ความสำคัญของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	4
ตัวแปรที่ศึกษา.....	4
นิยามศัพท์.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
สมมติฐานการวิจัย.....	10
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อ ระดับอุดมศึกษาระบบกลาง	12
ความหมายของความพร้อม.....	12
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความพร้อม.....	13
องค์ประกอบของความพร้อม.....	15
การรับบุคคลเข้าศึกษาต่อในระบบสถาบันอุดมศึกษาในระบบกลาง (Admissio)...	18
การเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา ระบบกลาง (Admission).....	25
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุ่งอนาคต.....	27
ความหมายของลักษณะมุ่งอนาคต.....	27
ปัจจัยที่ส่งเสริมลักษณะมุ่งอนาคต.....	29
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมตนเอง.....	32
ความหมายของการควบคุมตนเอง.....	32
ทฤษฎีการควบคุมตนเอง.....	33
ความสำคัญของการควบคุมตนเอง.....	35

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ)	
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์.....	38
ความหมายของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์.....	38
ทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์.....	39
ลักษณะของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์.....	41
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ความสามารถของตนเอง.....	41
ความหมายของการรับรู้ความสามารถของตนเอง.....	41
ทฤษฎีการรับรู้ความสามารถของตนเอง.....	42
ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ความสามารถของตนเอง.....	45
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน.....	46
ความหมายของสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน.....	46
ทฤษฎีเกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน.....	47
การสร้างความสัมพันธ์อันดีกับเพื่อน.....	48
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์หัตถิทธิพล.....	51
ความหมายของการวิเคราะห์หัตถิทธิพล.....	51
ข้อดีและข้อเสียของเทคนิคการวิเคราะห์หัตถิทธิพล.....	52
การวิเคราะห์หัตถิทธิพล.....	54
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้า ศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลาง.....	59
งานวิจัยต่างประเทศ.....	59
งานวิจัยในประเทศ.....	61
3 วิธีการดำเนินการวิจัย	67
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	67
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	70
ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือ.....	71
วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	83
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	83

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์	90
สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	90
การนำเสนอข้อมูล.....	91
ตอนที่ 1 ผลการตรวจสอบลักษณะการแจกแจงข้อมูล.....	91
ตอนที่ 2 ผลการตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสาเหตุกับการเตรียม ความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลาง..	93
ตอนที่ 3 ผลการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ ที่สร้างขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์.....	94
ตอนที่ 4 ผลการตรวจสอบตัวแปรสาเหตุที่มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อม...	99
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	102
สรุปผลการวิจัย.....	103
อภิปรายผลการวิจัย.....	104
ข้อเสนอแนะ.....	107
บรรณานุกรม	109
ภาคผนวก	119
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ.....	120
ภาคผนวก ข ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และค่าความเที่ยงตรงของเครื่องมือ.....	123
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	131
ประวัติย่อวิจัย	145

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ กาฬสินธุ์ เขต 1 ปีการศึกษา 2553.....	68
2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำแนกตามขนาดของโรงเรียนของชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่กาฬสินธุ์ เขต 1 ปีการศึกษา 2553.....	70
3 สถิติที่ใช้ตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลตามสมมติฐานกับ ข้อมูลเชิงประจักษ์และเกณฑ์ที่ใช้พิจารณา.....	85
4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สมประสิทธิ์การกระจาย ความเบ้ ความโด่ง ค่าไค -สแควร์ทดสอบการแจกแจงเป็นโค้งปกติรายตัวแปรสังเกตได้.....	91
5 เมทริกซ์ของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสาเหตุกับการเตรียม ความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลาง ของชั้นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6.....	94
6 ค่า Tolerance และ VIF เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัย.....	94
7 ค่าสถิติความสอดคล้องของโมเดลตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในภาพรวม ก่อนการปรับโมเดลและหลังการปรับโมเดล.....	96
8 อิทธิพลทางตรง (Direct effects : DE) อิทธิพลทางอ้อม (Indirect effect : IE) และอิทธิพลรวม (Total effects : TE) ของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเตรียมความพร้อม ในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาระดับอุดมศึกษาระบบกลาง.....	100
9 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามวัดการเตรียมความพร้อม ในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลาง.....	124
10 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามวัดลักษณะมุ่งอนาคต.....	125
11 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามวัดการควบคุมตนเอง.....	125
12 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์.....	126
13 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามวัดการรับรู้ความสามารถของตนเอง.....	126
14 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับ เพื่อน.....	127
15 ค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถามวัดการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้า ศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลาง.....	128
16 ค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถามวัดลักษณะมุ่งอนาคต.....	128
17 ค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถามวัดการควบคุมตนเอง.....	139

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
18 ค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถามวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์.....	129
19 ค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถามวัดการรับรู้ความสามารถของตนเอง.....	130
22 ค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถามวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน.....	130

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 รูปแบบเส้นทางตามสมมติฐานการวิจัยความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของ ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการเตรียมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อ ระดับอุดมศึกษาระบบกลาง.....	9
2 ความแตกต่างระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเองและความคาดหวัง เกี่ยวกับผลกรรมที่เกิดขึ้น.....	43
3 ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเองและความคาดหวัง เกี่ยวกับผลกรรมที่เกิดขึ้นต่อการตัดสินใจกระทำของบุคคล.....	43
4 ทฤษฎีการรับรู้ความสามารถของตนเองของแบนดูรา (Self - Efficacy Theory).....	46
5 ขั้นตอนการวิเคราะห์อิทธิพลด้วยโปรแกรมลิสเรล.....	56
6 ลำดับขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	72
7 โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการเตรียมในการสอบคัดเลือกเข้า ศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลางของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก่อนการปรับโมเดล.....	95
8 โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการเตรียมในการสอบคัดเลือกเข้า ศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลางของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หลังการปรับโมเดล.....	98

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติได้กำหนดไว้ในหมวด 3 มาตราที่ 16 ว่า การศึกษาในระบบมีสองระดับ คือ การศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาระดับอุดมศึกษา การศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบด้วย การศึกษาซึ่งจัดไม่น้อยกว่าสิบสองปีก่อนระดับอุดมศึกษา การแบ่งระดับและประเภทของการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (สำนักคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2546: 10) ส่วนการศึกษาในระดับอุดมศึกษาเป็นการศึกษาในระดับสูงสุดในระบบการศึกษา ซึ่งเป็นที่หมายและคาดหวังของบุคคลทั่วไป การจัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มุ่งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะในวิชาสามัญเฉพาะทางและมีความรู้เกี่ยวกับวิทยาการและเทคโนโลยีต่างๆ รวมทั้งการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและทักษะทางสังคมที่จำเป็น ส่วนการศึกษาในระดับอุดมศึกษานั้นเป็นการศึกษาค้นคว้าวิจัย เพื่อสร้างองค์ความรู้และกระบวนการเรียนรู้ในศิลปวิทยาการแขนงต่างๆ ที่หลากหลายถ่ายทอดความรู้ทางวิชาการ วิชาชีพชั้นสูง และกระบวนการเรียนรู้เพื่อผลิตกำลังคนที่มีความสามารถสนองต่อความต้องการของบุคคล ชุมชนและประเทศชาติโดยส่วนรวม รวมทั้งการให้บริการทางวิชาการแก่สังคมและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของชาติ (เฉลิมเผ่า อัจฉริยะ. 2544: 1)

สถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยได้เริ่มคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา โดยการสอบคัดเลือกรวม หรือที่เรียกกันว่า ระบบเอ็นทรานซ์ (Entrance) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2504 เนื่องจากสถาบันอุดมศึกษา มีจำนวนที่หนึ่งไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้ที่สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สถาบันอุดมศึกษาของรัฐจึงเล็งเห็นว่าการสอบแข่งขันเพื่อคัดเลือกผู้ที่มีคะแนนสูง บวกกับคุณสมบัติอื่นๆ ที่เหมาะสมในการเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาถือว่าเป็นวิธีที่ดีที่สุด จึงร่วมกันพัฒนาระบบการสอบคัดเลือกกลางในระดับประเทศขึ้น โดยดำเนินการร่วมกับทบวงมหาวิทยาลัยในขณะนั้นจนระบบเอ็นทรานซ์ได้รับการนิยม ยอมรับว่าเป็นระบบการสอบคัดเลือกที่ดีที่สุดของประเทศ เพราะเชื่อมั่นในความยุติธรรมและความโปร่งใส หลังจากที่ระบบการสอบคัดเลือกดำเนินสืบเนื่องมาเป็นเวลานาน ได้เกิดสิ่งที่ไม่พึงประสงค์ซึ่งพัฒนาตัวขึ้นมาเป็นลำดับ กล่าวคือ ระบบการสอบคัดเลือกที่มุ่งวัดผลเพียงบางรายวิชาที่สถานศึกษาเห็นว่าจำเป็นสำหรับการศึกษาต่อในแต่ละสาขาวิชา ได้นำไปสู่สถานการณ์ที่ผู้เรียนมุ่งเรียนเฉพาะรายวิชาที่ต้องสอบเท่านั้น โดยผู้เรียนส่วนมากจะไม่สนใจหรือละทิ้งรายวิชาที่ไม่ต้องใช้ในการสอบคัดเลือก ทั้งนี้เพราะเป้าหมายของการเรียนในที่สุดคือการเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยให้ได้ในสาขาที่ตนต้องการ

เท่านั้น ผลที่ตามมาคือเกิดความล้มเหลวของระบบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา โดยผู้เรียนไม่ได้ผ่านการเรียนรู้ครบกระบวนการ ส่งผลถึงการพัฒนาคนที่ไม่สมบูรณ์ (บัณฑิตแนะแนว. 2549: 7)

ที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย และสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (ทบวงมหาวิทยาลัยเดิม) กระทรวงศึกษาธิการ จึงมีแนวคิดปรับปรุงระบบการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาอีกครั้ง โดยตั้งคณะทำงานว่าด้วยการรับบุคคลเข้าศึกษาและวัดผล (Admission and Assessment Forum) ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลจากมหาวิทยาลัยต่างๆ ทำหน้าที่ประเมินผลดีและผลเสีย เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาระบบคัดเลือกใหม่ให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งผลจากการศึกษาของคณะทำงานชุดดังกล่าวชี้ให้เห็นหลักการของการนำผลการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมาใช้ในการคัดเลือกสัดส่วนที่เพิ่มขึ้น และเพิ่มการพิจารณาความสามารถของผู้สมัคร โดยพิจารณาจากองค์ประกอบหลัก ได้แก่ ผลการเรียนแบบทดสอบหลัก และ/หรือ แบบทดสอบความสามารถทางการเรียน จัดโดยสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ รวมทั้งพิจารณาจากผลการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในส่วนอื่นๆ โดยสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ อาจกำหนดคุณสมบัติหรือกำหนดให้สอบวิชาเฉพาะหรือวิชาความถนัดเฉพาะด้านเพิ่มเติมได้ โดยการทดสอบให้ทำในระบบสอบรวมเช่นเดียวกับที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันเพราะเป็นระบบที่มีประสิทธิภาพ ประกอบกับการประกาศใช้พระบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่นำไปสู่การปฏิรูปการศึกษา การประกาศใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ระบบการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาจึงต้องปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องและส่งเสริมระบบการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อให้การปฏิรูปการเรียนการสอนสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ดังนั้นระบบการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาที่ใช้มาตั้งแต่ 2504 และปรับปรุงเมื่อปี 2543 จึงใช้ในปีการศึกษา 2548 เป็นปีสุดท้าย และการรับนักศึกษาในปีการศึกษา 2549 เริ่มใช้ระบบกลางการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา (Central University Admissions System : CUAS) (แมนวดี นุญท์; และคนอื่นๆ. 2548: 4)

การรับบุคคลเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาระบบกลาง มีการเน้นการสอบมากขึ้น ทำให้นักเรียนต้องเตรียมความพร้อมในการสอบแข่งขันมากขึ้น จากการศึกษาของพัฒนา พลอยประไพ (2541: 63) ที่ศึกษาเรื่องกำหนดเป้าหมายและการกำกับตนเองกับการประสบความสำเร็จในการสอบเข้าศึกษาต่อในคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยของรัฐ พบว่า การเตรียมความพร้อมที่ดีจะทำให้เกิดความมั่นใจ เมื่ออยู่ในสภาวะที่มีการแข่งขันซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของวรรณะ มโนภินิเวศ (2537: 123) กล่าวว่า การเตรียมความพร้อมก่อนการสอบเป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้กับตนเอง และก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่ดี เพราะฉะนั้นหากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีการเตรียมความพร้อมที่ดีก่อนการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระบบอุดมศึกษาระบบกลาง ก็จะทำให้เกิดความมั่นใจ และลดความวิตกกังวลก่อนสอบได้และจากการได้ศึกษาค้นคว้างานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลาง พบว่า ตัวแปรด้านลักษณะมุ่งอนาคต การควบคุมตนเอง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การรับรู้

ความสามารถของตนเอง และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเตรียมความพร้อมในการเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (อรุณพร เนียมสุวรรณ. 2549. 159-160; กมลวรรณ ดีเลิศ. 2551: 95-96)

จากการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า การเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลางนั้น เกิดจากหลายสาเหตุ สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาว่าปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาระบบกลาง โดยปัจจัยที่ผู้วิจัยให้ความสนใจมีดังนี้ ลักษณะมุ่งอนาคต การควบคุมตนเอง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การรับรู้ความสามารถของตนเอง และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน โดยเลือกใช้ระเบียบวิธีการวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) ซึ่งเป็นวิธีการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยสาเหตุที่ส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลางของนักเรียน เพื่อให้สามารถอธิบายได้ว่าตัวแปรสาเหตุแต่ละตัวมีอิทธิพลขนาดใดและเป็นอิทธิพลทางตรงหรือทางอ้อม

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (Causal Model) ของตัวแปรที่ส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลางของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยมีจุดมุ่งหมายเฉพาะดังนี้

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสาเหตุกับการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลางของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6
2. เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่สร้างขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์
3. เพื่อศึกษาตัวแปรสาเหตุที่มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการเตรียมความพร้อมในการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลางของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการวิจัยครั้งนี้จะทำให้ทราบรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรต่าง ๆ ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคต การควบคุมตนเอง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การรับรู้ความสามารถของตนเอง และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ที่ส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลางของนักเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 มีมากน้อยเพียงใด ทั้งปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรง (Direct effect) และอิทธิพลทางอ้อม (Indirect effect) ซึ่งสารสนเทศที่ค้นพบจากการศึกษาครั้งนี้จะสามารถเป็นข้อมูลให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน ดังนี้

1. บิดา มารดา ผู้ปกครอง ใช้เป็นแนวทางส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนให้มีการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษามากขึ้น

2. ครู อาจารย์ เห็นถึงปัจจัยด้านต่างๆ เพื่อจัดกิจกรรมเสริมเพื่อพัฒนาให้นักเรียนในโรงเรียนมากขึ้นเพื่อให้นักเรียนมีการเตรียมความพร้อมการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา

3. ผู้บริหารสถานศึกษาใช้กำหนดนโยบายเพื่อพิจารณาแนวทางการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาในด้านความรู้ความเข้าใจในเนื้อหา ด้านจิตใจ และด้านร่างกายมากขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 19 โรงเรียน จำนวนห้องเรียน 73 ห้อง มีจำนวนนักเรียน 2,729 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 11 โรงเรียน จำนวนห้องเรียน 15 ห้อง และมีจำนวนนักเรียน 549 คน ด้วยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi - Stage Random Sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่

1.1 ลักษณะมุ่งอนาคต

1.2 การควบคุมตนเอง

1.3 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

1.4 การรับรู้ความสามารถของตนเอง

1.5 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

2. ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือ

การเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลาง

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **การศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ** หมายถึง วิธีการวิเคราะห์ทางสถิติอย่างหนึ่ง ที่อาศัยการประยุกต์วิธีวิเคราะห์การถดถอยมาอธิบายความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระหลายๆตัว ที่มีต่อตัวแปรตามทั้งที่เป็นความสัมพันธ์ทางตรงและทางอ้อม ตลอดจนสามารถอธิบายทิศทางและปริมาณความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ โดยมีลูกศรชี้ให้เห็นแบบจำลองความสัมพันธ์ได้

2. **การเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลาง** หมายถึง การกระทำของนักเรียนในด้านการเตรียมตัวที่จะเรียนรู้ เพื่อให้เกิดความพร้อมทั้งการทำความเข้าใจในเนื้อหาของการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน การทดสอบวัดศักยภาพทั่วไป การทดสอบวัดศักยภาพทางวิชาการและวิชาชีพ ด้านจิตใจเพื่อให้เกิดความพร้อมอย่างเต็มที่ และด้านร่างกายเพื่อสามารถสอบเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาระบบกลางได้

2.1 **ด้านความรู้ความเข้าใจในเนื้อหา** คือ การกระทำที่บ่งบอกถึงการอ่านหนังสือ ทบทวนความรู้ การเรียนเสริมกวดวิชาเพิ่มเติม การจับกลุ่มแลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อน และฝึกทำข้อสอบที่ใช้สอบคัดเลือกที่ผ่านมา

2.2 **ด้านจิตใจ** คือ การกระทำที่บ่งบอกถึงการมีสมาธิในการทบทวนบทเรียน และทำความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่สอบโดยปราศจากความวิตกกังวล

2.3 **ด้านร่างกาย** คือ การกระทำที่บ่งบอกถึงการออกกำลังกายสม่ำเสมอ การพักผ่อนเพียงพอ และการรับประทานอาหารที่มีประโยชน์

3. **ลักษณะมุ่งอนาคต** หมายถึง การมองอนาคตของนักเรียนที่สามารถคาดการณ์ไกล การวางแผนเพื่อมุ่งไปสู่เป้าหมายในอนาคตที่เลือกอย่างเหมาะสม มีความเพียรพยายาม รู้จักวิธีการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์เพื่อจะบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ รู้จักอดทนรอเพื่อความสำเร็จในอนาคต เพื่อไปสู่เป้าหมายที่ต้องการด้านการศึกษาหรืออาชีพที่ต้องการตามที่ใจปรารถนาและมุ่งหวัง

3.1 **ด้านความสามารถในการคาดการณ์ไกล** คือ ความคิดและการกระทำที่บ่งบอกถึงความสามารถคาดการณ์ไกลถึงผลที่อาจจะเกิดขึ้นเกี่ยวกับการกระทำเกี่ยวกับการศึกษา และการประกอบอาชีพ และการตัดสินใจเลือกกระทำอย่างเหมาะสม

3.2 **ด้านการแก้ปัญหาและวางแผนดำเนินการ** คือ การกระทำที่บ่งบอกถึงการแก้ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น และวางแผนดำเนินการเพื่อให้เกิดผลดี เพื่อเป้าหมายเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพในอนาคต

3.3 ด้านการรู้จักเลือกและรอคอย มีความเพียรพยายามเพื่อความสำเร็จในชีวิต คือ ความคิดและการกระทำที่บ่งบอกถึงการเป็นบุคคลรู้จักเลือกกระทำและรอคอยผลที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพ และมีความเพียรพยายามในปัจจุบันเพื่อประสบความสำเร็จในชีวิต

4. การควบคุมตัวเอง หมายถึง การกระทำที่บ่งบอกถึงความสามารถของนักเรียนในการเลือกกระทำกิจกรรมต่างๆ ด้วยความคิดอย่างมีเหตุผล โดยคำนึงถึงผลการกระทำนั้นๆ เพื่อให้ได้รับผลดีตามที่ตนเองต้องการ สามารถยับยั้งหรือหลีกเลี่ยงการกระทำที่ไม่เหมาะสมที่อาจจะนำสิ่งไม่ดีมาสู่ตนเอง และสามารถควบคุมการแสดงออกทางอารมณ์เมื่ออยู่ในภาวะที่ต้องเผชิญปัญหาหรือเกิดความขัดแย้งในจิตใจ รวมทั้งรู้จักแสวงหาแนวทางในการแก้ปัญหาเพื่อเป้าหมายในอนาคต

5. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง ความปรารถนาหรือความต้องการของนักเรียนที่จะได้รับผลสำเร็จในสิ่งที่มุ่งหวังหรือตั้งเป้าหมายไว้ โดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค พยายามทุกวิถีทางในการแก้ปัญหาเพื่ออนาคตไปสู่ความสำเร็จ มุ่งมั่นทำให้ดีที่สุดเพื่อให้บรรลุมาตรฐานที่ตั้งไว้ มีความสุขเมื่อประสบความสำเร็จ และมีความวิตกกังวลเมื่อทำไม่สำเร็จหรือประสบความสำเร็จล้มเหลว

6. การรับรู้ความสามารถของตนเอง หมายถึง การรับรู้ของนักเรียนว่าตนเองมีความสามารถที่จะทำได้หรือไม่ และมีความมั่นใจว่ากระทำได้ในระดับใด สามารถตัดสินใจเกี่ยวกับความสามารถของตนเองที่จัดการและดำเนินการกระทำพฤติกรรมให้บรรลุตามเป้าหมาย

7. สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน หมายถึง การปฏิบัติตนของนักเรียนและเพื่อนที่มีต่อกันทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน ได้แก่ การช่วยเหลือซึ่งกันและกันด้านการเรียนและเรื่องส่วนตัว การให้คำปรึกษา การแสดงความรู้สึกห่วงใยอย่างจริงจัง การรับฟังความคิดเห็นของกันและกัน การแสดงความยินดีเมื่อประสบความสำเร็จ การให้ความใกล้ชิด การสนิทสนมและการทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกันด้วยความรักและสามัคคี

กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลางของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

จากการศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลาง การเตรียมความพร้อมผู้วิจัยได้คัดเลือกมาจากทฤษฎีการเชื่อมโยงของธอร์นไดค์ (Thorndike's Connectionism Theory) ซึ่งเป็นกฎการเรียนรู้โดยมีกฎแห่งความพร้อม (Law of Readiness) ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาระบบกลาง จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคต การควบคุมตนเอง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การรับรู้ความสามารถของตนเอง และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ซึ่งผู้วิจัยทำการคัดสรรตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษากลาง ดังนี้

1. ลักษณะมุ่งอนาคต ผู้วิจัยได้คัดเลือกตัวแปรมาจากหลักการพัฒนาลักษณะมุ่งอนาคตของ เนอร์มี (Numrmi: 1991) ลักษณะมุ่งอนาคตมีอิทธิพลทางตรงต่อการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาระบบกลาง ซึ่งอรุณพร เนียมสุวรรณ (2549: 163 – 164) ได้ศึกษาเรื่องการเตรียมความพร้อมในการรับบุคคลเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาระบบกลางของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่านักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตต่างกัน มีการเตรียมความพร้อมในการรับบุคคลเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาระบบกลางแตกต่างกัน และกมลวรรณ ดีเลิศ (2551: 98) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมในการศึกษาต่อในระบบกลางของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะมุ่งอนาคตมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเตรียมความพร้อมในการศึกษาต่อในระบบกลาง

2. การควบคุมตนเอง ผู้วิจัยได้คัดเลือกตัวแปรมาจากทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของแบนดูรา (Bandura: 1986) การควบคุมตนเองมีอิทธิพลทางตรงต่อการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลาง และมีอิทธิพลทางอ้อมโดยผ่านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เนื่องจากกรภัทร วรเชษฐ์ (2549: 129) พบว่า นักเรียนที่มีการควบคุมตนเองสูงจะสามารถกำหนดตนเองให้ทำในสิ่งที่ถูกที่ควรวิธีที่จะรับมือสิ่งรบกวนจากภายนอก เช่น ในการเรียนก็จะมีสมาธิได้แม้เพื่อรบกวน ซึ่งอรุณพร เนียมสุวรรณ (2549: 164) พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีการควบคุมตนเองต่างกัน มีการเตรียมพร้อมในการรับบุคคลเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาระบบกลางต่างกัน ทั้งนี้เพราะผู้ที่มีการควบคุมตนเองสูง จะสามารถควบคุมพฤติกรรม การกระทำของตนเองให้สามารถปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ที่ตนเองคาดหวัง มีความอดทนและมีความเพียรพยายามในการทำความเข้าใจในเนื้อหาวิชาในบทเรียนมากกว่าผู้ที่มีการควบคุมต่ำ

3. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ผู้วิจัยได้คัดเลือกตัวแปรมาจากทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของแมคคลีแลนด์ (McClelland: 1953) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีอิทธิพลทางตรงต่อการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลาง มีอิทธิพลทางอ้อมโดยผ่านลักษณะมุ่งอนาคตเนื่องจากกิลฟอร์ด (Guilford. 1967: 437-439) ได้กล่าวถึง ลักษณะของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ว่าเป็นผู้ที่มีความทะเยอทะยาน ปรารถนา และความเพียรพยายามที่จะทำกิจกรรมให้สำเร็จ มีความอดทน แม้ว่าจะต้องเสียเวลานานในการทำงานให้สำเร็จ งานวิจัยของพรทิพย์ เจนจริยานนท์ (2542: 104) ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นพบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคต กล่าวคือ นักเรียนที่ต้องการประสบความสำเร็จด้านการเรียนและการประกอบอาชีพในอนาคตจะต้องมีการคาดการณ์ไกล เห็น

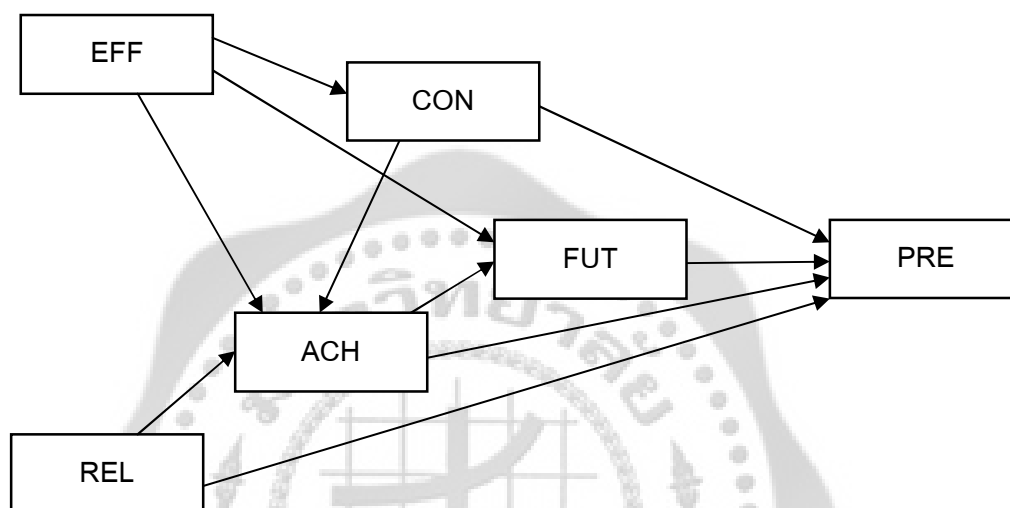
ความสำคัญของผลได้ผลเสียที่จะเกิดในอนาคต มีการวางแผนปฏิบัติเพื่อให้ตนเองประสบความสำเร็จได้ด้วย และงานวิจัยของกมลวรรณ ดีเลิศ (2551: 98) พบว่า นักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนมากมีการเตรียมความพร้อมในการเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาในระบบกลางมากด้วย

4. การรับรู้ความสามารถของตนเอง ผู้วิจัยได้คัดเลือกตัวแปรมาจากทฤษฎีการรับรู้ความสามารถของตนเอง (Self – Efficacy Theory) เป็นทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของแบนดูรา (Bandura. 1986) การรับรู้ความสามารถของตนเองมีอิทธิพลทางอ้อมโดยผ่านลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเองกับการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลาง เนื่องจากแบนดูรา (Bandura. 1977) กล่าวว่า ความสำเร็จในการทำงานเป็นประสบการณ์ตรง การไม่ประสบผลสำเร็จทำให้เกิดความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของบุคคลเพิ่มขึ้น การไม่สำเร็จหลายๆครั้ง ทำให้บุคคลไม่ย่อท้อในการทำงานเมื่อทำสิ่งนั้นไม่สำเร็จ การได้เห็นประสบการณ์ของผู้อื่น การพุดชกจูงจากผู้อื่น และความตื่นตัวทางอารมณ์ ดังนั้นบุคคลที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเอง น่าจะส่งเสริมต่อลักษณะมุ่งอนาคต การควบคุมตนเอง และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ซึ่งปณิตา นิรมล (2547: 131) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุการกำกับตนเองในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคตะวันออกเฉียง พบว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองในทางการเรียน เป็นตัวแปรหนึ่งที่มีอิทธิพลทางตรงต่อการกำกับตนเองในการเรียน และชัตติยา น้อยทอง (2551: 132) พบว่า การรับรู้ความสามารถของตนเอง เป็นการตัดสินใจความสามารถของตนเองว่าจะสามารถทำงานได้ในระดับใด ถ้าบุคคลประเมินความสามารถของตนเองได้อย่างถูกต้องเหมาะสม จะส่งผลต่อการเลือกกระทำพฤติกรรม สามารถกำกับตนเองได้ดี มีโอกาสประสบความสำเร็จสูง

5. สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ผู้วิจัยได้คัดเลือกมาจากแนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีสามมิติของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (FIRO – Fundamental Interpersonal Relation Orientation) โดยวิลเลียม ชูลท์ (Schultz. 1966) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนอิทธิพลทางตรงต่อการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลาง มีอิทธิพลทางอ้อมโดยผ่านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ซึ่งกมลวรรณ ดีเลิศ (2551: 100) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมในการศึกษาต่อในระบบกลางของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีสัมพันธภาพดีกับเพื่อน มีการเตรียมความพร้อมในการเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาในระบบกลางมาก และสันต์ชัย รามะนพ (2550: 126-127) พบว่า นักเรียนที่อยู่ในวัยรุ่น เป็นวัยที่ต้องการได้รับความรู้สึก ว่าตนเองมีความมั่นคง ต้องการเพื่อน จึงทำให้เด็กที่อยู่ในช่วงวัยรุ่นตอบสนองความต้องการด้วยการคบหาสมาคมกับเพื่อนวัยเดียวกัน ซึ่งจะทำให้นักเรียนมีความรู้สึกมั่นคง เชื่อมั่นในตนเองและสามารถพึ่งตนเองได้ในที่สุด

จากการศึกษา เอกสาร แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลางพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเตรียมความพร้อมใน

การสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลาง ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคต การควบคุมตนเอง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การรับรู้ความสามารถของตนเอง และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ซึ่งส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลาง ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 รูปแบบเส้นทางตามสมมติฐานการวิจัยความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลาง

หมายเหตุ ความหมายของสัญลักษณ์

→ แทน ความสัมพันธ์ในรูปแบบเชิงสาเหตุระหว่างตัวแปร โดยตัวแปรที่อยู่
อยู่ทางลูกศรเป็นสาเหตุ ตัวแปรที่อยู่หัวลูกศรเป็นผล

□ แทน ตัวแปรสังเกตได้

PRE แทน การเตรียมความพร้อม (PREPARATION)

FUT แทน ลักษณะมุ่งอนาคต (FUTURE ORIENTATION)

CON แทน การควบคุมตนเอง (SELF CONTROL)

ACH แทน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (ACHIEVEMENT MOTIVATION)

EFF แทน การรับรู้ความสามารถของตนเอง (SELF - EFFICACY)

REL แทน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (RELATIONSHIP BETWEEN STUDENTS)

สมมติฐานในการวิจัย

1. ตัวแปรลักษณะมุ่งอนาคต การควบคุมตนเอง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การรับรู้ความสามารถของตนเอง และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนมีความสัมพันธ์กับการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลาง

2. รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุตามภาวะสันนิษฐานมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

3. ตัวแปรสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระบบอุดมศึกษาระบบกลางของนักเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อมดังนี้

3.1 ลักษณะมุ่งอนาคตมีอิทธิพลทางตรงต่อการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระบบอุดมศึกษาระบบกลาง

3.2 การควบคุมตนเอง มีอิทธิพลทางตรงต่อการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลางและมีอิทธิพลทางอ้อม โดยผ่านทางแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

3.3 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีอิทธิพลทางตรงต่อการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลางและมีอิทธิพลทางอ้อม โดยผ่านทางลักษณะมุ่งอนาคต

3.4 การรับรู้ความสามารถของตนเอง มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลาง โดยผ่านทางลักษณะมุ่งอนาคต การควบคุมตนเองและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

3.5 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน มีอิทธิพลทางตรงต่อการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาและมีอิทธิพลทางอ้อม โดยผ่านทางแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลาง ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีสาระสำคัญที่ผู้วิจัยจะนำเสนอ ดังนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลาง (Admission)

- 1.1 ความหมายของความพร้อม
- 1.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความพร้อม
- 1.3 องค์ประกอบของความพร้อม
- 1.4 การรับบุคคลเข้าศึกษาต่อในระบบอุดมศึกษาในระบบกลาง (Admission)
- 1.5 การเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา

ระบบกลาง (Admission)

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุ่งอนาคต

- 2.1 ความหมายของลักษณะมุ่งอนาคต
- 2.2 ปัจจัยที่ส่งเสริมลักษณะมุ่งอนาคต

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมตนเอง

- 3.1 ความหมายของการควบคุมตนเอง
- 3.2 ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม
- 3.3 ความสำคัญของการควบคุมตนเอง

4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

- 4.1 ความหมายของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
- 4.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
- 4.3 ลักษณะของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

5. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ความสามารถของตนเอง
 - 5.1 ความหมายของการรับรู้ความสามารถของตนเอง
 - 5.2 ทฤษฎีการรับรู้ความสามารถของตนเอง
 - 5.3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ความสามารถของตนเอง
6. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน
 - 6.1 ความหมายของสัมพันธภาพ
 - 6.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างบุคคล
 - 6.3 การสร้างความสัมพันธ์อันดีกับเพื่อน
7. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์อิทธิพล
 - 7.1 ความหมายของการวิเคราะห์อิทธิพล
 - 7.2 ข้อดีและข้อจำกัดของเทคนิคการวิเคราะห์อิทธิพล
 - 7.3 การวิเคราะห์อิทธิพล
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลาง (Admission)
 - 8.1 งานวิจัยต่างประเทศ
 - 8.2 งานวิจัยในประเทศ

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลาง (Admission)

1.1 ความหมายของความพร้อม

มีนักวิชาการได้กล่าวถึงความหมายของความพร้อม (Readiness) ไว้หลายท่านดังต่อไปนี้
 แททเชอร์ และคนอื่น (Thatcher; et al. 1970: 695) กล่าวว่า ความพร้อม หมายถึง ลักษณะของบุคคลที่มีความคล่องตัวกระตือรือร้น มีความตั้งใจในการกระทำพฤติกรรมต่างๆ เพื่อให้กิจกรรมที่ทำนั้นบรรลุผลสำเร็จ

กู๊ด (Good. 1973: 472) ได้ให้ความหมายของความพร้อมไว้ว่าหมายถึง ความตั้งใจ ความต้องการ และความสามารถที่จะเข้าร่วมกิจกรรม ความพร้อมขึ้นอยู่กับระดับวุฒิภาวะ ประสบการณ์ จิตใจและอารมณ์ของนักเรียน

กมลรัตน์ หล้าสุวรรณ (2528: 220) กล่าวไว้ว่า ความพร้อม หมายถึง สภาพความ สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ ที่พร้อมจะตอบสนองต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งทางด้านร่างกาย ได้แก่ วุฒิ ภาวะ (Maturity) ซึ่งหมายถึง การเจริญเติบโตอย่างเต็มที่ของอวัยวะของร่างกาย ทางด้านจิตใจ ได้แก่ ความพอใจที่จะตอบสนองต่อสิ่งเร้า หรือพอใจที่จะกระทำสิ่งต่างๆ

กฤษณา ตักดีศรี (2530: 473) กล่าวว่า ความพร้อม หมายถึง ความสามารถของ บุคคลที่จะดำเนินกิจกรรมหนึ่งอย่างได้ผลดีในระยะเวลาหนึ่ง ความพร้อมประกอบด้วย วุฒิภาวะ ทางกายกับสภาพการณ์อื่นๆ เช่น ความสนใจ แรงจูงใจ ประสบการณ์เดิม ความต้องการ สุขภาพจิต เป็นต้น

สังัด อุทรานันท์ (2532: 147) กล่าวว่า ความพร้อมเป็นสภาวะทางด้านร่างกายหรือ จิตใจที่มีอยู่ในตัวบุคคลซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการเรียน ถ้าปราศจากความพร้อมแล้วบุคคลนั้น อาจจะไม่เรียนรู้ หรือหากเกิดการเรียนรู้ก็จะเป็นไปอย่างผิวเผิน ความพร้อมเป็นสภาวะที่มีความ สลับซับซ้อนมากพอสมควร ทั้งนี้เนื่องจากความพร้อมจะขึ้นอยู่กับองค์ประกอบมากมายหลายอย่าง เช่น แรงจูงใจ และประสบการณ์เดิม เป็นต้น

พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา (2544: 73) กล่าวถึงความพร้อมว่า เป็นสภาวะของบุคคลที่จะ เรียนรู้สิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างบังเกิดผล ซึ่งความพร้อมนี้จะขึ้นอยู่กับวุฒิภาวะทางร่างกาย สติปัญญา สังคม และอารมณ์ นอกจากนี้ความพร้อมในการเรียนรู้อย่างขึ้นอยู่กับการศึกษาเตรียมตัว ตลอดจน ความสนใจที่จะเรียนรู้ในสิ่งนั้น ความพร้อมเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ครูต้องคำนึงถึงในการ เรียนการสอนเพื่อช่วยให้เด็กได้รับประโยชน์มากที่สุดจากการเรียนรู้ เพราะเด็กจะเรียนรู้ทักษะ อย่างไม่ได้อย่างหนึ่งได้รวดเร็วและเกิดผลดี เด็กจะต้องมีความพร้อม และถ้าเด็กถูกบังคับให้เรียนรู้สิ่ง ใดในขณะที่เด็กยังไม่มีความพร้อม เด็กจะเกิดความคับข้องใจและมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อสิ่งเหล่านั้น

จากความหมายของความพร้อมที่กล่าวไว้ข้างต้น สรุปได้ว่า ความพร้อมเป็นสภาวะของ บุคคลที่พร้อมเรียนรู้ หรือทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งด้วยความตั้งใจ สนใจ และมีความ กระตือรือร้น เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จซึ่งเกิดจากวุฒิภาวะ ความสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ อารมณ์และประสบการณ์เดิม

1.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความพร้อม

ทฤษฎีการเรียนรู้ (Theory of Learning) ในปัจจุบันมีนักจิตวิทยาหลายท่านได้แบ่งแตกต่างกัน ในวงการศึกษาระดับประเทศไทยแบ่งเป็น 2 กลุ่มใหญ่ๆ คือ (โสภา ผดุงสิทธิโชค. 2543: 35-37)

1. ทฤษฎีการต่อเนื่อง (Associative Theories) แบ่งออกเป็น 3 ทฤษฎีย่อย คือ

1.1 ทฤษฎีการวางเงื่อนไข (Conditioning Theory)

- 1.1.1 ทฤษฎีการวางเงื่อนไขแบบอัตโนมัติของพาฟลอฟและวัตสัน
- 1.1.2 ทฤษฎีการวางเงื่อนไขแบบจงใจกระทำของสกินเนอร์
- 1.1.3 ทฤษฎีการวางเงื่อนไขแบบต่อเนื่องของกัทธรี
- 1.2 ทฤษฎีการเชื่อมโยงของธอร์นไดค์
- 1.3 ทฤษฎีการเรียนรู้ของฮัลล์
2. ทฤษฎีการใช้ความเข้าใจ (Cognitive Theories) แบ่งออกเป็น 2 ทฤษฎีย่อย คือ
 - 2.1 ทฤษฎีกลุ่มเกสตัลท์ (Gestalt's Theory)
 - 2.2 ทฤษฎีการใช้เครื่องหมายของทอลแมน (Tolman's sign Theory)

ในที่นี้ผู้วิจัยขอกล่าวถึงทฤษฎีเชื่อมโยงของธอร์นไดค์ ซึ่งเป็นทฤษฎีการเรียนรู้ในกลุ่มทฤษฎีต่อเนื่อง (Associative Theories) ทฤษฎีหนึ่ง ดังมีรายละเอียดดังนี้

ทฤษฎีการเชื่อมโยงของธอร์นไดค์ (Thorndike's Connectionism Theory) ผู้ให้กำเนิดคือ เอ็ดเวิร์ด ลี ธอร์นไดค์ (Edward Lee Thorndike) เป็นนักจิตวิทยาและนักศึกษาวชาวอเมริกัน ธอร์นไดค์ ได้ให้กำเนิดทฤษฎีการเรียนรู้ทฤษฎีหนึ่งขึ้นมาซึ่งเป็นที่ยอมรับกันแพร่หลายตั้งแต่ ปี 1899 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน ทฤษฎีของเขาเน้นความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง ผลงานที่มีชื่อเสียงมากคือ การทดลองการเรียนรู้โดยการเชื่อมโยงสิ่งเร้ากับการตอบสนองโดยการลองถูกลองผิด (Trial and Error) ซึ่งมีการสร้างกล่องปัญหาหรือกล่องหีบกลขึ้น

หลักการเรียนรู้ของทฤษฎี

“การเรียนรู้ เกิดจากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง โดยที่การตอบสนองมักจะออกมาเป็นรูปแบบต่างๆ การลองถูกลองผิด (Trial and Error) นั่นคือการเลือกตอบสนองของผู้เรียนรู้ จะกระทำด้วยตนเองไม่มีผู้ใดมากำหนด หรือชี้ช่องทางในการปฏิบัติให้และเมื่อเกิดการเรียนรู้ขึ้นแล้ว การตอบสนองหลายรูปแบบจะหายไปเหลือเพียงการตอบสนองรูปแบบเดียวที่เหมาะสมที่สุด และพยายามทำให้ตอบสนองเช่นนั้นเชื่อมโยงกับสิ่งเร้าที่ต้องการให้เรียนรู้ต่อไปเรื่อย”

กฎการเรียนรู้

จากการทดลอง สรุปเป็นกฎการเรียนรู้สำคัญไว้ 3 กฎ ดังนี้

1. กฎแห่งความพร้อม (Law of Readiness) กฎนี้กล่าวถึงสภาพความพร้อมของผู้เรียนทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ

ทางด้านร่างกาย หมายถึง ความพร้อมทางวุฒิภาวะ และอวัยวะต่างๆ ของร่างกาย

ทางด้านจิตใจ หมายถึง ความพร้อมที่เกิดจากความพึงพอใจเป็นสำคัญ ซึ่งแบ่งเป็น 3 สภาพด้วยกันคือ

1. เมื่อบุคคลพร้อมแล้วได้กระทำ ก็จะทำให้เกิดความพึงพอใจ ก็จะเกิดการเรียนรู้
- พร้อม → ได้กระทำ → พอใจ → เกิดการเรียนรู้

2. เมื่อบุคคลพร้อมที่จะกระทำแล้ว แล้วไม่กระทำก็ทำให้ไม่เกิดความพอใจ และไม่ทำให้เกิดการเรียนรู้

พร้อม → ไม่กระทำ → ไม่พึงพอใจ → ไม่เกิดการเรียนรู้

3. เมื่อบุคคลไม่พร้อม → ต้องกระทำ → ไม่พอใจ →
ไม่ทำให้ → เกิดการเรียนรู้

2. กฎแห่งการฝึกหัด (Law of exercise) กฎนี้กล่าวถึงความมั่นคงของการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนองที่ถูกต้อง โดยการฝึกหัดกระทำซ้ำบ่อยๆ ย่อมทำให้เกิดการเรียนรู้ได้นานและคงทนถาวร

กฎข้อนี้ยังจำแนกออกเป็น 2 กฎย่อย คือ

1. กฎแห่งการใช้ (Law of Used) เมื่อเกิดความเข้าใจหรือเรียนรู้แล้วมีการกระทำหรือนำสิ่งที่เรียนั้นไปใช้บ่อยๆ จะทำให้การเรียนรู้นั้นคงทนถาวร

2. กฎแห่งการไม่ใช้ (Law of Disused) เมื่อเกิดความเข้าใจหรือเรียนรู้แล้วไม่ได้กระทำซ้ำบ่อยๆ จะทำให้การเรียนรู้นั้นไม่คงทนถาวร

3. กฎแห่งผลที่พอใจ (Law of effect) กฎนี้กล่าวถึงผลที่ได้รับเมื่อแสดงพฤติกรรม การเรียนรู้แล้วว่า ถ้าได้รับผลที่พึงพอใจ อินทรีย์ย่อมอยากจะทำซ้ำต่อไป แต่ถ้าได้รับผลที่ไม่พึงพอใจ อินทรีย์ก็ไม่อยากจะทำซ้ำหรือเกิดความเบื่อหน่ายต่อการเรียนรู้ได้

1.3 องค์ประกอบของความพร้อม

กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2528: 221) กล่าวถึงองค์ประกอบต่างๆ ที่ทำให้เกิดความพร้อมในการเรียน ได้แก่

1. วุฒิภาวะ (Maturity) หมายถึงการเจริญเติบโตทั้งทางด้านร่างกายจิตใจ เซาว์ปัญญา และอารมณ์

2. ประสบการณ์เดิมหรือความรู้เดิม (Experience) ผู้ที่มีประสบการณ์เดิมมากเท่าใด ย่อมมีแนวโน้มที่จะเรียนรู้ได้ดีกว่าผู้ที่มีประสบการณ์น้อยเท่านั้น ดังนั้นก่อนสอนครูควรทราบว่ามีประสบการณ์เดิมมากน้อยเพียงใด

3. การจัดบทเรียนของครู ถ้าครูจัดบทเรียนโดยถือความสามารถของเด็กเป็นหลัก จะทำให้เด็กเรียนรู้ได้ดีกว่าการถือเอาเนื้อหาวิชาเป็นหลัก

4. การสอนของครู ครูควรคำนึงถึงความพร้อมของเด็ก โดยค่อยๆ สอนตามความสามารถของผู้เรียน มากกว่าการเร่งสอนเพื่อให้จบเนื้อหาของหลักสูตรโดยเร็ว จนเด็กเรียนตามไม่ทัน การเรียนรู้เกิดขึ้นได้ยาก

การฝึกให้เกิดความพร้อมในการเรียน สามารถทำได้ดังนี้

1. การสอนความรู้พื้นฐานสำหรับวิชานั้นๆ เสียก่อน เช่น สอนวิชาจิตวิทยาทั่วไปเสียก่อน แล้วจึงสอนวิชาจิตวิทยาการศึกษา
2. การสร้างความสนใจให้เกิดขึ้นกับเด็ก เมื่อใดที่เด็กแสดงความไม่สนใจแสดงว่าเด็กยังไม่พร้อมที่จะเรียน ควรมีการนำเข้าสู่บทเรียน เช่น เล่านิทาน แล้วอุปมาอุปมัย
3. การส่งเสริมให้เด็กมีความเชื่อมั่นในตนเอง เพื่อให้เด็กพร้อมที่จะเรียนรู้หรือแก้ปัญหาได้ด้วยความมั่นใจ

วารสารณ์ รักรวิชัย (2529: 34-35) กล่าวถึงองค์ประกอบของความพร้อมของเด็กไว้ดังนี้

1. องค์ประกอบทางกาย เป็นพัฒนาการทางร่างกายที่เจริญงอกงามตามภาวะปกติของวัยเด็ก ได้แก่ การมองเห็น การได้ยิน การสัมผัส การเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อ
2. องค์ประกอบทางสติปัญญา ได้แก่ ความสามารถในการคิด ความเข้าใจ และความสามารถในการเรียนรู้ และการใช้ความคิดในการแก้ปัญหาอย่างเหตุผล
3. องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ประสบการณ์ต่างๆ ที่เด็กได้รับ เช่น ประสบการณ์ด้านสังคม ประสบการณ์ด้านภาษา ฯลฯ
4. องค์ประกอบด้านอารมณ์ ได้แก่ ความต้องการ การเรียนรู้ ความสนใจ ความอยากรู้อยากเห็น และความมั่นคงทางอารมณ์

พัชรี สวนแก้ว (2536: 33-34) กล่าวว่า องค์ประกอบที่ช่วยให้เกิดความพร้อม สามารถประเมินผลว่าเด็กมีความพร้อมหรือไม่ ด้วยการพิจารณาสิ่งต่อไปนี้

1. สุขภาพ เด็กที่มีสุขภาพไม่แข็งแรงก็จะไม่พร้อมที่จะเรียน
2. การปรับตัวทางอารมณ์ เด็กที่ไม่มีความสุขจะเรียนไม่ได้ดี ซึ่งเกิดจากครอบครัว การปรับตัวเข้ากับผู้อื่นไม่ได้ มีปัญหาเกี่ยวกับการเรียน ฯลฯ ซึ่งทำให้เด็กไม่มีความพร้อมที่จะเรียน
3. วุฒิภาวะทางสมองและกล้ามเนื้อ เด็กที่ไม่มีความสามารถในการทำงานวิชาต่างๆ ก็จะเรียนรู้ได้ยาก เช่น เด็กที่อายุน้อยกว่า 6 ½ ปี ไม่มีวุฒิภาวะทางสมองที่จะเรียนอ่านในบรรยากาศของชั้นเรียนทั่วไป ถ้าให้เด็กเรียนอ่านก็จะเรียนได้ช้าในวิชาการเขียน เป็นต้น
4. ประสบการณ์การเรียนรู้เดิม การเตรียมฝึกและจัดให้เด็กมีประสบการณ์จะทำให้เด็กมีพื้นฐานที่จะเรียนอย่างได้ผล
5. ครูและคุณภาพของการสอน คุณภาพของการสอนก็มีความสำคัญต่อความพร้อม ครูควรคำนึงถึงเด็กที่เรียนช้าและเรียนรู้ ซึ่งจะมีความพร้อมไม่เท่ากัน

การพัฒนาความพร้อม โดยทั่วไปแล้วในการเรียนการสอนจะคำนึงถึงปัจจัยที่สำคัญที่ส่งผลโดยตรงการพัฒนาความพร้อม ได้แก่

1. วุฒิภาวะ จะต้องคำนึงว่าผู้เรียนในวัยนั้นๆ มีความสามารถที่จะเรียนหรือปฏิบัติงานในสิ่งที่กำหนดให้หรือไม่ เพียงใด

2. ประสบการณ์เดิมหรือความรู้พื้นฐาน กล่าวคือ ต้องคำนึงว่าผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานเพียงพอที่จะเรียนสิ่งใหม่แล้วหรือไม่

หากปัจจัยดังกล่าวข้างต้นอย่างหนึ่งอย่างใดไม่สมบูรณ์ก็จะทำให้ความพร้อมในการเรียนรู้เป็นไปไม่ได้ผลเท่าที่ควร ซึ่งสอดคล้องกับกฎแห่งความพร้อมของธอร์นไคค์ ที่กล่าวว่า

1. เมื่ออินทรีย์พร้อมที่จะกระทำสิ่งใด เมื่อได้กระทำแล้วย่อมเกิดความพึงพอใจ และไม่มีสิ่งใดจะเปลี่ยนแปลงการกระทำนั้นๆ ได้
2. เมื่ออินทรีย์พร้อมที่จะกระทำ หากไม่ได้กระทำก็ย่อมจะเกิดความชุ่นเคืองใจ
3. เมื่ออินทรีย์ยังไม่พร้อมที่จะกระทำสิ่งใด ถ้าหากบังคับให้กระทำย่อมจะเกิดความชุ่นเคืองใจได้เช่นกัน

องค์ประกอบที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความพร้อมในการเรียน ได้แก่

1. องค์ประกอบภายในตัวผู้เรียน ประกอบด้วย

1.1 วุฒิภาวะ เป็นตัวกำหนดระดับความเจริญเติบโตสูงสุดของพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์และสติปัญญา ในแต่ละวัยของบุคคล

1.2 ประสบการณ์เดิมหรือความรู้พื้นฐานของผู้เรียน เป็นความรู้เบื้องต้นที่ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจหรือเรียนความรู้ใหม่ๆ ได้ เช่น การรู้คำศัพท์ จะเป็นพื้นฐานให้กับการพูดเป็นประโยค ดังนั้นในการเรียนรู้สิ่งใดๆ ผู้เรียนจะต้องมีวุฒิภาวะและประสบการณ์เดิมมาก่อน จึงจะช่วยให้พร้อมที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ได้

2. องค์ประกอบภายในโรงเรียน ประกอบด้วย

2.1 ครูผู้สอน จะช่วยให้นักเรียนเกิดความพร้อมในการเรียน ถ้าครูมีบุคลิกภาพที่ดี มีใจรักและเมตตา อ่อนโยน นุ่มนวล ยิ้มแย้มแจ่มใส เอาใจใส่ และมีเทคนิคการสอนที่น่าสนใจ

2.2 บทเรียน จะต้องสอดคล้องกับพัฒนาการของผู้เรียน บทเรียนที่ยากเกินความสามารถหรือความเข้าใจของผู้เรียนจะทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่าย ไม่สนใจที่จะเรียนรู้

2.3 วิธีสอน จะต้องใช้วิธีสอนที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ครูต้องใช้เทคนิควิธีสอนหลายๆ วิธีเพื่อให้เหมาะสมกับบทเรียน มีกิจกรรมและสื่อการสอนที่น่าสนใจอันจะช่วยกระตุ้นความสนใจและความกระตือรือร้นของผู้เรียน

2.4 สิ่งแวดล้อมต่างๆไปในโรงเรียน ได้แก่ บรรยากาศที่สนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ ความเงียบ ความพอดีของแสงสว่าง การถ่ายเทอากาศที่ดี ห้องเรียนมีขนาดเหมาะสมที่จะทำให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมโดยสะดวก อุปกรณ์เพียงพอ บริเวณโรงเรียนร่มรื่น สะอาด รวมทั้งส่วนประกอบต่างๆ ที่ช่วยให้ผู้เรียนรู้สึกอยากมาโรงเรียน ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนสนใจมากขึ้น

1.4 การรับบุคคลเข้าศึกษาต่อในระบบสถาบันอุดมศึกษาในระบบกลาง (Admission)

1.4.1 ความเป็นมาของการรับบุคคลเข้าศึกษาต่อในระบบสถาบันอุดมศึกษาในระบบกลาง (Admission) (แมนวดี นุฑุทธิ์; และคนอื่นๆ. 2548: 1-4)

สถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยเริ่มคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา โดยการสอบคัดเลือกรวม หรือที่เรียกกันว่า ระบบเอ็นทรานซ์ (Entrance) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2504 หรือเป็นเวลา 44 ปี มาแล้ว เนื่องจากสถาบันอุดมศึกษามีจำนวนที่หนึ่งไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สถาบันอุดมศึกษาของรัฐจึงเล็งเห็นว่าการสอบแข่งขันเพื่อคัดเลือกผู้ที่มีคะแนนสูง บวกกับคุณสมบัติอื่นๆ ที่เหมาะสมในการเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาถือเป็นวิธีการที่ดีที่สุด จึงได้ร่วมกันพัฒนาระบบการสอบคัดเลือกกลางในระดับประเทศขึ้น โดยการดำเนินการร่วมกับทบวงมหาวิทยาลัยในขณะนั้น จนระบบเอ็นทรานซ์ได้รับการยอมรับเป็นระบบการสอบคัดเลือกที่ดีที่สุดของประเทศ เพราะเชื่อมั่นในความยุติธรรมและความโปร่งใส

แต่หลังจากระบบเอ็นทรานซ์ในแบบฉบับดั้งเดิมที่ทบวงมหาวิทยาลัยจัดสอบปีละ 1 ครั้ง ได้ผ่านร้อนผ่านหนาวมาเป็นเวลายาวนานเกือบ 40 ปี ได้ถูกวิพากษ์วิจารณ์ถึงผลเสียอย่างมากมาย โดยเฉพาะเป็นระบบการศึกษาแบบแพ็คตัดออก หรือตัดสิ้นอนาคตของเยาวชนด้วยการสอบคัดเลือกเพียงอย่างเดียว ทำให้ผู้เรียนส่วนหนึ่งไม่สนใจหรือทิ้งรายวิชาที่ไม่จำเป็นต้องใช้ในการสอบคัดเลือก มุ่งเฉพาะบางรายวิชาที่จำเป็นต้องสอบ รวมถึงการละทิ้งห้องเรียนและเข้าสู่กระบวนการกวดวิชา โดยมีเป้าหมายอยู่ที่สาขาวิชาและสถาบันอุดมศึกษาที่ต้องการเท่านั้น ส่งผลให้ระบบการศึกษาไทยล้มเหลวเพราะไม่สามารถพัฒนาเยาวชนของชาติให้เป็นคนที่สมบูรณ์พร้อมทั้งร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา

ในปี 2543 ที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย และทบวงมหาวิทยาลัยในขณะนั้น จึงร่วมกันพัฒนาและปรับปรุงระบบการสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัยใหม่ โดยมุ่งส่งเสริมให้นักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายได้ศึกษาครบถ้วนตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ จึงได้กำหนดให้ต้องนำผลการเรียนเฉลี่ยสะสมในชั้นมัธยมปลาย หรือ GPA (Grade Point Average) มาเป็นส่วนหนึ่งในการคัดเลือก โดยค่าน้ำหนักผลการเรียนและค่าเปอร์เซ็นต์ไถ่แรง รวม 10% เนื่องจาก GPA เป็นคะแนนสะสมที่เกิดจากทุกรายวิชาที่นักเรียนทุกคนได้เรียนต่อเนื่องมาตลอด 3 ปี ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนต้องสนใจเรียนได้ครบทุกรายวิชา และทุกชั้นตลอดหลักสูตรในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และให้ค่าน้ำหนักของผลการสอบวัดความรู้ 90%

นอกจากนี้ยังเปิดโอกาสให้สอบวัดความรู้ได้ปีละ 2 ครั้ง ครั้งแรกคือในเดือนตุลาคมและครั้งที่สองในเดือนมีนาคมของทุกปี โดยผู้สมัครสามารถนำคะแนนสอบวัดความรู้ครั้งที่ดีที่สุดจากการสอบทั้ง 2 ครั้ง ไปใช้ในการสอบคัดเลือกบุคคล อีกทั้งคะแนนสอบวัดความรู้แต่ละครั้งยังเก็บไว้ใช้ได้เป็นเวลาถึง 2 ปี การพัฒนาระบบคัดเลือกดังกล่าวทำให้ผู้เรียนลดความกดดันลง เพราะ

สามารถสอบแก้ตัวได้หากคะแนนสอบในครั้งแรกไม่ดี แต่เนื่องจากผู้สอบพยายามทำคะแนนให้ดีที่สุดทุกครั้งที่ในการสอบทำให้ผู้สมัครบางกลุ่มเกิดแรงกดดันและเครียดหลายครั้ง บวกกับการสอบในเดือนตุลาคมของทุกปีนั้นนักเรียนยังเรียนไม่ครบตามหลักสูตรในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทำให้โรงเรียนต้องเร่งสอนให้จบเพื่อให้นักเรียนมีความพร้อมในการสอบมากที่สุด และนักเรียนส่วนหนึ่งก็มุ่งกวาดวิชาเพื่อให้ได้เนื้อหามากที่สุด

ระบบการคัดเลือกหรือเอ็นทรานซ์ที่ใช้อยู่ในปัจจุบันจึงไม่สามารถแก้ปัญหาการเรียนที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพียงอย่างเดียวแทนที่จะมุ่งกระบวนการการเรียนรู้ นักเรียนส่วนหนึ่งยังคงละทิ้งห้องเรียนและวิงวาทสถาบันกวดวิชารวมถึงไม่สามารถตอบโจทย์ในการพัฒนาเยาวชนไทยให้เป็นคนที่สมบูรณ์แบบได้อย่างแท้จริง

ที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทยและสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (ทบวงมหาวิทยาลัยเดิม) กระทรวงศึกษาธิการ จึงมีแนวคิดปรับปรุงระบบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาอีกครั้ง โดยตั้งคณะทำงานว่าด้วยการรับบุคคลเข้าศึกษาและวัดผล (Admission and Assessment Forum) ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลจากมหาวิทยาลัยต่างๆ ทำหน้าที่ประเมินผลดี ผลเสีย เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาระบบคัดเลือกให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งผลการศึกษาของคณะทำงานชุดดังกล่าว ยึดหลักการของการนำผลการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมาใช้ในการคัดเลือกสัดส่วนที่เพิ่มขึ้น และเพิ่มการพิจารณาความสามารถของผู้สมัคร โดยพิจารณาองค์ประกอบหลัก ได้แก่ ผลการสอบจากแบบทดสอบวิชาหลัก และ/หรือแบบทดสอบความสามารถทางการเรียน จัดโดยสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ รวมทั้งพิจารณาผลการเรียนระดับมัธยมปลายในส่วนอื่นๆ โดยสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ อาจกำหนดคุณสมบัติหรือวิชาความถนัดเฉพาะด้านเพิ่มเติมได้ โดยการจัดสอบให้ทำในระบบสอบรวมเช่นเดียวกับที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน เพราะเป็นระบบที่มีประสิทธิภาพประกอบกับการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่นำไปสู่การปฏิรูปการศึกษา การประกาศใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ระบบการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาจึงต้องปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องและส่งเสริมระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้การปฏิรูปการเรียนการสอนสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

ดังนั้นระบบการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาที่ใช้มาตั้งแต่ปี 2504 และปรับปรุงเมื่อปี 2543 จะใช้ในปีการศึกษา 2548 เป็นปีสุดท้าย และรับนักศึกษาในปีการศึกษา 2549 จะเริ่มใช้ระบบกลางการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา (Central University Admissions System : CUAS)

1.4.2 ระบบและวิธีการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาในระบบกลาง (Admission) (สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ 2553: 8-10)

การรับบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาในระบบกลาง สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา มีระบบและวิธีการคัดเลือกโดยสรุป ดังนี้

1. วัตถุประสงค์และองค์ประกอบ

1.1 วัตถุประสงค์

การรับบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันศึกษาในระบบกลาง มีวัตถุประสงค์หลัก 2 ประการ คือ

1. เพื่อให้มหาวิทยาลัย/ สถาบัน ได้ผู้เรียนที่มีความรู้ ความสามารถ และความถนัดตรงตามสาขาวิชาที่เรียน

2. เพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายให้เป็นตามปรัชญา และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

1.2 องค์ประกอบของการรับบุคคลเข้าศึกษา

การรับบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาในระบบกลาง จะพิจารณาจากองค์ประกอบดังต่อไปนี้

1. ผลการเรียนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า (GPAX) ให้ค่าน้ำหนัก 20%

2. ผลการสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน (Ordinary National Educational Test : O-NET) ให้ค่าน้ำหนัก 30%

3. ผลการสอบวิชาความถนัดทั่วไป (General Aptitude Test : GAT) ให้ค่าน้ำหนัก 10 - 50%

4. ผลการสอบวิชาความถนัดทางวิชาการและวิชาชีพ (Professional and Academic aptitude Test : PAT) ให้ค่าน้ำหนัก 0 - 40%

5. ผลการสอบสัมภาษณ์และตรวจร่างกาย โดยมหาวิทยาลัย/ สถาบัน จะทำการสอบสัมภาษณ์และตรวจร่างกาย เพื่อหาข้อมูลประกอบการพิจารณาความพร้อม และความเหมาะสมเป็นขั้นสุดท้ายก่อนการรับเข้าศึกษา โดยไม่คิดเป็นค่าน้ำหนักคะแนน

2. วิธีการและขั้นตอนการรับบุคคลเข้าศึกษา

ขั้นตอนการรับบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา มี 2 ขั้นตอน ดังนี้

2.1 การทดสอบ

ผู้ประสงค์จะสมัครเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาจะต้องทำการสอบแบบทดสอบต่างๆ ที่มหาวิทยาลัย/ สถาบัน กำหนดไว้ให้ครบถ้วน ดังนี้

1. การทดสอบแบบทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) จัดสอบเดือนกุมภาพันธ์

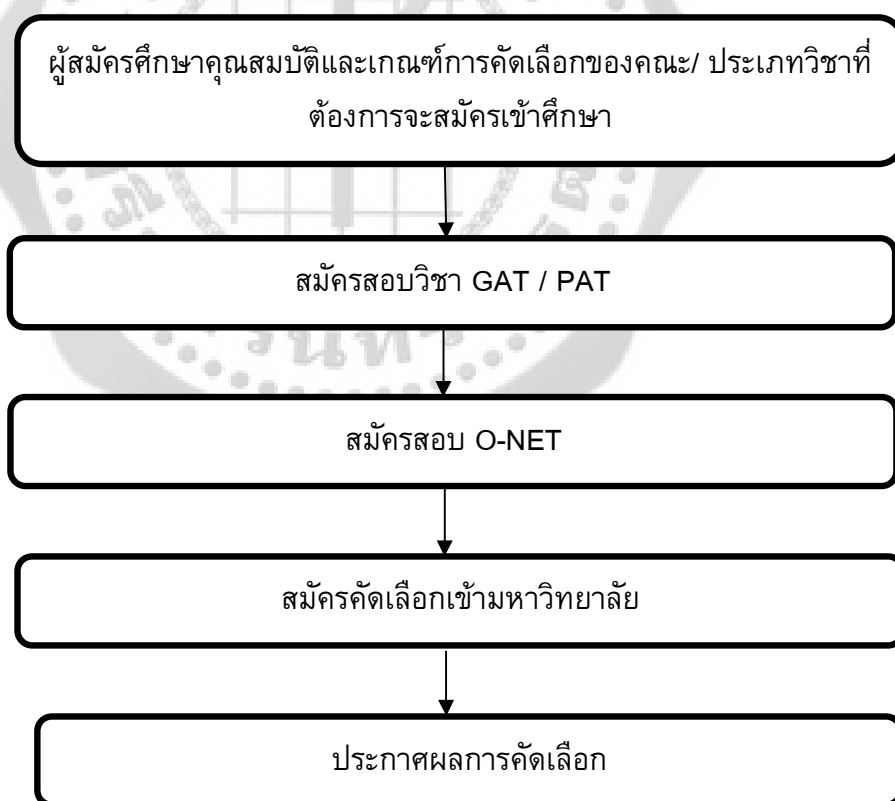
2. การสอบวิชาความถนัดทั่วไป GAT และวิชาความถนัดวิชาการและวิชาชีพ PAT ปีการศึกษา 2553 จัดสอบเดือนมีนาคม กรกฎาคม และเดือนตุลาคม (*) (ข้อมูลจาก www.cuas.or.th ณ วันที่ 18 พ.ย. 52)

2.2 การสมัครเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา

1. สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กำหนดให้ผู้ประสงค์จะสมัครเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาในระบบกลาง ยื่นใบสมัครเลือกคณะ/ประเภทวิชาในช่วงต้นเดือนเมษายน ผู้สมัครสามารถเลือกได้ครั้งละไม่เกิน 4 อันดับการเลือก (คณะ/ประเภทวิชา) ผู้สมัครจะต้องตรวจสอบคุณสมบัติและเกณฑ์การรับบุคคลเข้าศึกษาในคณะ/ประเภทวิชาที่ประสงค์จะสมัครเข้าศึกษาได้กำหนดไว้ก่อนการสมัคร หากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาพบว่า ผู้สมัครมีคุณสมบัติไม่ตรงตามที่กำหนดไว้จะถูกตัดสิทธิ์ในการเข้าศึกษา

2. สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาจะนำคะแนนสอบรายวิชาที่ได้มารวมคะแนน หลังจากนั้นจะนำมารวมกับคะแนนที่คำนวณจากผลการเรียนเฉลี่ยสะสมระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (GPAX) เพื่อใช้เป็นพิจารณาตัดสินผลตามอันดับการเลือกที่สมัครต่อไป

3. ขั้นตอนการปฏิบัติ

4. คุณสมบัติทั่วไปของผู้สมัครสอบระบบกลาง (Admission)

1. เป็นผู้ยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

2. เป็นผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

3. เป็นผู้ที่ไม่มีโรคติดต่อร้ายแรง โรคที่สังคมรังเกียจ หรือโรคที่สำคัญที่จะเป็นอุปสรรคทางการศึกษา

4. เป็นผู้ที่ยืนยันว่าจะอุดหนุนค่าบำรุง และค่าใช้จ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวกับการศึกษา

5. เป็นผู้ที่มีความประพฤติเรียบร้อยและรับรองต่อมหาวิทยาลัยได้ว่า จะตั้งใจศึกษาเล่าเรียนเต็มความสามารถ และจะปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของมหาวิทยาลัยที่มีอยู่แล้ว หรือที่จะมีต่อไปโดยเคร่งครัดทุกประการ

6. ต้องไม่เป็นผู้ที่กำลังศึกษาเกินกว่าปีที่ 1 ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาที่ร่วมในการคัดเลือกนี้ เว้นแต่จะได้ลาออกจากสถาบันอุดมศึกษานั้นเสียก่อน

7. ต้องเป็นผู้ที่อยู่ในประเทศไทยและมีหลักฐานแสดงตามที่ทางราชการออกให้

8. จะต้องไม่เป็นผู้ที่ถูกลงโทษเนื่องจากการกระทำผิด หรือร่วมกระทำทุจริตในการสอบวัดความรู้เพื่อสมัครเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ในช่วงเวลา 3 ปีที่ผ่านมา

หากปรากฏในภายหลังว่าผู้สมัครขาดคุณสมบัติทั่วไปตามข้อ 1 ถึง 8 ข้อใดข้อหนึ่ง และ/หรือขาดคุณสมบัติเฉพาะตามที่สถาบันอุดมศึกษาต่างๆ กำหนด และหากตรวจสอบพบว่าเอกสารที่ใช้ในการสมัครคัดเลือกเป็นเอกสารเท็จ และผู้ใดจงใจให้ข้อมูลเท็จจะถือว่ากระทำการทุจริต จะถูกตัดสิทธิ์ในการสมัครและถูกดำเนินการ ดังนี้

1. ตัดสิทธิ์ในการสมัครเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา เป็นเวลา 3 ปี

2. อาจถูกดำเนินคดีอาญาตามกฎหมาย

3. กรณีเป็นนิสิตนักศึกษาอยู่แล้ว จะถูกลงโทษทางวินัยสถานหนักถึงขั้นพ้นสภาพการเป็นนิสิตนักศึกษา

4. กรณีเป็นข้าราชการหรือพนักงานของรัฐ จะแจ้งให้ต้นสังกัดดำเนินการทางวินัยต่อไป นอกจากนี้จะดำเนินการตามที่ได้ระบุไว้ข้างต้นแล้ว จะถูกตัดสิทธิ์ในการคัดเลือกครั้งนี้ และแม้ว่าจะได้รับการส่งชื่อเข้ารับการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาใดแล้วก็ตาม จะถูกถอนสภาพจากการเป็นนิสิตนักศึกษาทันที

1.4.3 องค์ประกอบในการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา

ระบบกลาง (Admission) ปีการศึกษา 2553 (สถาบันบัณฑิตแนะแนว. 2553: 5-7)

องค์ประกอบที่จะใช้ในการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ปีการศึกษา 2553 ประกอบด้วย 1) ผลการเรียนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า (GPA) 20% 2) ผลการสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน (Ordinary National Educational Test : O-NET) 30% 3) การวัดศักยภาพทั่วไป (General Aptitude Test : GAT)

10-50% และ 4) การวัดศักยภาพทางวิชาการและวิชาชีพ (Professional and Academic Aptitude Test : PAT) 0-40%

1) ผลการเรียนรู้เฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า (GPAX)

ผลค่า GPAX เป็นตัวเลขวัดการเรียนรู้ที่รวบรวมมาจากการเรียนทุกวิชาและทุกชั้นปี จึงเป็นคะแนนที่สะท้อนผลการเรียนจริงของนักเรียน และเป็นหลักประกันว่าผู้สมัครเข้าศึกษาได้ผ่านกระบวนการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมาโดยครบถ้วน เป็นการให้กระบวนการพัฒนาคนขึ้นได้โดยสมบูรณ์ตามแผนการศึกษา แม้ว่าอาจมีข้อท้วงติงว่าค่า GPA จากโรงเรียนต่างๆ อาจไม่อยู่ในมาตรฐานเดียวกัน และการใช้ค่า GPAX เป็นเหตุให้เกิดความเครียดในการเรียน เนื่องจากนักเรียนกังวลที่จะต้องทำคะแนนให้ดีอยู่ตลอดเวลาที่ตาม แต่ค่าคะแนนดังกล่าวก็ยังเป็นดัชนีบ่งชี้ที่ดีที่สุดเท่าที่มีในปัจจุบัน ประกอบกับการจัดการศึกษาเบื้องต้นและการเฝ้าระวังของหน่วยงานต่างๆ เช่น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ และมหาวิทยาลัยได้บ่งชี้ว่าค่า GPAX จากโรงเรียนมีความน่าเชื่อถือ และไม่ได้มีข้อเสียหายตามที่เป็นกังวลแต่อย่างใด ส่วนประเด็นที่ผู้เรียนอาจเกิดความเครียดจากการเรียนเพื่อทำค่า GPA ให้สูงขึ้น ทางด้านหนึ่งน่าจะเป็นผลที่ทำให้ให้นักเรียนตั้งใจในการเรียน การผ่อนคลายความเครียดน่าจะกระทำโดยการปรับทัศนคติ และการดูแลของครอบครัวอย่างไรก็ตาม ในขณะที่ยังไม่มีข้อมูลเชิงละเอียดในทางวิชาการที่มากเพียงพอที่จะยืนยันความเชื่อถือได้ของค่า GPAX โดยสมบูรณ์ ที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทยจึงกำหนดให้คิดค่าน้ำหนักเพียงร้อยละ 20

2) ผลการสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน (Ordinary National Educational Test : O-NET)

ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ได้กำหนดให้มีการประเมินคุณภาพระดับชาติสถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนทุกคนที่เรียนในปีสุดท้ายของแต่ละช่วงชั้น ได้แก่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เข้ารับการประเมินคุณภาพระดับชาติ (การทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน O-NET) ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สำคัญสำหรับการประเมินคุณภาพของช่วงชั้นที่ 4 หรือมัธยมศึกษาปีที่ 6 จะพิจารณาใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ คือ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ภาษาอังกฤษ สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ และการงานอาชีพและเทคโนโลยี การสอบตามช่วงชั้นทั้ง 3 ช่วงชั้น จะเป็นการจัดสอบโดยสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติซึ่งเป็นหน่วยงานกลางที่จัดตั้งขึ้น วัตถุประสงค์เบื้องต้นของการทดสอบ เพื่อประโยชน์ในการประกันคุณภาพการศึกษาและเป็นดัชนีบ่งชี้เพื่อใช้ในการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนของโรงเรียน โดยหลักการคือ GPA ที่ได้จากโรงเรียนไม่ควรแตกต่างจากคะแนนสอบ O-NET อย่างมีนัยสำคัญ หากมีความแตกต่างกันมาก สถานศึกษาก็จะต้องดำเนินการปรับปรุง ทั้งด้านกระบวนการเรียนการสอน และการวัดประเมินผลให้

ได้มาตรฐานตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด ค่าคะแนน O-NET นี้ นอกจากวัตถุประสงค์ดังกล่าวแล้ว จึงจะนำมาใช้เพื่อประโยชน์ในการรับเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยด้วย

3) GAT (General Aptitude Test) คือ การวัดศักยภาพทั่วไป

คือ การวัดศักยภาพในการเรียนมหาวิทยาลัยให้ประสบความสำเร็จ แยกเป็น 2 ส่วน คือ

1. ความสามารถในการอ่าน เขียน คิดวิเคราะห์ และแก้โจทย์ปัญหา 50%
2. ความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษ 50%

4) PAT (Professional and Academic Aptitude Test)

คือ ความถนัดทางวิชาการและวิชาชีพ ความรู้ที่เป็นพื้นฐานที่จะเรียนต่อในวิชาชีพนั้นๆ กับศักยภาพที่จะเรียนในวิชานั้นๆ ให้ประสบความสำเร็จ มี 7 ประเภท คือ

4.1 PAT 1 ได้แก่ ความถนัดทางคณิตศาสตร์ ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

- (1) ความรู้ในวิชาคณิตศาสตร์ พีชคณิต เรขาคณิต Calculus สถิติ ฯลฯ
- (2) ความถนัดในการเรียนคณิตศาสตร์ในมหาวิทยาลัยให้ประสบความสำเร็จ เช่น การคิดแบบคณิตศาสตร์ การแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ การอ่านเรื่องทางคณิตศาสตร์แล้วเข้าใจ แก้ปัญหาตามคณิตศาสตร์ เป็นต้น

4.2 PAT 2 ความถนัดทางวิทยาศาสตร์ ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

- (1) ความรู้ในวิชาวิทยาศาสตร์ที่จะเรียนในคณะวิทยาศาสตร์และคณะอื่นที่เกี่ยวข้องได้ เช่น ความรู้เรื่อง earth science เคมี ชีววิทยา ฟิสิกส์ ICT เป็นต้น
- (2) ความถนัดในการเรียนวิทยาศาสตร์ในมหาวิทยาลัยให้ประสบความสำเร็จ เช่น การคิดแบบวิทยาศาสตร์ การแก้ปัญหาด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์

4.3 PAT 3 ความถนัดทางวิศวกรรมศาสตร์ ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

- (1) ความรู้พื้นฐานที่จะเรียนต่อคณะวิศวกรรมศาสตร์ เช่น ความรู้ทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี เป็นต้น
- (2) ความถนัดในการเรียนวิศวกรรมในมหาวิทยาลัยให้ประสบความสำเร็จ เช่น การคิดแบบวิศวกร การแก้ปัญหาทางวิศวกรรม เป็นต้น

4.4 PAT 4 ความถนัดทางสถาปัตยกรรมศาสตร์ ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

- (1) ความรู้พื้นฐานที่จะเรียนต่อในคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ เช่น ความรู้ทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี เป็นต้น
- (2) ความถนัดในการเรียนคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ในมหาวิทยาลัยให้ประสบความสำเร็จ เช่น การมองเห็นภาพ 3 มิติในใจ และการออกแบบ ฯลฯ

4.5 PAT 5 ความถนัดทางครู ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

(1) ความรู้พื้นฐานที่จะเรียนต่อในคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ เช่น ความรู้พื้นฐานภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมวิทยา มานุษยวิทยา สุขศึกษา ศิลปะ สิ่งแวดล้อม ฯลฯ

(2) ความถนัดในการเรียนในคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ให้สำเร็จ หรือแววในการเป็นครู เช่น ความสามารถในการแสวงหาความรู้ ทักษะสื่อสารรู้เรื่อง ฯลฯ

4.6 PAT 6 ความถนัดทางศิลปะ ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

(1) ความรู้ในทฤษฎีทัศนศิลป์ นาฏศิลป์ ดนตรี และความรู้อื่นที่เป็น พื้นฐานที่จะเรียนในคณะศิลปกรรมศาสตร์หรือที่เกี่ยวข้องให้ประสบผลสำเร็จ

(2) ความถนัดในการเรียนศิลปะ เช่น ความคิดสร้างสรรค์ ฯลฯ

4.7 PAT 7 ความถนัดทางภาษาต่างประเทศ (ฝรั่งเศส เยอรมัน ญี่ปุ่น จีน บาลี และอาหรับ)

(1) ความรู้เรื่องไวยากรณ์ หลักภาษา วรรณกรรม วรรณคดี ฯลฯ

(2) ความสามารถในการฟัง พูด อ่าน เขียน สรุปย่อความ ขยาย ความ สังเคราะห์ วิเคราะห์ ฯลฯ

โดยสรุปจะเห็นว่ากระบวนการรับสมัครบุคคลเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยในระบบกลาง (Admissions) นี้ จะพิจารณาจากข้อมูลของนักเรียนที่ได้ในระหว่างการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายแทบทั้งสิ้นโดยหลีกเลี่ยงการสอบเพิ่มเติม หรือหากมีการสอบเท่าที่จำเป็นแต่ไม่เกิน 3 รายวิชา

1.5 การเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลาง (Admission)

1.5.1 ความหมายของการเตรียมความพร้อมในการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา

พัฒนา พลอยประไพ (2541: 8) ได้ให้ความหมายของการเตรียมความพร้อมในการสอบเข้าศึกษาต่อ หมายถึง การปฏิบัติการหรือการกระทำหรือพฤติกรรมใดเพื่อให้เกิดความพร้อมทั้งทางร่างกายจิตใจ และการเรียนรู้ทำความเข้าใจในเนื้อหาวิชาเพื่อให้สามารถสอบเข้าได้

พิมย์ภา ต้วคำ (2548: 5) ได้ให้ความหมายของการเตรียมความพร้อมในการเข้าศึกษาต่อ หมายถึง การที่นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติงานหรือกิจกรรมเพื่อการเตรียมตัวในการเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยของรัฐบาล

อรุณพร เนียมสุวรรณ (2549: 5) ให้ความหมายการเตรียมความพร้อมในการรับสมัครบุคคลเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาระบบกลาง หมายถึง การกระทำของนักเรียนในด้านการเตรียมตัวเพื่อให้เกิดความพร้อมที่จะเรียนรู้และทำความเข้าใจในเนื้อหาวิชา เพื่อให้สามารถสอบเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาระบบกลาง

การเตรียมความพร้อม ดังกล่าว สรุปได้ว่า การเตรียมความพร้อมคือการที่บุคคลมีการวางแผนให้กับตนเอง และควบคุมตนเองเพื่อให้พร้อมที่จะกระทำในสิ่งต่างๆแล้วบรรลุผลสำเร็จ

1.5.2 ปัจจัยที่เอื้อต่อการเตรียมความพร้อม

นงเยาว์ แข่งเพ็ญแข (2525: 12) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเตรียมความพร้อม ดังนี้

1. ปัจจัยสภาพแวดล้อมทางบ้าน

ครอบครัวนับว่าเป็นสิ่งแวดล้อมทางตรงและทางอ้อม สภาพแวดล้อมทางครอบครัวที่สำคัญต่อเด็กมีดังนี้

1.1 ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ได้แก่ อาชีพและรายได้ของครอบครัวซึ่งส่งผลต่อขนาดของบ้าน จำนวนบุตร อาหาร การพักผ่อน การอบรมเลี้ยงดู เศรษฐกิจของครอบครัวจะเป็นตัวพยากรณ์ที่ดีเกี่ยวกับการเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็ก

1.2 ฐานะทางสังคมของบุคคลในครอบครัว หมายถึง การจัดกลุ่มหรือการจัดชั้นของครอบครัวมีการจัดตำแหน่งของสมาชิกในครอบครัว ว่าใครเป็นพวกใคร ใครเด่น ใครด้อยซึ่งแสดงถึงความไม่เท่าเทียมกันในสิทธิหน้าที่ ความรับผิดชอบ อำนาจ อิทธิพลและแบบแผนในการดำเนินชีวิต

1.3 คุณภาพของครอบครัว หมายถึง ความเป็นไปในครอบครัวของแต่ละครอบครัว เช่น ครอบครัวที่มีพ่อหรือแม่เพียงคนเดียว ครอบครัวที่มีทั้งพ่อและแม่อยู่ร่วมกัน หรือครอบครัวที่มีพ่อแม่และญาติผู้ใหญ่อยู่ด้วย ซึ่งเป็นสิ่งแวดล้อมที่มีความสำคัญต่อจิตใจ อารมณ์ สังคมและบุคลิกภาพของเด็กมาก

1.4 โภชนาการ ความสำคัญของโภชนาการเป็นการยอมรับการทุกฝ่ายว่าอาหารมีความสำคัญต่อสุขภาพกาย และสุขภาพจิตทั้งทางตรงและทางอ้อม อันตรายจากการขาดอาหารมีผลกระทบต่อพัฒนาการด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา

2. ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางโรงเรียน

โรงเรียนและครูควรจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการจัดกิจกรรมภายในโรงเรียน การจัดสภาพแวดล้อมต่างๆไปในโรงเรียน บุคลิกภาพของครู การจัดบทบาทเรียนของครู รวมทั้งวิธีที่ครูใช้ในการสอน ฯลฯ ถ้าเด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อโรงเรียน ครู และเพื่อนก็จะทำให้เกิดความสนใจ ความต้องการที่จะเรียน อยากทำ ยุพิน พิพิธกุล (2537: 83) ได้เสนอทักษะการนำเข้าสู่บทเรียนเพื่อเตรียมความพร้อมว่าอาจจะมีการต่างๆ เช่น วิธีสนทนาซักถาม การทบทวนบทเรียนให้มีสัมพันธ์กับบทเรียนใหม่การเล่าเรื่องหรือเล่านิทาน การตั้งปัญหาโดยการให้อภิปราย การตั้งปัญหาโดยการทดลองใช้สื่อการเรียนการสอน การเล่นเกม การแสดงบทบาทสมมติ การทายปัญหา เกม การ์ตูน การใช้คำประพันธ์ เป็นต้น

วรารักษ์ รักวิจัย (2527: 17) กล่าวว่า การเตรียมความพร้อมมีองค์ประกอบ ดังนี้

1. องค์ประกอบด้านร่างกาย ได้แก่ การมีสุขภาพที่ดีแข็งแรง

2. องค์ประกอบด้านอารมณ์ ได้แก่ ความมั่นคงทางอารมณ์ ความต้องการการเรียนรู้ แรงจูงใจ และความสนใจ

ลาวัลย์ พลกล้า (2526: 174) แบ่งการเตรียมความพร้อมออกเป็น 2 ลักษณะ และกล่าวถึงการเตรียมความพร้อมโดยจัดเป็นกิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียนดังนี้

1. การเตรียมความพร้อมด้านความรู้สึก เป็นการสร้างความสนใจให้นักเรียนรู้สึกว่บทเรียนที่เขากำลังจะเรียนนี้น่าสนใจ มีคุณประโยชน์ สิ่งสร้างความสนใจนักเรียนจะต้องเป็นสิ่งที่น่ารู้ น่าตื่นเต้น ตรงกับความสนใจและวัยของนักเรียน สิ่งที่เราความสนใจอาจจะปัญหาที่ทำให้ทลายความสามารถ มีความลึกลับ หรืออาจจะเป็นสิ่งที่สนุกเพลิดเพลินก็ได้ การสร้างความสนใจของนักเรียนเพื่อนำเข้าสู่บทเรียนจะทำให้นักเรียนตั้งใจเรียน

2. การเตรียมความพร้อมทางด้านพื้นฐานความรู้เดิมสำหรับบทเรียนใหม่ มีความจำเป็นอย่างยิ่งเพราะวิชาคณิตศาสตร์เป็นวิชาที่มีความต่อเนื่อง เนื้อหาส่วนมากจะมีลำดับก่อนหลัง นักเรียนจะเรียนรู้เนื้อหาใหม่จำเป็นจะต้องมีพื้นฐานความรู้ในเรื่องอื่นมาก่อน ถ้านักเรียนมีพื้นฐานความรู้ไม่ดี นักเรียนจะประสบความล้มเหลวในการเรียนเรื่องใหม่ ดังนั้นก่อนที่จะสอนเนื้อหาใหม่ครูควรเตรียมความรู้เดิมของนักเรียนให้พร้อมสำหรับที่จะเรียนเรื่องใหม่ โดยเฉพาะเนื้อหาเก่าที่นักเรียนเรียนมานานแล้วและไม่ได้ใช้อยู่เป็นประจำ ดังนั้นการจัดกิจกรรมเพื่อเตรียมความพร้อมในด้านพื้นฐานความรู้เป็นสิ่งจำเป็น การขึ้นบทเรียนใหม่หรือขึ้นเรื่องใหม่ครูจะต้องวิเคราะห์เนื้อหาใหม่ว่ามีมโนคติใด ความรู้ใดที่จำเป็นเพื่อการเรียนรู้เนื้อหาใหม่

จากเอกสารที่เกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลาง หมายถึง การกระทำของนักเรียนในด้านการเตรียมตัวที่จะเรียนรู้เพื่อให้เกิดความพร้อมทั้งการทำความเข้าใจในเนื้อหาการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน การทดสอบวัดศักยภาพทั่วไป การทดสอบวัดศักยภาพทางวิชาการและวิชาชีพ ด้านจิตใจเพื่อให้เกิดความพร้อมอย่างเต็มที่ และด้านร่างกายเพื่อสามารถสอบเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาระบบกลางได้

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุ่งอนาคต

2.1 ความหมายของลักษณะมุ่งอนาคต

มิสเชล (Mischel. 1974: 287) ได้ให้ความหมายลักษณะมุ่งอนาคตว่า หมายถึง ความสามารถในการคาดการณ์ไกลและเล็งเห็นผลดีผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต มีความต้องการได้รับผลในอนาคตที่ดีกว่าหรือมากกว่าผลที่จะเกิดในปัจจุบัน จึงดำเนินการวางแผนเพื่อปฏิบัติ ต่อจากนั้นจะควบคุมตนเองให้ปฏิบัติเป็นไปขั้นตอนตามที่วางไว้ เพื่อไปสู่เป้าหมายที่ต้องการในอนาคต การดำเนินการปฏิบัติตามแผนนี้เป็นระยะเวลาานกว่าจะบรรลุหรือจะต้องกระทำหลายครั้ง

ซึ่งเป็นการควบคุมตนเองให้ละเว้นการกระทำบางอย่างในระยะเวลาหนึ่งจนกระทั่งได้ผลตามความต้องการ

เรย์เนอร์ (ดวงเดือน พันธุมหาวิน; และคนอื่นๆ. 2530: 167; อ้างอิงจาก Raynor. 1978) ได้กล่าวถึงความสำคัญของลักษณะมุ่งอนาคตว่า ลักษณะมุ่งอนาคตเป็นลักษณะที่แยกพลังผลักดันให้กระทำกิจกรรมต่าง ๆ ในปัจจุบันอย่างขยันขันแข็งที่สุด ถ้าผลงานนี้เป็นจุดเริ่มต้นของผลประโยชน์ที่จะได้รับในระยะยาว เช่น ขยันเรียนในปัจจุบันเพื่อได้งานดีมีชีวิตก้าวหน้าและสบายในอนาคต

เซกูรา (เนตรชนก พุ่มพวง. 2546: 8; อ้างอิงจาก Segura. 1975: 5823-B) กล่าวว่า ลักษณะมุ่งอนาคตเป็นความสามารถของแต่ละบุคคลในการมองอนาคต การวางแผน และการจัดการเกี่ยวกับอนาคต

เซจินอร์และฮาลาบิ (Seginer; & Halabi. 1991: 224-237) ได้กล่าวถึง ลักษณะการมุ่งอนาคตโดยการรวบรวมจากนักจิตวิทยาอื่นๆ ว่า ลักษณะการมุ่งอนาคตเกี่ยวข้องกับทฤษฎีที่ไร้เดียงสาของแต่ละบุคคลสำหรับพยากรณ์อนาคต ซึ่งประกอบด้วย การวางแผน ความปรารถนา ความหวังและความกลัวเกี่ยวกับความเป็นไปได้ของเหตุการณ์และประสบการณ์ต่างๆ ที่สำคัญรวมทั้งจินตนาการในอนาคตของแต่ละบุคคล ความต้องการ ค่านิยมของบุคคลที่เกี่ยวกับการจูงใจ ด้านอารมณ์และคุณสมบัติด้านสติปัญญา

จรรยา สุวรรณทัต (2531: 48) กล่าวถึงลักษณะมุ่งอนาคตไว้ว่าเป็นลักษณะของการมองสู่ออนาคตข้างหน้า ซึ่งเป็นการมองที่ลึกซึ้งกว้างไกลที่จะมีผลไม่เพียงแต่ตัวผู้มองเท่านั้น หากครอบคลุมไปถึงบุคคลอื่นและสังคมมนุษย์ชาติที่บุคคลนั้นมีส่วนเกี่ยวข้องด้วย และถือว่าเป็นจิตลักษณะที่สำคัญประการหนึ่งที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ

บุญรับ ศักดิ์มณี (2532: 16) ให้ความหมายลักษณะมุ่งอนาคตว่า หมายถึง การรู้จักคิดถึงอนาคตที่ยาวไกลออกไปทุกทีและเล็งเห็นความสำคัญของอนาคต รู้จักคิดหรือวางแผนหรือคาดการณ์ในปัจจุบันเกี่ยวกับผลที่จะเกิดกับตนและสังคมในอนาคต

สุรพงษ์ ชูเดช (2534: 46) กล่าวว่า ลักษณะมุ่งอนาคต หมายถึง ความสามารถคาดการณ์ไกล เห็นความสำคัญของสิ่งที่เกิดขึ้นในอนาคตและการบังคับตนเองให้อดได้รอได้หรือเลือกที่จะไม่รับประโยชน์เล็กน้อยในทันที แต่จะรอรับประโยชน์ที่ยิ่งใหญ่หรือสำคัญกว่าที่ตามมาภายหลัง

จักรวาล ภูพาน์ (2537: 38) ให้ความหมายลักษณะการมุ่งอนาคตว่า หมายถึง เป็นลักษณะการมองอนาคตของบุคคล การคาดการณ์ไกลการวางแผนเพื่อบรรลุเป้าหมายในอนาคต และสามารถตัดสินใจเลือกอย่างเหมาะสม มีความเพียรพยายามเพื่อบรรลุเป้าหมายที่วางไว้และอดได้รอได้เพื่อความสำเร็จในอนาคต

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจจนึก (2520: 37) กล่าวถึง ความสำคัญของลักษณะมุ่งอนาคตว่า เป็นลักษณะหนึ่งของการเป็นพลเมืองดี และเป็นลักษณะหนึ่งซึ่งจะทำให้บุคคลมีความเพียรพยายามต่อสู้อุปสรรคเพื่อความเจริญของตนเองและประเทศชาติ

จรรยา สุวรรณทัต (2531: 50) กล่าวว่า ความสำคัญของลักษณะมุ่งอนาคตว่าเป็นลักษณะทางจิตใจที่สำคัญยิ่งอย่างหนึ่งและเกี่ยวข้องกับการพัฒนาสัมฤทธิ์ผลในตัวบุคคลและสังคม ซึ่งลักษณะนี้ยังมีความสัมพันธ์กับลักษณะทางจิตอื่นๆ ของบุคคลด้วย ที่สำคัญ เซอร์ปัญญาและจริยธรรม

บุญรับ ตักตีมณี (2532: 7-8) กล่าวถึงความสำคัญของลักษณะมุ่งอนาคตว่าเป็นการคำนึงถึงอนาคตและควบคุมพฤติกรรมไปสู่แนวทางนั้นๆ ทำให้บุคคลสามารถปรับวิธีการและเป้าหมายให้ถูกต้องและสัมพันธ์กัน

จากความหมายข้างต้นสรุปว่า ลักษณะมุ่งอนาคต หมายถึง การมองอนาคตของบุคคลสามารถคาดการณ์ไกล การวางแผนเพื่อมุ่งไปสู่เป้าหมายในอนาคตที่เลือกอย่างเหมาะสม มีความเพียรพยายาม รู้จักวิธีการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์เพื่อจะบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ รู้จักอดทนรอเพื่อความสำเร็จในอนาคต และสามารถปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ เพื่อไปสู่เป้าหมายที่ต้องการทางด้านการศึกษาหรืออาชีพที่ต้องการ ตามที่ใจปรารถนาและมุ่งหวัง

2.2 ปัจจัยที่ส่งเสริมลักษณะมุ่งอนาคต

เฮอร์ล็อก (นันทนา จันทร์ผืน, 2545: 10-11; อ้างอิงจาก Hulrock, 1974: 187-191) ได้สรุปปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความคาดหวังไว้ดังนี้

1. วัฒนธรรม (cultural ideals) วัฒนธรรมที่แตกต่างกันมีมาตรฐานของความคาดหวังต่อสมาชิกต่างกัน มาตรฐานนั้นครอบคลุมถึงระดับความสำเร็จและทัศนคติต่อความสำเร็จ เมื่อเด็กย่างเข้าสู่วัยรุ่นจะรับรู้ความคาดหวังของสังคมที่มีต่อตนเอง และความรับผิดชอบตนเองที่มีต่อสังคม การตั้งความคาดหวังของบุคคลในแต่ละสังคมจึงแตกต่างกันไป

2. ชนิดของสังคม (kind of family) เด็กที่มาจากครอบครัวที่มั่นคง มีแนวโน้มที่จะมีความคาดหวังในอนาคตสูงกว่าเด็กที่มาจากครอบครัวที่ไม่มั่นคง ครอบครัวที่มีการโยกย้ายบ่อยๆ เด็กคาดหวังไม่ได้ว่าอนาคตจะเป็นอย่างไร เด็กที่ไม่ต้องย้ายถิ่นสามารถวางแผนของตนเองได้อย่างชัดเจนคือ มีความคาดหวังที่ชัดเจนและแน่นอน

3. ระดับชั้นทางสังคม (ordinal position) ครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจปานกลางและฐานะทางเศรษฐกิจดี บิดามารดาจะให้ความหวังและให้โอกาสแก่บุตรคนแรกมากที่สุด โดยเฉพาะถ้าเป็นบุตรชาย ซึ่งตรงข้ามกับครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ ลูกคนสุดท้ายต้องจะได้รับการส่งเสริมจากบิดา มารดา และพี่ มากที่สุด เพื่อให้สมาชิกคนหนึ่งในอนาคตจะประสบความสำเร็จและสังคมสูงขึ้น

4. การอบรมเลี้ยงดู (discipline) เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบอัตตาธิปไตยจะตั้งความคาดหวังไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง ในทางตรงกันข้ามเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย จะตั้งความคาดหวังสอดคล้องกับความเป็นจริง

5. ฐานะในกลุ่ม (group status) กลุ่มจะมีอิทธิพลต่อเด็กมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับฐานะของตนในกลุ่ม และความคาดหวังที่กลุ่มที่มีต่อตน ถ้าฐานะของตนในกลุ่มมั่นคงและไม่มี ความจำเป็นที่จะต้องสร้างความประทับใจให้สมาชิกในกลุ่ม ระดับความคาดหวังก็ใกล้เคียงความเป็นจริง สำหรับเด็กที่ไม่มีบทบาทสำคัญในกลุ่มจะต้องการเลื่อนขั้นตนเองเข้าสู่การเป็นผู้นำในกลุ่ม ทำให้การตั้งความคาดหวังหลายๆ อย่างไม่อยู่บนรากฐานความเป็นจริง สำหรับบุคคลที่ชอบแยกตัวเอง ความคาดหวังของกลุ่มจะมีผลต่อเขาเพียงเล็กน้อย

6. การใช้กลไกการหลบหนี (use of escape mechanisms) กลไกการหลบหนีมีผลต่อการตั้งความคาดหวังมากที่สุด คือ ฝันกลางวัน เช่น ฝันอยากเป็นพระเอกหรือนางเอกก็ตั้งความคาดหวังไว้ว่าจะประสบความสำเร็จและหลีกเลี่ยงความล้มเหลว ซึ่งเป็นการตั้งความคาดหวังที่อาจไม่อยู่บนรากฐานความเป็นจริง

7. การบอกเล่าความคาดหวัง (verbalization of aspirations) ความคาดหวังที่เล่าออกมามักจะอยู่บนรากฐานของความเป็นจริงมากกว่าที่เก็บไว้และคิดหวังอยู่คนเดียว อย่างไรก็ตามความคาดหวังที่เด็กบอกกับเพื่อนสนิทจะเป็นความใฝ่ฝันที่ไม่ค่อยใกล้เคียงความเป็นจริงเท่ากับที่บอกบิดามารดา ครู หรือคนไม่ค่อยคุ้นเคยกัน เมื่อวัยรุ่นบอกความคาดหวังของตนแก่บุคคลอื่นจะเป็นการทำทนายให้พิสูจน์ตนเอง โดยพยายามทำให้ได้ตามที่พูดไว้ เพราะรู้ว่าหลายคนสนใจสิ่งที่ตนพูดและไม่ต้องการเห็นสายตาที่มองด้วยความผิดหวัง

8. ความล้มเหลวและความสำเร็จในอดีต (past failures and success) บุคคลที่ประสบความสำเร็จเสมอๆ มีแนวโน้มในการตั้งความคาดหวังว่าจะได้รับความสำเร็จอีกในอนาคต ในทางตรงกันข้ามบุคคลที่ผิดหวังซ้ำๆ กันมักคิดว่าจะล้มเหลวอีก ความคิดเช่นนี้จึงมีผลต่อการตั้งความคาดหวังในอนาคตว่าจะได้เหมาะกับสภาพความเป็นจริงหรือไม่

9. เพศ (sex) ทั้งบรรยากาศของบ้านและโรงเรียนจะส่งเสริมและกระตุ้นให้เด็กชายตั้งความคาดหวังมากกว่าเด็กหญิง บิดามารดาจะคาดหวังในตัวบุตรชายมากกว่าบุตรสาว ผู้ชายมักถูกกระตุ้นให้มีความคาดหวังทางกีฬา การงานและการประกอบอาชีพ แต่เด็กหญิงมีความคาดหวังเกี่ยวกับการได้รับการยอมรับจากกลุ่ม การแต่งงาน เด็กหญิงจึงมีแนวโน้มที่จะตั้งความคาดหวังในระยะสั้นมากกว่าเด็กชาย

10. เซอร์วิปัญญา (intelligence) เมื่อเด็กอยู่ในกลุ่มที่มีค่านิยมต่อความสำเร็จสูงจะตั้งความคาดหวังให้ตนประสบความสำเร็จเหมือนเพื่อนๆ ในกลุ่ม ซึ่งไม่อาจอยู่บนรากฐานของความ

เป็นจริง อย่างไรก็ตามเด็กที่ฉลาดจะตั้งความคาดหวังโดยอาศัยความสนใจและความสามารถของตนมากกว่าทำตามจุดมุ่งหมายที่กลุ่มตั้งไว้ ในทางกลับกันเด็กที่ฉลาดน้อยจะตั้งความคาดหวังตามค่านิยมของกลุ่ม

11. บุคลิกภาพ (personality) บุคลิกภาพมีอิทธิพลต่อการตั้งความคาดหวังโดยบุคคลที่มีความมั่นใจในตนเองจะตั้งความคาดหวังสอดคล้องกับความจริง ในทางตรงกันข้ามบุคคลที่ไม่มี ความมั่นใจในตนเอง มักค้นหาจุดมุ่งหมายโดยไม่คำนึงถึงความสามารถของตนเองและไม่เคยพอใจถึงแม้จะมาถึงจุดสูงสุดแล้วก็ตาม

แบนดูรา (Bandura. 1977: 79) ได้ให้ความสนใจในเรื่อง “ความคาดหวังของบุคคลในอนาคต” และได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับความคาดหวังซึ่งมีผลต่อการตัดสินใจที่จะกระทำพฤติกรรมใดหรือไม่นั้นมี 2 ชนิด คือ

1. ความคาดหวังเกี่ยวกับผลกรรม (Outcome Expectancy) เป็นการประมาณของบุคคลว่าพฤติกรรมใดนำไปสู่ผลกรรมใด

2. ความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของตนในการกระทำพฤติกรรมที่จะนำไปสู่ผลกรรมที่คาดหวังไว้

แบนดูรา (Bandura. 1977: 81-82) ได้เสนององค์ประกอบที่จะทำให้เกิดความคาดหวังในอนาคตเกี่ยวกับความสามารถของตน ดังนี้

1. ความสำเร็จในการทำงาน (Performance Accomplishment) เป็นประสบการณ์ตรง จึงมีผลต่อความคาดหวังในอนาคตที่เกี่ยวกับความสามารถของบุคคล และการไม่ประสบความสำเร็จในการทำงานจะเป็นตัวเพิ่มความคาดหวังในอนาคตเกี่ยวกับความสามารถของบุคคล และการไม่ประสบผลสำเร็จในการทำงานหลายๆ ครั้งซ้ำกัน จะเป็นตัวลดความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของตน ในกรณีที่ความคาดหวังในอนาคตเกี่ยวกับความสามารถเกิดจากประสบการณ์ความสำเร็จหลายๆ ครั้งจะทำให้บุคคลไม่ท้อถอยในการทำงานนั้นเมื่อไม่สำเร็จในบางครั้ง ซึ่งถ้าการไม่ประสบผลสำเร็จนั้นสามารถแก้ความผิดพลาดด้วยความพยายามจะเป็นแรงเสริมในการทำงานต่อไป แม้งานจะยากเพียงใดบุคคลจะเพิ่มความพยายามเพื่อให้งานนั้นสำเร็จ

2. การได้เห็นประสบการณ์ของผู้อื่น (Vicarious Experience) เป็นสิ่งแนะนำหรือตัวแบบที่บุคคลนำมาพิจารณาความสามารถของตน เมื่อบุคคลสังเกตเห็นผู้อื่นได้รับความสำเร็จในการทำงานที่ยาก โดยไม่มีผลเสียตามมา จะทำให้เกิดความคาดหวังว่าตนก็สามารถทำงานนั้นได้ถ้าตั้งใจและพยายาม

3. การพูดชักจูงจากผู้อื่น (Verbal Persuasion) เป็นการรับเอาคำแนะนำชักจูงของผู้อื่นมาเป็นข้อมูลเพื่อพิจารณาความสามารถของตน ทำให้บุคคลเกิดความเชื่อมั่นว่าตนมี

ความสามารถที่จะทำงานได้สำเร็จถึงแม้ว่าจะเคยทำงานไม่สำเร็จมาแล้ว เป็นการเพิ่มกำลังใจและความมั่นใจ

4. ความตื่นตัวทางอารมณ์ (Emotion Arousal) บุคคลจะรับรู้ว่าคุณตื่นตัวตื่นตัวมีความวิตกกังวล หรือความกลัวจากการกระตุ้นของร่างกาย ในสภาวะที่ร่างกายถูกกระตุ้นมากมักจะทำให้การทำงานได้ผลไม่ดี หากบุคคลรับรู้ว่าคุณมีความวิตกกังวลในระดับสูง บุคคลจะคาดหวังในอนาคตเกี่ยวกับความสามารถของตนในการทำงานในระดับต่ำ

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมตนเอง

3.1 ความหมายของการควบคุมตนเอง

สกินเนอร์ (Skinner. 1953: 230) กล่าวว่า การควบคุมตนเอง หมายถึง การที่บุคคลควบคุมพฤติกรรมของตนเองเพื่อนำไปสู่ผลกรรมทางบวกและผลกรรมทางลบ ซึ่งบุคคลจะต้องเลือกกระทำพฤติกรรมสองอย่างซึ่งให้ผลกรรมที่ขัดแย้งกัน ผลกรรมหนึ่งเป็นผลกรรมที่ได้รับทันที แต่มีความน่าพอใจน้อย ส่วนอีกผลกรรมหนึ่งเป็นผลกรรมที่ต้องรอคอยแต่มีความน่าพอใจมากกว่า

ไรท์ (Wright. 1975: 92) ได้ให้ความหมายของการควบคุมตนเองว่า หมายถึง การที่บุคคลสามารถที่จะบังคับนิสัยหรือพฤติกรรมของตนเอง เมื่อต้องเผชิญกับสิ่งยั่วยุและสถานการณ์กดดัน โดยปราศจากรางวัลหรือแรงสนับสนุนจากภายนอก

มิสเชล และมิสเชล (Mischel; & Mischel. 1976: 84) ได้ให้ความหมายของการควบคุมตนเองไว้ว่า เป็นความสามารถที่จะเว้นการกระทำบางอย่าง หรือเป็นความสามารถที่จะทำพฤติกรรมที่ต้องใช้ความอดทนและคิดตัดสินใจอย่างมีเหตุผลในปริมาณและคุณภาพที่เหมาะสมเพื่อได้รับผลดีตามที่ตนต้องการ และหลีกเลี่ยงสิ่งไม่ดีอันเกิดขึ้นกับตนเอง

คอมเมียร์และคอมเมียร์ (Cormier; & Cormier. 1979: 479) กล่าวว่า การควบคุมตนเองคือ กระบวนการที่บุคคลใช้วิธีการใดวิธีการหนึ่งหรือหลายวิธีรวมกัน เพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ โดยที่บุคคลเป็นผู้กำหนดพฤติกรรมเป้าหมายและกระบวนการที่จะนำไปสู่เป้าหมายนั้นด้วยตนเอง

โรเซนบัม (Rosenbaum. 1980: 109-121) ได้สรุปความหมายการควบคุมตนเองว่าเป็นความสามารถของบุคคลที่จะเว้นการกระทำบางชนิด หรือความสามารถที่จะกระทำพฤติกรรมด้วยเหตุผลและความอดทน เพื่อให้เกิดผลดีตามที่ต้องการหรือหลีกเลี่ยงสิ่งไม่ดีที่อาจเกิดขึ้น ตลอดจนความสามารถในการจัดการสิ่งแวตล่อม เพื่อให้เกิดพฤติกรรมตามที่บุคคลมุ่งหมายไว้ แม้บุคคลนั้นต้องเผชิญกับปัญหานั้น อุปสรรค หรืออยู่ในภาวะที่เกิดปัญหาความขัดแย้งในจิตใจ ความสามารถดังกล่าวประกอบด้วย

1. การใช้ความคิดอย่างมีเหตุผลและคำพูดบอกตนเองในการควบคุมการแสดงออกทางอารมณ์และการกระทำ

2. การประยุกต์วิธีการมาใช้แก้ปัญหาอย่างเป็นลำดับขั้น เช่น การวางแผน การให้คำจำกัดความของปัญหา การประเมินตัวเลือก การคาดหมายถึงสิ่งที่จะเกิดตามมา
3. ความสามารถที่ยับยั้งการกระทำตามอำเภอใจตนเอง
4. การรับรู้ถึงประสิทธิภาพการกระทำของตน (Self efficacy)

นงนุช โรจนเลิศ (2533: 9) สรุปความหมายของการควบคุมตนเองว่า หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่จะละเว้นการกระทำบางชนิดหรือสามารถที่จะกระทำพฤติกรรมด้วยเหตุผลและความอดทนเพื่อให้เกิดผลดีตามที่ต้องการ หรือหลีกเลี่ยงสิ่งไม่ดีอาจเกิดขึ้น ตลอดจนความสามารถในการจัดการสภาพแวดล้อม เพื่อให้เกิดพฤติกรรมที่บุคคลมุ่งหวังไว้ แม้เมื่อบุคคลนั้นเผชิญปัญหาอุปสรรค หรืออยู่ในภาวะที่เกิดปัญหาความขัดแย้งในใจ

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2539: 11) ได้ให้ความหมายของการควบคุมตนเองว่าเป็นวิธีการที่พึงประสงค์ที่สุดของการปรับพฤติกรรม เพราะหากว่าผู้รับการปรับพฤติกรรมที่มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์แล้วรู้จักควบคุมตนเอง สามารถเข้าใจกระบวนการเรียนรู้เงื่อนไขผลกรรมก็จะช่วยให้เขาสามารถแสดงพฤติกรรมหรือมีการกระทำที่เหมาะสม ตลอดทั้งสามารถตระหนักถึงผลกรรมที่จะเกิดขึ้นตามมาจากการแสดงพฤติกรรมต่างๆ ของเขา และเมื่อผู้รับการปรับพฤติกรรมที่พฤติกรรมของเขาได้รับการปรับแล้วนั้นสามารถรู้จักการควบคุมตนเอง ความจำเป็นที่จะต้องอาศัยผู้ปรับพฤติกรรมต่อไปอีกนั้นก็ยุติลง

จากเอกสารที่กล่าวข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การควบคุมตนเอง หมายถึง การกระทำที่บ่งบอกถึงความสามารถของบุคคลที่จะกระทำพฤติกรรมด้วยเหตุผลและความอดทน เพื่อให้เกิดผลดีตามที่ต้องการ หลีกเลี่ยงสิ่งไม่ดีที่อาจเกิดขึ้นด้วยตัวเองได้ อย่างเหมาะสม ที่จะนำไปสู่ผลที่ต้องการในอนาคตได้ ซึ่งเป็นการลดความสำคัญของอิทธิพลภายนอก และทำให้บุคคลมีอิสระที่จะกำหนดพฤติกรรมของตนมากขึ้น

3.2 ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม

การควบคุมตนเองตามแนวทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม

การควบคุมตนเองในทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมแบบแบนดูรา พัฒนามาจากการเรียนรู้กฎเกณฑ์ในการประเมินพฤติกรรม โดยที่มนุษย์มีความนึกคิดและสามารถใช้สัญลักษณ์แทนสิ่งต่างๆ ที่เรียนรู้ ดังนั้นมนุษย์จึงสามารถที่จะนำสัญลักษณ์ต่างๆ เหล่านี้มาคิดไตร่ตรองทำให้สามารถมองเห็นการที่จะทำให้เกิดผลกรรมต่างๆ ที่ตนปรารถนา และมองเห็นวิธีการที่จะหลีกเลี่ยงผลกรรมที่เลวร้ายต่างๆ มนุษย์สามารถคิดในเชิงประเมินว่าพฤติกรรมหนึ่งๆ จะทำให้เกิดผลกรรมอะไรบ้าง และผลกรรมต่างๆ มีความปรารถนามากน้อยเพียงใด การคิดในเชิงประเมินเช่นนี้นำไปสู่

การตัดสินใจที่จะทำหรือไม่ทำพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่ง และนำไปสู่การควบคุมตนเองให้ประพฤติปฏิบัติตามที่ตั้งใจไว้

การพิจารณารายละเอียดของการพัฒนาการควบคุมตนเอง ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับ การประเมินตนเอง กล่าวคือ การควบคุมตนเองเป็นความสามารถในการกำหนดตนเองในด้านความคิด อารมณ์ ความรู้สึก และการกระทำให้เป็นไปในทิศทางที่ต้องการ ไม่ว่าจะเผชิญปัญหาหรืออุปสรรค ใดๆ ที่ก่อให้เกิดปัญหาหรือความขัดแย้งในใจ (Bandura. 1986: 335) ได้แก่ ความสามารถในการ เลือกกระทำการควบคุมอารมณ์ การควบคุมความคิด การยับยั้งในสิ่งยั่ววน เป็นต้น การควบคุมตนเองนี้เกิดขึ้นเช่นเดียวกับพฤติกรรมอื่นๆ ของมนุษย์ คือ เป็นผลทั้งจากประสบการณ์ตรง และการ เรียนรู้จากการสังเกต มนุษย์จะควบคุมตนเองให้กระทำพฤติกรรมที่ได้เรียนรู้ว่าเป็นพฤติกรรมที่ เหมาะสมในสถานการณ์นั้นและมีผลกรรมที่ได้จากการกระทำเป็นที่พึงพอใจแก่ตนเอง

ในการควบคุมตนเองบุคคลจำเป็นต้องมีการตั้งมาตรฐานที่ตั้งไว้และมีความรู้สึกซึ่งเป็น ปฏิกริยาต่อตนเองตามผลของการประเมิน ซึ่งมาตรฐานพฤติกรรมที่บุคคลตั้งไว้นี้เองจะเป็นสิ่งที่ช่วย ในการตัดสินใจและชี้แนะแนวทางในการกระทำของบุคคล เช่น การกำหนดปริมาณของงานที่ตนควร ทำได้ ก่อนลงมือหรือการกำหนดคุณภาพของผลงานที่ควรทำไว้ล่วงหน้า (Bandura. 1986: 336)

แบนดูรา (Bandura. 1977: 16 – 22) ได้อธิบายแนวคิดที่สำคัญในการเรียนรู้ทางสังคมไว้ ดังนี้

1. พฤติกรรมทุกอย่างของมนุษย์ (รวมทั้งพฤติกรรมต่อตนเอง) ที่นอกเหนือจาก ปฏิกริยาสะท้อน (Elementary reflexes) ล้วนเป็นผลจากการเรียนรู้

2. สิ่งที่มนุษย์เรียนรู้คือ ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งต่าง ๆ โดยเรียนรู้จากผลที่เกิด ตามมา (Response Consequence) คือ เรียนรู้ว่ามีเหตุการณหนึ่งเกิดขึ้นเหตุการณ์ใดจะเกิด ตามมาเป็นความสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์ หรือเมื่อกระทำพฤติกรรมใดแล้วผลกรรมที่จะตามมา เป็นเช่นไรเป็นความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมและผลที่เกิดจากพฤติกรรมความรู้อันที่มนุษย์เรียนรู้ เหล่านี้จะกลายเป็นความเชื่อที่มีผลในการควบคุมพฤติกรรมของมนุษย์

3. การเรียนรู้ความสัมพันธ์ดังกล่าวเกิดจากการเรียนรู้ด้วยประสบการณ์ตรง (Direct Experience) และเรียนรู้จากการสังเกต (Observational Learning) การเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง เช่น การประสบเหตุการณ์ต่างๆด้วยตนเอง การได้รับผลที่เกิดจากการกระทำด้วยตนเอง แต่เนื่องจากการ เรียนรู้ด้วยประสบการณ์ตรงมีข้อจำกัดอยู่มาก เพราะสิ่งที่เรียนรู้มีมากเกินไปเวลาและโอกาสของ ผู้เรียนจะอำนวย นอกจากนี้ผลการกระทำบางอย่างก็เป็นอันตรายถ้าจะต้องเรียนรู้ด้วยตนเอง

4. การเรียนรู้ทางสังคมที่แบนดูราเน้นคือ การเรียนรู้จากแบบอย่าง (Learning Through Modeling) โดยเฉพาะตัวแบบใกล้ชิด ได้แก่ พ่อแม่ และพฤติกรรมของพ่อแม่ในการอบรม เลี้ยงดูบุตร และการเรียนรู้โดยกระบวนการสังเกต (Process of Observational Learning) ได้แก่ การสังเกตพฤติกรรมและผลรวมที่ตามมาจากการกระทำของผู้อื่น การได้ยินได้ฟัง คำบอกเล่า การ ใ้ได้อ่านข่าวสาร บันทึกของผู้อื่น ซึ่งเป็นการเรียนรู้ทางอ้อม และจะเป็นข้อมูลที่บุคคลนำมาพิจารณา สำหรับการกระทำพฤติกรรมในอนาคตต่อไป

5. ความเชื่อ ผลของการเรียนรู้ของมนุษย์จะพัฒนาเป็นความเชื่อ ความเชื่อของมนุษย์มีบทบาทในการกำหนดพฤติกรรมและควบคุมพฤติกรรมของมนุษย์ให้สอดคล้องกับความเชื่อ

6. การควบคุมพฤติกรรมด้วยความคิด (Cognitive Control) ได้แก่ การคิดในเชิงประเมินโดยตั้งบนสมมติฐานความเชื่อที่เกิดจากการเรียนรู้ของมนุษย์ การคิดในเชิงประเมินเช่นนี้ นำไปสู่การตัดสินใจที่จะกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมหนึ่งพฤติกรรมใด และนำไปสู่การควบคุมตนเองให้ประพฤติปฏิบัติตามที่ตนตั้งใจไว้

7. ภายหลังกการเรียนรู้ มนุษย์จะเลือกเลียนแบบเฉพาะพฤติกรรมที่เขาเห็นคุณค่ามากกว่าพฤติกรรมที่ถูกกลโทะษหรือมิได้รับรางวัล การเห็นผลกรรมที่ได้รับย่อมมีผลจูงใจให้มนุษย์กระทำ หรือไม่กระทำพฤติกรรม และเกิดความคาดหวังต่อแรงเสริมที่จะได้รับ (Anticipation of Reinforcement) ความคาดหวังนี้เองทำให้มนุษย์ตัดสินใจทำหรือไม่ทำพฤติกรรม เพื่อให้เกิดผลตามที่ตนปรารถนา นั่นคือมนุษย์จะต้องมีการควบคุมตนเองและประเมินตนเอง นั่นเอง

โดยสรุปตามความเชื่อของแบนดูรา พฤติกรรมของบุคคลเป็นผลมาจากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจ (Cognition) พฤติกรรม (Behavior) และสิ่งแวดล้อมภายนอก (External Environment) โดยมีใช้เกิดขึ้นจากองค์ประกอบอย่างใดอย่างหนึ่งเพียงอย่างเดียว องค์ประกอบทั้ง 3 จะมีผลกระทบซึ่งกันและกัน และสามารถอธิบายได้ถึงเหตุและผลพฤติกรรมจะเกิดขึ้นเนื่องจากบุคคลได้ตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อม ภายหลังกที่ได้ประเมินถึงผลกรรมที่ได้รับจากการตอบสนองนั้น

3.3 ความสำคัญของการควบคุมตนเอง

การควบคุมตนเองเกิดจากการสะสมผลของการเรียนรู้จากประสบการณ์ ตั้งแต่อดีตของบุคคลเกี่ยวกับลักษณะความมั่นคงของสภาพสังคม การคาดหวังในการกระทำความพยายามกับผลกรรมที่ได้รับและผลจากการฝึกตั้งแต่วัยเด็กโดยเริ่มจากการฝึก ในเรื่องการขับถ่ายเป็นเวลาในทีๆ กำหนดและการฝึกระเบียบวินัย เมื่อเติบโตสังคมจะเรียกร้องให้บุคคลในสังคมควบคุมตนเองมากขึ้น โดยเฉพาะในสังคมประชาธิปไตย สังคมจะเรียกร้องให้บุคคลควบคุมพฤติกรรมของตนเองมากกว่าสังคมประเภทอื่น

สภาพสังคมไทยในปัจจุบันกำลังอยู่ในระยะการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านเศรษฐกิจความก้าวหน้าของเทคโนโลยีและวัฒนธรรม การพัฒนาดังกล่าวก่อให้เกิดความไม่สมดุลระหว่างความเจริญทางด้านวัตถุกับสภาพวิถีการดำเนินชีวิตของประชากร ดังที่ท่านพุทธทาสภิกขุ (พุทธทาสภิกขุ. 2531: 27) ได้กล่าวว่าสังคมไทยมีการพัฒนาทางด้านวัตถุ ซึ่งดูเหมือนจะเป็นสังคมที่ศิวิไลซ์เหลือเกิน แต่คนในสังคมไทยยังมีสภาพทางด้านความรู้ จิตใจ และพฤติกรรมที่ไม่เข้ากับวัตถุที่พัฒนาเลย จึงทำให้สังคมสับสนวุ่นวาย และเกิดปัญหาต่างๆ มากมาย ทั้งในด้านการปรับตัว สุขภาพจิต การเบี่ยงเบนของพฤติกรรม การประพฤตินิสัยธรรมและกฎหมาย ฯลฯ สาเหตุประการหนึ่งคือ คนในสังคมขาดการควบคุมตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของมิสเชลและเมสเชล (Mischel; & Mischel.

1976: 250) ที่ว่าปัญหาต่างๆ ล้วนแต่เกิดเพราะบุคคลในสังคมไม่สามารถควบคุมตนเองได้ การพัฒนาจิตใจและคุณภาพประชากรจึงเป็นเป้าหมายหลักของการพัฒนาประเทศในปัจจุบัน

จากการประมวลความคิดเห็นและผลงานวิจัยต่างๆ ของนักจิตวิทยา พบว่า การควบคุมตนเองเป็นลักษณะที่แสดงถึงความมีวุฒิภาวะ และคุณภาพของประชากรมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับคุณธรรม จริยธรรม และพฤติกรรมที่พึงปรารถนาหลายประเภท เช่น พฤติกรรมรักษาสุขภาพอนามัย พฤติกรรมซื่อสัตย์ และพฤติกรรมการทำงานของข้าราชการ ฯลฯ จึงเป็นลักษณะที่สำคัญที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2529: 78) โดยเฉพาะในระยะที่ประเทศกำลังพัฒนาจะต้องมีการปรับเปลี่ยนทางวัฒนธรรม ระเบียบ ประเพณี สังคมจึงมุ่งหวังให้ประชาชน รู้จักวางแผนและบำบัดความต้องการในสิ่งที่ถูกที่ควร ต้องการให้ประชาชนเห็นความสำคัญของการวางแผนและการดำเนินงานตามแผนงาน เพื่อประโยชน์ที่ดีต่อตนเองและส่วนรวม (จินตนา บิลมาศ. 2529: 24) การศึกษาจึงเป็นกระบวนการหนึ่งที่ใช้วางแผนทางในการพัฒนาการควบคุมตนเอง

ตามทฤษฎีของนักการศึกษา การควบคุมตนเองเป็นเป้าหมายหนึ่งของกระบวนการทางการศึกษา ดังที่ดิวอี้ (Dewey. 1933: 17) ได้กล่าวไว้ว่า “การคิดเป็นกระบวนการทางการศึกษาซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยมนุษย์เห็นการณ์ไกล และสามารถควบคุมการกระทำของตนเองให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ การไตร่ตรองถึงทางเลือกและผลที่จะเกิดขึ้นเป็นการช่วยให้มนุษย์มีสติไม่เผลอเรอ รู้อยู่ทุกขณะเวลาว่าตนเองกำลังทำอะไรอยู่ การคิดอย่างไตร่ตรองจึงเป็นการช่วยเปลี่ยนการกระทำของมนุษย์ที่มีแต่ความอยาก งามาย และหุนหันให้กลายเป็นการกระทำที่เฉลียวฉลาด บุคคลจึงควรคิดไตร่ตรองพิจารณาถึงผลได้ผลเสียก่อนจะกระทำบางสิ่งบางอย่าง” ลักษณะการคิดของดิวอี้มีลักษณะใกล้เคียงความหมายของความคิดและการใช้วิธีคิดอย่างถูกวิธีตามแนวพุทธศาสนาที่เรียกว่า “โยนิโสมนสิกา” ซึ่งเป็นกระบวนการที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน แนวคิดดังกล่าวปัจจุบันนักการศึกษาไทยได้นำมาใช้เป็นเป้าหมายสำคัญของการจัดการศึกษา ซึ่งได้แก่ การพัฒนาเยาวชนให้มีความสามารถในการคิดเป็นทำเป็น และการแก้ปัญหาเป็น (อุ๋นตา นพคุณ. 2528: 87)

จากการศึกษาถึงคุณลักษณะของประชากรตามเป้าหมายการศึกษาในสภาพปัจจุบัน และแนวโน้มในอนาคตของอุ๋นตา นพคุณ และคนอื่นๆ (2526: 68) พบว่าการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างทางสังคมในปัจจุบัน จำเป็นอย่างยิ่งที่การศึกษาจะต้องเน้นถึงการนำไปใช้และการปฏิบัติจริงในสังคม โดยการส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนมีลักษณะของการคิดเป็นทำเป็นและแก้ปัญหาเป็น

การคิดเป็น หมายถึง การรู้จักใช้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง สังคม และวิชาการมาวิเคราะห์อย่างมีระเบียบวิธีการ ไตร่ตรอง วางแผน หรือคิดหาแนวทางในการแก้ปัญหา รวมถึงการวางแผนเป้าหมายในชีวิต

การทำเป็น หมายถึง การประยุกต์วิธีการ และประสบการณ์ที่ได้รับมาใช้ในการตัดสินใจเลือกกระทำ การดำเนินงานตามเป้าหมาย และรู้จักปรับปรุงวิธีการดำเนินชีวิตของตนเอง

คุณลักษณะดังกล่าวจึงเป็นสิ่งจำเป็นในสภาพสังคม ทั้งในปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต เพราะในอนาคตจะมีการต่อสู้กันแย่งชิง มีความขัดแย้งสับสนวุ่นวายในสังคมยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นสิ่งที่ทุกฝ่ายต้องร่วมกันส่งเสริม ทั้งสถาบันครอบครัว โรงเรียน ฯลฯ เพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนให้เป็นคนมีเหตุผล รู้จักคิดไตร่ตรองถึงสิ่งที่ควรกระทำหรือควรหลีกเลี่ยง มีสติยังคิด รู้จักกำหนดเป้าหมาย และการวางแผนการดำเนินงาน ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมให้เด็กพัฒนาการควบคุมตนเอง ดังที่ท่านพุทธทาสภิกขุ (2531: 48) ได้เขียนในหนังสือ “ การศึกษาคืออะไร ” ว่า การจัดการศึกษาที่ดีย่อมพัฒนาคนสังคมให้รู้จักควบคุมตนเองทั้งกาย วาจา ใจ มีสติยังคิด ไม่เบียดเบียนผู้อื่น รู้จักนำความรู้ที่ได้มาพัฒนาตนเองและสังคม ตลอดจนสามารถดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข

ตามแนวความคิดของนักการศึกษาไทยในปัจจุบัน การจัดการศึกษามีแนวโน้มที่จะเน้นการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง และเกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ทางสังคมมากขึ้น การควบคุมตนเองตามแนวทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมจึงเป็นลักษณะพื้นฐานที่สำคัญในการพัฒนาจิตใจและคุณภาพของประชากรและเป็นเป้าหมายหนึ่งของกระบวนการทางการศึกษา

จากการควบคุมพฤติกรรมด้วยความคิดตามแนวทางทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมได้มีผู้ประยุกต์นำหลักการไปใช้กำหนดขั้นตอนสำหรับฝึกควบคุมตนเองเพื่อบำบัดและปรับพฤติกรรมของเด็ก (Mischel; & Mischel. 1976: 241) พฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียน (Kalish. 1981: 258 – 305) โดยวิธีการควบคุมตนเองนั้น จะต้องจัดการกับสาเหตุของพฤติกรรมและผลของพฤติกรรม ผลของการทดลองฝึกการควบคุมตนเอง พบว่า สามารถลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ หรือเพิ่มพฤติกรรมที่พึงประสงค์ (Stuart. 1972: 130; Citing Bandura; & Walter n.d.) นอกจากนี้ยังพบว่า บุคคลที่มีการควบคุมตนเองสูง จะเป็นผู้ที่มีลักษณะด้านอื่นๆของบุคลิกภาพสูงด้วย เช่น การมุ่งผลสัมฤทธิ์ ความรับผิดชอบต่อสังคม การปรับตัว การต่อต้านความเบี่ยงเบน สติปัญญาและการรับรู้สถานะทางสังคม (Mischel; & Mischel. 1976: 253) การควบคุมตนเองจึงมีความสำคัญกับบุคคลใน 2 ประการ คือ

1. ลดหรือกำจัดพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมให้น้อยลงหรือหมดไป
2. สร้างพฤติกรรมหรือส่งเสริมจิตลักษณะหรือบุคลิกภาพที่พึงปรารถนาที่ยังขาดอยู่ให้มีมากขึ้น

การฝึกหัดให้มีสติสัมปชัญญะ

สำหรับในทางพุทธศาสนาเองก็มีวิธีสอนการควบคุมตนเองให้แก่บุคคล เช่น การทำสมาธิ การฝึกหัดให้มีสติสัมปชัญญะ คือ รู้ตัวว่ากำลังทำอะไร อยู่ที่ไหน เพื่อให้เกิดความสุขสงบหรือสมาธิ และปัญญา เข้าใจสาเหตุของปัญหา และวิธีการแก้ปัญหานั้นจะตามมาเมื่อบุคคลเกิดปัญหาความขัดแย้งทางจิตใจ ปัจจุบันได้มีผู้เสนอแนะให้นำเอาวิธีการทำสมาธิมาใช้ในการฝึกการควบคุมตนเองทางด้านวิชาการ และนำเอาวิธีการควบคุมตนเองทางวิชาไปใช้ประกอบในการทำสมาธิ เพื่อให้เกิดผลดียิ่งขึ้นในกิจกรรมแต่ละประเภท (จินตนา บิลมาศ. 2529: 26; อ้างอิงจาก Shapiro; & Zifferblatt. 1976: 21) นอกจากนี้หลักกรรมทางศาสนาเกี่ยวกับการควบคุมตน ได้แก่ “ ทมะ ” คือการรู้จักข่มใจตนเอง ซึ่งเป็นหลักธรรมข้อหนึ่งใน ขรรวาสธรรมหรือธรรมสำหรับบุคคลทั่วไป และเป็น

หนึ่งของคุณธรรม 4 ประการ ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน ได้พระราชทานให้ประชาชนน้อมนำไปปฏิบัติเนื่องในโอกาสครบรอบ 200 ปี ของกรุงรัตนโกสินทร์ จึงเป็นหลักธรรมสำคัญที่ให้คุณคณียึดถือปฏิบัติ รู้จักข่มใจตนเองอย่าเผลอและประมาท (พระราชทานมูณี. 2528: 23)

การควบคุมตนเอง เกิดขึ้นและเปลี่ยนแปลงไปเช่นเดียวกับพฤติกรรมอื่นๆของมนุษย์ คือเกิดจากการเรียนรู้ตามกระบวนการถ่ายทอดทางสังคม เกิดจากการเรียนรู้เครื่องหมายต่างๆของสังคม โดยเรียนรู้จากประสบการณ์การทำงานของตน เรียนรู้จากตัวอย่างที่พบเห็น เรียนรู้จากคำบอกเล่าและอื่นๆ ซึ่งแตกต่างกันไปตามความเชื่อของแต่ละทฤษฎี ในที่นี้เป็นการศึกษาการควบคุมตนเองตามแนวทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม

4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

4.1 ความหมายของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

มีนักจิตวิทยา และนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไว้ต่าง ๆ กันดังต่อไปนี้

แมคเคลแลนด์ และคนอื่น (McClelland; et al. 1953: 110-111) ได้ให้คำจำกัดความแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ว่า หมายถึง ความปรารถนาที่จะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี แข่งกับมาตรฐานที่ดีเยี่ยม (Standard of Excellence) หรือทำได้ดีกว่าบุคคลอื่น ความพยายามชนะอุปสรรคต่างๆ เกิดความรู้สึกสบายใจเมื่อประสบความสำเร็จ และมีความวิตกกังวลเมื่อทำไม่สำเร็จ หรือเมื่อประสบความสำเร็จ

แอทคินสัน (Atkinson. 1964: 240 – 241) ได้อธิบายว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นแรงผลักดันที่เกิดขึ้นเมื่อบุคคลรู้ตัวว่าการกระทำของตนเองจะต้องได้รับการประเมินจากตนเองหรือบุคคลอื่นโดยเทียบกับมาตรฐานอื่นที่ดีเยี่ยม ผลจากการประเมินอาจเป็นสิ่งที่พอใจเมื่อกระทำจนสำเร็จ หรือไม่พอใจเมื่อกระทำไม่สำเร็จ

คาร์เตอร์ วิ กูด (Good. 1973: 379) ให้ความหมายของแรงใจใฝ่สัมฤทธิ์ สรุปไว้ว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เป็นความปรารถนาและความพยายามอย่างสูงของนักเรียนที่จะศึกษาให้บรรลุสัมฤทธิ์ผลตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ทั่วไปของการศึกษา

ฮิลการ์ด (Hilgard. 1976: 153) ได้กล่าวว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เป็นแรงจูงใจชนิดหนึ่งที่ทำให้บุคคลมีการกระทำเพื่อบรรลุเป้าหมาย (Goal) ด้วยมาตรฐานที่ดีเลิศ (Standard of Excellence)

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2543: 224 – 225) ได้ให้ความหมายของ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ว่าเป็นแรงจูงใจที่บุคคลกระทำการสิ่งต่างๆ ให้ได้รับความสำเร็จ ซึ่งบุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะมีความพยายาม ความอดทนทำงานมีแผน ตั้งระดับความหวังไว้สูงและพยายามที่จะเอาชนะอุปสรรคต่างๆ เพื่อให้งานสำเร็จลุล่วงไปได้ ส่วนผู้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำจะมีลักษณะการทำงานที่ไม่มีเป้าหมายหรือตั้งเป้าหมายง่าย ๆ เพราะกลัวความล้มเหลวในการทำงาน

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้น พอจะสรุปความหมายของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ได้ว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง ความปรารถนาหรือความพยายามที่จะทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้บรรลุถึงผลสำเร็จในงาน โดยไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก หรือย่อท้อต่ออุปสรรคที่ขัดขวาง พยายามหาวิธีต่างๆ ในการแก้ปัญหา เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ ต้องการอิสระในการทำงาน ต้องการชัยชนะในการแข่งขัน มุ่งมั่นที่จะทำให้ดีเลิศ มีความสบายใจเมื่อพบความสำเร็จ และวิตกกังวลเมื่อพบความล้มเหลว

4.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

แนวคิดเชิงทฤษฎีที่เกี่ยวกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ที่สำคัญๆ ดังนี้

4.2.1 ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของแมคเคลแลนด์ (McClelland's Achievement Motivation Theory)

แมคเคลแลนด์ และคนอื่นๆ (McClelland; et al. 1953: 110-111) กล่าวถึงทฤษฎีของตนเองในแง่คิดเกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์ว่า มนุษย์ทุกคนต้องการได้มาซึ่งความสำเร็จ ทุกครั้งก่อนการตัดสินใจเข้าร่วมทำงานสิ่งใดสิ่งหนึ่งนั้นต้องมั่นใจว่าจะได้รับผลตอบแทนที่น่าพอใจและเป็นประโยชน์ ซึ่งแตกต่างจากประสบการณ์ที่ผ่านมา เพราะเราไม่สามารถแก้ไขหรือคาดการณ์ไว้ล่วงหน้าว่าเราจะได้รับผลตอบแทนอย่างไรในสถานการณ์ที่จะทำให้สามารถก้าวไปสู่ความสำเร็จได้นั้นไม่ได้เกิดขึ้นในทุกวัน มีเฉพาะบางคนเท่านั้นที่ปฏิบัติตามแล้วประสบความสำเร็จ ซึ่งจะตรงกันข้ามกับคนที่ทำแล้วเกิดความผิดพลาด จะทำให้เขาเกิดความกลัวในความล้มเหลว แต่ก็สามารถที่จะพัฒนาแรงจูงใจในความกลัวเหล่านั้นมาเป็นแรงผลักดันเพื่อให้เกิดการหลีกเลี่ยงความล้มเหลว ไม่ให้เกิดขึ้นอีกในอนาคตได้ ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับพื้นฐานทางวัฒนธรรมของสังคมและการอบรมเลี้ยงดู รวมทั้งผลของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ที่มีต่อสังคมด้วย ซึ่งมีทัศนะว่าการอบรมเลี้ยงดูและวัฒนธรรมของสังคมที่เน้นความสำเร็จหรือสัมฤทธิ์ผล คือที่มาของสังคมที่ประสบความสำเร็จ (Achieving Society) ทั้งนี้เพราะวัฒนธรรมในสังคมสัมฤทธิ์ผลหรือสังคมที่เน้นความสำเร็จ (Achievement – motivated Society) จะทำให้พ่อแม่อบรมเลี้ยงดูลูกโดยเน้นความสำเร็จตามบรรทัดฐานของสังคมด้วย ดังนั้นพ่อแม่ก็จะฝึกให้เด็กรู้จักช่วยตัวเอง ฝึกการคิดแก้ปัญหาและให้การเสริมแรงพฤติกรรมที่มุ่งความสำเร็จในการเรียนและการทำงาน ฯลฯ การอบรมเลี้ยงดูดังกล่าวจะพัฒนาให้เด็กเติบโตเป็นคนที่ต้องการความสำเร็จมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ที่เขามีอยู่นั้นก็จะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของเขา ทำให้เขาเป็นผู้นำกลุ่ม ผู้นำสังคม หรือเป็นผู้ปฏิบัติที่มีความมานะพยายามและมีประสิทธิภาพ อันจะเป็นผลทำให้เกิดสัมฤทธิ์ผลขึ้นในกลุ่มหรือสังคมที่เขาเป็นผู้นำหรือสมาชิกอยู่ ดังนั้น สังคมที่มีสมาชิกที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงก็ย่อมพัฒนาไปได้มากกว่าในสังคมที่มีสมาชิกที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ

แมคเคลแลนด์ (McClelland. 1961: 36 – 62) ได้จำแนกแรงจูงใจทางสังคมเป็น 3 ประเภท คือ

1. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Motive) ได้แก่ ความปรารถนาที่จะกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี โดยพยายามแข่งขันกับมาตรฐานอันดีเลิศมีความสบายใจเมื่อประสบความสำเร็จ และมีความวิตกกังวลเมื่อพบกับความล้มเหลว

2. แรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์ (Affiliation Motive) หมายถึง ความปรารถนาที่จะเป็นที่ยอมรับของคนอื่น ต้องการเป็นที่นิยมชมชอบหรือรักใคร่ชอบพอของคนอื่น สิ่งเหล่านี้เป็นแรงจูงใจที่จะทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรม เพื่อให้ได้มาซึ่งการยอมรับจากบุคคลอื่น

3. แรงจูงใจใฝ่อำนาจ (Power Motive) หมายถึง ความปรารถนาที่จะได้มาซึ่งอิทธิพลที่เหนือกว่าคนอื่น ๆ ในสังคม ทำให้บุคคลแสวงหาอำนาจเพราะจะเกิดความรู้สึกว่าหากทำอะไรได้เหนือคนอื่นถือเป็นความภาคภูมิใจ ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่อำนาจสูงจะเป็นผู้ที่พยายามควบคุมสิ่งต่าง ๆ เพื่อให้ตนเองบรรลุความต้องการที่จะมีอิทธิพลเหนือกว่าบุคคลอื่น

4.2.2 แนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของเมห์ราเบียน

เมห์ราเบียน (Mehrabian, 1968: 493 - 502) ได้ทำการวิเคราะห์องค์ประกอบของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และพบว่า ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ ดังนี้

1. ความเป็นอิสระ เป็นการเปิดโอกาสในด้านความคิดที่เป็นอิสระ
2. การเลือกกิจกรรมที่แสดงความสำเร็จ เป็นการค้นหากิจกรรมหรือวิธีการใหม่ๆ มาประยุกต์ใช้อย่างมีเหตุผล
3. การต้องการความสำเร็จ เป็นการกระทำที่บุคคลรู้สึกว่าเมื่อทำแล้วประสบความสำเร็จ
4. การเลือกเสี่ยงในระดับที่เหมาะสม เป็นการที่บุคคลสามารถตัดสินใจทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่เป็นไปได้มีความยากพอเหมาะกับความสามารถของตน
5. การเลือกงานที่ยากและท้าทายความสามารถ เป็นการคิดกิจกรรมที่ตนทำได้เหมาะสมกับความสามารถของบุคคล เป็นงานที่ท้าทายความสามารถ
6. การเลือกกิจกรรมที่เกี่ยวข้องการแข่งขันและการฝึกความชำนาญ เป็นการเลือกกิจกรรมที่บุคคลคิดว่าน่าสนใจ ต้องการที่จะมีชัยชนะเมื่อมีการแข่งขัน
7. การหวังผลระยะยาว เป็นการคิดการล่วงหน้าว่าจะเป็นความสำเร็จอย่างมีระบบ คิดหาวิธีที่มุ่งจะทำสิ่งที่ต้องการให้ได้
8. ความผูกพันกับอนาคต มีการวางแผนไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นทางการ มีการเลือกเพื่อนที่สามารถร่วมงานได้ มีการรวบรวมข้อมูลก่อนการตัดสินใจ

4.3 ลักษณะของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

กิลฟอร์ด (Guilford. 1967: 437-439) ได้กล่าวถึงลักษณะของผู้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ดังนี้

1. มีความทะเยอทะยาน ความปรารถนาที่จะทำกิจกรรมให้สำเร็จ
2. มีความเพียรพยายามที่จะทำงานให้เป็นผลสำเร็จ
3. มีความอดทนเต็มใจที่จะลำบาก แม้จะยากเย็นเพียงใดก็ตาม เพื่อมุ่งทำกิจการให้สำเร็จถึงแม้ว่าจะเสียเวลานาน

ไวเนอร์ (Weiner. 1972: 203-215) ได้สรุปลักษณะเด่นของผู้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงเปรียบเทียบกับผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำไว้ ดังนี้

1. ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ตั้งใจทำงานดีกว่า อดทนต่อความล้มเหลวสูง ชอบเลือกงานที่สลับซับซ้อนมากกว่าผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ
2. ผู้ที่มีแรงใฝ่สัมฤทธิ์สูง ชอบริเริ่มกระทำสิ่งต่างๆ ด้วยความคิดของตนเองมากกว่าและภูมิใจที่ได้เลือกงานที่ยากมากกว่าผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ

พรณี (ชูทัย) เจนจิต (2545: 292) ได้กล่าวถึงลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงไว้ดังนี้

1. เป็นผู้ที่มีความบากบั่น พยายามที่เอาชนะความล้มเหลวต่างๆ พยายามที่จะไปให้ถึงจุดหมายปลายทาง
2. เป็นผู้ที่ทำงานเป็นแผน
3. เป็นผู้ที่ตั้งระดับความหวังสูง

5. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ความสามารถของตนเอง

5.1 ความหมายของการรับรู้ความสามารถของตนเอง

การรับรู้ความสามารถของตนเอง ได้มีนักวิชาการตลอดจนนักจิตวิทยา ได้ให้ความหมายของการรับรู้ตนเองไว้ดังนี้

ซังค์ (จูตีพัฒนา สงบกาย. 2533: 11; อ้างอิงจาก Schunk. 2000) ได้ให้ความหมายของการรับรู้ความสามารถของตนเองไว้ว่า หมายถึง ความเชื่อมั่นของบุคคลเกี่ยวกับความสามารถที่จะเรียนรู้หรือกระทำพฤติกรรมตามความสามารถที่มีอยู่ ซึ่งไม่เหมือนกับการที่เรารู้ว่าทำอะไร เป็นการประเมินทักษะและความสามารถของบุคคลออกมาเป็นการกระทำตามระดับความสามารถที่มีอยู่

จิตติมา จุ่มทอง (2537: 12) ได้สรุปความหมายของการรับรู้ความสามารถของตนเองว่า หมายถึง การที่บุคคลตัดสินใจความสามารถของตนเอง เกี่ยวกับการกระทำหรือพฤติกรรมบางอย่างว่าตนเองมีความสามารถที่จะนำทักษะต่างๆ ที่มีอยู่มาใช้ได้หรือไม่ ในระดับใด ซึ่งจะเกี่ยวกับทักษะที่เคยมีอยู่ และทักษะที่ได้รับการฝึกฝนเพิ่มเติม เพื่อใช้ในการตัดสินใจว่าตนเองสามารถกระทำได้ด้วยทักษะที่มีอยู่

วรรณกร หมอยาตี (2544: 45) ได้สรุปความหมายของการรับรู้ความสามารถของตนเองว่า หมายถึง คุณลักษณะส่วนตัวที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อมั่นในตนเองต่อการตัดสินใจเกี่ยวกับพฤติกรรม ที่แสดงออกโดยสามารถประเมินได้ว่าตนเองจะประสบผลสำเร็จเพียงใดในแต่สถานการณ์ การรับรู้ความสามารถของตนเองมีผลต่อการเลือกกระทำ ความพยายาม และความอดทนต่อความยากลำบาก เพื่อให้การกระทำนั้นประสบผลสำเร็จและยังสามารถใช้ทำนายพฤติกรรมของบุคคลได้

จากความหมายของการรับรู้ความสามารถของตนเอง สรุปได้ว่า การรับรู้ความสามารถของตนเอง หมายถึง การที่บุคคลตัดสินใจเกี่ยวกับความสามารถของตนเอง ว่าสามารถกระทำพฤติกรรมบางอย่างในสถานการณ์ที่เฉพาะเจาะจงได้หรือไม่ และรู้ว่าตนเองมีความสามารถอยู่ในระดับใด สามารถวางแผน และสามารถจูงใจตนเองได้ โดยเกิดจากทักษะที่เคยมีอยู่ และทักษะที่ได้รับการฝึกฝนเพิ่มเติม ซึ่งการรับรู้ความสามารถของตนเองมีผลต่อการเลือกกระทำ ความพยายาม และความอดทนต่อความยากลำบาก เพื่อให้ผลของการกระทำนั้นประสบความสำเร็จและยังสามารถใช้ทำนายพฤติกรรมของบุคคลได้

5.2 ทฤษฎีการรับรู้ความสามารถของตนเอง

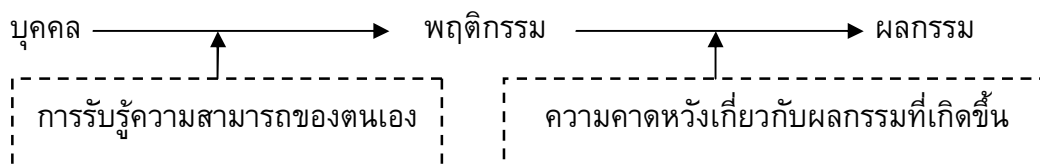
ทฤษฎีการรับรู้ความสามารถของตนเอง (Self – Efficacy Theory) เป็นทฤษฎีการเรียนรู้ ปัญญาสังคมของแบนดูรา (Bandura's Social Cognitive Theory) ซึ่งอธิบายว่าการเรียนรู้จะเกี่ยวข้องกับปัจจัยหลัก 3 ประการคือ

1. ความคิดหรือการคาดหวัง หรือความเชื่อและองค์ประกอบส่วนบุคคล (P)
2. พฤติกรรม (B)
3. สิ่งแวดล้อม (E)

ซึ่งปัจจัยทั้ง 3 นี้ มีความสัมพันธ์กันแบบ 2 ทาง คือ ต่างก็มีอิทธิพลซึ่งกันและกัน เรียกความสัมพันธ์ลักษณะนี้ว่า ปัจจัยกำหนดซึ่งกันและกัน (Reciprocal Determinism) ซึ่งความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลพฤติกรรม และสิ่งแวดล้อม ต่างเป็นตัวกำหนดที่มีอิทธิพลเชิงสาเหตุ ซึ่งกันและกัน ซึ่งหมายความว่า ถ้าองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งเปลี่ยนแปลงไป ก็จะส่งผลต่อองค์ประกอบที่เหลือให้เปลี่ยนแปลงไปด้วย

บุคคลจะตัดสินใจว่าจะกระทำพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งหรือไม่นั้น ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับ การรับรู้ความสามารถของตน และอีกส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับความคาดหวังเกี่ยวกับผลกรรม ซึ่งการ

รับรู้ความสามารถของตนเอง เป็นการตัดสินใจความสามารถของตนเองว่าจะสามารถทำงานได้ในระดับใด ในขณะที่ความคาดหวังเกี่ยวกับผลกรรม เป็นการตัดสินใจว่าผลกรรมใดจะเกิดขึ้นจากการกระทำดังกล่าว ดังภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 ความแตกต่างระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเองและความคาดหวังเกี่ยวกับผลกรรมที่เกิดขึ้น (จิตติพัฒน์ สงบกาย. 2533: 15; อ้างอิงจาก Bandura. 1986)

การรับรู้ความสามารถของตนเอง และความคาดหวังเกี่ยวกับผลกรรมที่เกิดขึ้นมีความสัมพันธ์กันอย่างมาก ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองนี้มีผลต่อการตัดสินใจที่จะกระทำพฤติกรรมของบุคคล ถ้าบุคคลมีการรับรู้ความสามารถของตนเองสูงและมีความคาดหวังเกี่ยวกับผลกรรมที่เกิดขึ้นสูง บุคคลนั้นจะมีแนวโน้มที่จะตัดสินใจกระทำพฤติกรรมอย่างแน่นอน แต่ถ้าบุคคลมีการรับรู้ความสามารถของตนเองต่ำ และมีความคาดหวังเกี่ยวกับผลกรรมที่เกิดขึ้นต่ำด้วย หรือการรับรู้ความสามารถของตนเองและความคาดหวังเกี่ยวกับผลกรรมเกิดขึ้นเป็นไปในทางตรงกันข้าม บุคคลก็จะมีแนวโน้มที่จะตัดสินใจไม่กระทำพฤติกรรมนั้น ดังภาพประกอบ 3

ความคาดหวังเกี่ยวกับผลกรรมที่เกิดขึ้น

		ความคาดหวังเกี่ยวกับผลกรรมที่เกิดขึ้น	
		สูง	ต่ำ
การรับรู้ความสามารถของตนเอง	สูง	มีแนวโน้มที่จะกระทำแน่นอน	มีแนวโน้มที่ไม่กระทำ
	ต่ำ	มีแนวโน้มที่ไม่กระทำ	มีแนวโน้มที่ไม่กระทำแน่นอน

ภาพประกอบ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเอง และความคาดหวังเกี่ยวกับผลกรรมที่เกิดขึ้นต่อการตัดสินใจกระทำของบุคคล (สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. 2539: 59; อ้างอิงจาก Bandura. 1978)

การรับรู้ความสามารถของตนเองเป็นกลไกทางจิตอันหนึ่งของมนุษย์ การรับรู้ความสามารถของตนเองไม่ได้เกิดขึ้นจากการคาดคะเนแต่เกิดขึ้นจากการประมวลปัจจัยต่างๆ เช่น

รูปแบบการคิด หรือ ปฏิบัติทางอารมณ์ซึ่งการรับรู้ความสามารถของตนเองจะเป็นตัวกำหนดในเรื่องต่อไปนี

1. การเลือกกระทำพฤติกรรม (Choice Behavior) การที่บุคคลตัดสินใจเลือกกระทำพฤติกรรมใด นานแค่ไหน และจะกระทำพฤติกรรมใดก่อน ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการรับรู้ความสามารถของตนเอง บุคคลมีแนวโน้มที่จะหลีกเลี่ยงการกระทำกิจกรรมที่เชื่อว่ายากเกินความสามารถของตนเอง จะกระทำกิจกรรมที่แน่ใจว่า มีความสามารถที่จะกระทำได้ อย่างไรก็ตาม บุคคลที่ประเมินความสามารถของตนเองสูงเกินความเป็นจริงและไม่สามารถกระทำพฤติกรรมที่ตนเองเลือกได้ มักจะเกิดความเครียด ผิดหวัง ประสบความล้มเหลวในการทำงาน และรู้สึกว่าการล้มเหลวนั้นไม่สามารถจะแก้ไขได้ ส่วนบุคคลที่รับรู้ความสามารถต่ำกว่าความสามารถที่เป็นจริง มักขาดความพยายามและมุ่งมั่นในการทำงาน และมีความสงสัยเกี่ยวกับความสามารถของตนเอง บุคคลเหล่านี้สร้างอุปสรรคภายในใจขึ้นมาเอง อันจะทำให้เกิดความสงสัยในตัวเอง และเกิดความประหม่าก็อาจทำให้ผิดพลาดโอกาสที่ประสบความสำเร็จได้เช่นกัน ดังนั้น ถ้าบุคคลประเมินความสามารถของตนเองได้อย่างถูกต้องเหมาะสม จะส่งผลต่อการเลือกกระทำพฤติกรรม ที่มีโอกาสประสบความสำเร็จสูง และมีแรงจูงใจที่จะพัฒนาความสามารถของตนเองให้ก้าวหน้าต่อไปด้วย

2. การใช้ความพยายามและความยืนหยัด (Effort Expenditure and Persistence) การตัดสินใจความสามารถของตนเอง จะเป็นตัวกำหนดว่าบุคคลจะใช้ความพยายามในการทำงานเท่าใด และจะยืนหยัดอยู่ได้นานแค่ไหน เมื่อพบอุปสรรคหรือประสบการณ์ที่ไม่น่าพอใจ บุคคลที่รับรู้ตนเองว่ามีความสามารถสูงก็มีแนวโน้มที่จะใช้ความพยายามมากขึ้น เพื่อเอาชนะงานที่ทำทายนั้น ในทางตรงกันข้ามถ้าบุคคลรับรู้ว่าคุณมีความสามารถน้อยเมื่อพบอุปสรรคก็จะเลิกความพยายามโดยง่าย อย่างไรก็ตาม การรับรู้ความสามารถของตนเองมีอิทธิพลต่อการกำหนดพฤติกรรมของบุคคลมากกว่าความพยายามเพราะความพยายามเป็นเพียงองค์ประกอบตัวหนึ่งในหลายๆ ตัวที่มาเพิ่มขนาดและคุณภาพของการกระทำ แต่บุคคลจะตัดสินใจความสามารถของตนเมื่อเผชิญกับงานยาก ทำทายน ในลักษณะของการประเมินความรู้ ทักษะ และวิธีการที่คนจะนำมาใช้ ว่าเพียงพอสำหรับงานที่ทำทายนหรือไม่ มากกว่าจะตัดสินใจว่าคุณสามารถใช้ความพยายามมากน้อยเพียงใด

3. รูปแบบการคิดและปฏิบัติทางอารมณ์ (Thought Patterns and Emotional Reactions) การรับรู้ความสามารถของตนเองจะมีอิทธิพลต่อแบบแผนการคิดและการตอบสนองทางอารมณ์ของบุคคล ในระหว่างที่กระทำพฤติกรรม และมีผลเกี่ยวกับการคาดคะเนถึงเหตุการณ์ภายนอกของตน บุคคลที่รับรู้ว่าคุณมีความสามารถสูง จะให้ความสนใจและความพยายามในการกระทำพฤติกรรมต่างๆ และจะใช้ความพยายามยิ่งขึ้นเมื่อพบกับอุปสรรค ส่วนบุคคลที่รับรู้ว่าคุณมีความสามารถต่ำจะมีปฏิปฏิบัติทางอารมณ์ต่อตนเองในทางลบ เช่น ไม่มีความสุข หวาดหวั่น มีความเครียดสูง และจะกระทำพฤติกรรมต่างๆ อย่างไม่เต็มที่มีความสามารถ อันจะส่งผลให้บุคคลประสบกับความล้มเหลวในการกระทำมากยิ่งขึ้น

4. การยอมรับในผลของการกระทำมากกว่าโทษโชคชะตา (Humans Producers Simply Foretellers of Behavior) บุคคลที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองสูง จะเลือกงานที่มีลักษณะท้าทาย และใช้ความพยายามเป็นอย่างมากที่จะให้งานนั้นประสบความสำเร็จ ซึ่งเขาจะยอมรับผลต่างๆ ที่เกิดขึ้น จากการกระทำของตนเอง แม้ว่าในบางครั้งงานนั้นอาจจะล้มเหลว เขาก็จะไม่ท้อถอยไม่โทษโชคชะตา แต่จะใช้ความล้มเหลวที่เกิดขึ้นมาช่วยสนับสนุนให้เกิดความสำเร็จต่อไป ตรงกันข้ามกับบุคคลที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองต่ำมักจะอ้างว่าความสำเร็จหรือความล้มเหลว ในการกระทำเป็นไปตามความเชื่อหรือคำทำนายคอยหลีกเลี่ยงงานยาก ขาดความพยายาม มีความกระตือรือร้นต่ำ และมีความเครียดสูง

5.3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ความสามารถของตนเอง

แบนดูรา (สมโภชน์ เอี่ยมสุภากษิต. 2539: 59; อ้างอิงจาก Bandura. 1978) กล่าวว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองจะมีพื้นฐานหรือพัฒนามาจากปัจจัยหลัก 4 ปัจจัย ดังนี้

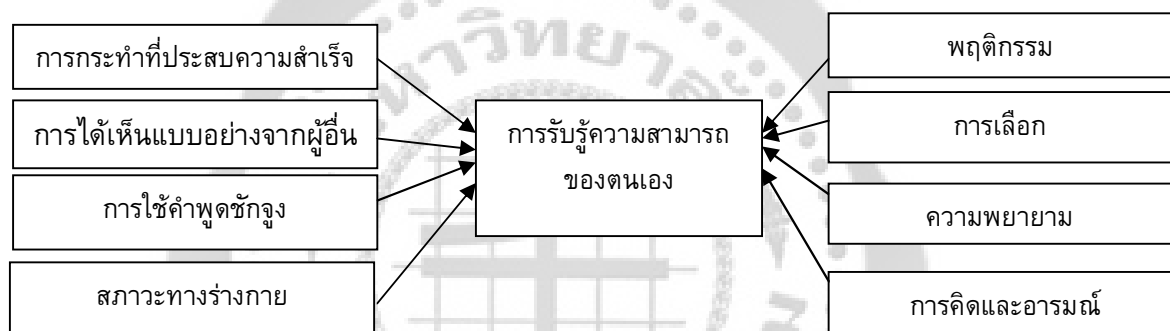
1. การกระทำที่ประสบความสำเร็จ (Enactive Attainment) เป็นแหล่งปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองมากที่สุด เพราะเป็นประสบการณ์ความสำเร็จที่แท้จริงของบุคคล ความสำเร็จทำให้บุคคลประเมินความสามารถของตนเองสูงขึ้น ในขณะที่ความล้มเหลวจะทำให้บุคคลประเมินความสามารถของตนเองต่ำลง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ถ้าความล้มเหลวนั้นไม่มีข้อบ่งชี้ที่เด่นชัดว่าเกิดขึ้นเนื่องจากการขาดความพยายาม บุคคลก็จะยิ่งเพิ่มความมั่นคงของการรับรู้ความสามารถของตนเองในระดับต่ำนี้ไว้ และมีแนวโน้มที่จะแผ่ขยายไปยังสภาพการณ์อื่นที่คล้ายคลึงกัน โดยเฉพาะสถานการณ์ที่ตนแน่ใจว่าไม่เคยกระทำได้สำเร็จเลย

2. การได้เห็นแบบอย่างจากผู้อื่น (Vicarious Experience) การรับรู้ความสามารถของตนเองจะได้รับอิทธิพลส่วนหนึ่งมาจากการได้เห็นประสบการณ์ ที่ผู้อื่นประสบความสำเร็จ เมื่อบุคคลได้เห็นบุคคลอื่น กระทำพฤติกรรมที่คล้ายคลึงกันแล้วประสบผลสำเร็จ และพฤติกรรมนั้นตนก็สามารถกระทำได้เช่นกันก็จะสามารถเพิ่มความรูสึกว่าตนเองมีความสามารถและทำให้บุคคลนั้นมีการรับรู้ความสามารถของตนเองเพิ่มมากขึ้น

3. การใช้คำพูดชักจูง (Verbal Persuasion) การพูดชักจูงเป็นการใช้คำพูดเพื่อพยายามทำให้บุคคลมีความมั่นใจ มีกำลังใจที่จะกระทำพฤติกรรมเพื่อให้เป็นผลสำเร็จ ซึ่งจะส่งผลให้มีการรับรู้ความสามารถของตนเองเพิ่มขึ้น แต่ทั้งนี้จะต้องขึ้นอยู่กับคุณสมบัติของผู้ชักจูงด้วย นั่นคือ ผู้ชักจูงต้องมีความน่าเชื่อถือ น่าไว้วางใจและจะต้องเป็นผู้ที่มีความสำคัญ และมีอิทธิพลต่อผู้ถูกชักจูงด้วย อย่างไรก็ตาม ผู้ชักจูงต้องพูดในสิ่งที่เป็นไปได้ หากคำพูดที่ใช้ชักจูงไม่ตรงกับความเป็นจริงอาจก่อให้เกิดความล้มเหลว ซึ่งจะทำให้ผู้ชักจูงไม่ได้รับความเชื่อถือ และขาดความไว้วางใจจากผู้ถูกชักจูง

4. สภาวะทางร่างกาย (Physiological State) บุคคลมักจะใช้ข้อมูลด้านสภาวะทางร่างกายในการตัดสินใจความสามารถของตนเอง เช่น การตื่นเต้นมากเกินไป จะทำให้ไม่สามารถทำกิจกรรมให้ดีได้ บุคคลคิดว่าตนเองจะทำได้สำเร็จเมื่อสภาวะทางกายปั่นป่วนหรือเครียด การฝึกให้บุคคลลดภาวะกระตุ้นทางอารมณ์ลงได้จะช่วยเพิ่มการรับรู้ความสามารถของตน และช่วยเพิ่มผลการทำงาน สภาวะทางกาย ดังกล่าว รวมถึง ความอ่อนล้า ความเหนื่อยหอบ และความเจ็บปวดด้วย

การรับรู้ความสามารถของตนเองนั้น สามารถเกิดขึ้นได้จากปัจจัยหลายอย่างที่กล่าวมา ซึ่งอาจเกิดจากการผสมผสานกันก็ได้ และจากทฤษฎีการรับรู้ความสามารถของตนเอง (Self – Efficacy Theory) ของแบนดูรา ที่กล่าวมาสามารถแสดงได้โดยภาพประกอบ 4 (วิลลาสลักษณ์ ชวัลลดี. 2538: 100; อ้างอิงจาก Bezt. 1992) ที่มีของการรับรู้ความสามารถของตนเอง

ภาพประกอบ 4 ทฤษฎีการรับรู้ความสามารถของตนเองของแบนดูรา (Self – Efficacy Theory)

6. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

6.1 ความหมายของสัมพันธภาพ

ซิคเกอร์ริง (Chickering. 1969: 94) ได้ให้ความหมายของสัมพันธภาพระหว่างบุคคลไว้ว่า สัมพันธภาพระหว่างบุคคล หมายถึง การที่บุคคลมีความอดทนที่จะอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นและการเปลี่ยนแปลงจากการพึ่งพาตนเองไปสู่การพึ่งพาซึ่งกันและกัน ซึ่งการอดทนที่จะอยู่ร่วมกับบุคคลอื่น ได้แก่ ความสามารถยอมรับความแตกต่างของบุคคลอื่นได้ และการมีน้ำใจกว้าง การให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนการให้การยอมรับ

ชัยพร วิชชาวุธ (2530: 69) ได้ให้ความหมายของคำว่า สัมพันธภาพระหว่างบุคคลไว้ว่า สัมพันธภาพระหว่างบุคคลเป็นพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์โต้ตอบระหว่างบุคคล มนุษย์อยู่เป็นสังคมการกระทำของมนุษย์แต่ละคนจึงสัมพันธ์กับการกระทำของคนอื่น ๆ ในสังคม เกิดขึ้นทันทีเมื่อการกระทำของคนอื่นมีผลกระทบต่อผลกรรมที่อีกคนหนึ่งจะได้รับ

ฟิลิซท์ ปทุมมาล (2533: 16) ให้ความหมายความสัมพันธ์หรือการเกี่ยวข้องกันของบุคคลรวมทั้งความสัมพันธ์ทางสังคม อันจะนำมาซึ่งการพัฒนารูปแบบของการมีส่วนร่วมต่อความคาดหวังความสัมพันธ์ทางอารมณ์และการปรับตัวของสังคม

สุลักษณ์ มีชูทรัพย์ (2539: 162) ได้ให้ความหมายของคำว่าสัมพันธภาพระหว่างบุคคลไว้ว่า สัมพันธภาพระหว่างบุคคล หมายถึง กระบวนการติดต่อเกี่ยวข้องกับบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปเพื่อทำความรู้จักกันโดยมีวัตถุประสงค์ร่วมกันด้วยความเต็มใจ มีความรู้สึกที่ดีต่อกัน อาศัยการแสดงออกทางกาย วาจา และใจ ในช่วงระยะเวลาหนึ่งที่ไม่จำกัดแน่นอน

จากการศึกษาเอกสารดังกล่าวได้สรุปว่า สัมพันธภาพเป็นความเกี่ยวข้องของบุคคลต่อบุคคล หรือบุคคลต่อกลุ่ม มีความรู้สึกที่ดีและแสดงออกต่อกันในทางที่ดี เป็นความเข้าใจซึ่งกันและกันทั้งทางตรงและทางอ้อม

6.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างบุคคล

สัมพันธภาพระหว่างบุคคล เป็นผลรวมของการปฏิบัติความพฤติกรรมระหว่างบุคคลซึ่งเกิดจากการที่บุคคลได้ร่วมกันทำกิจกรรม และมีส่วนร่วมในด้านการติดต่อสื่อความหมาย ความร่วมมือ การเปลี่ยนแปลงการแก้ปัญหาและการจูงใจซึ่งกันและกัน (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2539: 115 – 117) แนวคิดหรือทฤษฎีที่เกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างบุคคลนั้นมีหลายทฤษฎี สำหรับงานวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างบุคคล ดังนี้

แนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีสามมติของความสัมพันธระหว่างบุคคล (FIRO – Fundamental Interpersonal Relation Orientation) โดยวิลเลียม ชูลท์ (Schultz. 1966: 59) ทฤษฎีนี้ได้กล่าวถึงความต้องการระหว่างบุคคลทั้งในระดับพฤติกรรมและความรู้สึก ซึ่งจำเป็นและเพียงพอที่จะอธิบายการแสดงออกของบุคคล เมื่อมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในกลุ่มได้โดยความต้องการระหว่างบุคคลในระดับพฤติกรรมประกอบด้วย 3 มิติ คือ

มิติที่ 1 การเข้ากลุ่ม (Inclusion) เป็นมิติการเข้า – ออก (In-Out) หมายถึง ขอบเขตการติดต่อของมนุษย์บางคนชอบการเข้ากลุ่มมาก ชอบที่จะไปงานเลี้ยงต่างๆ และทำสิ่งต่างๆ ร่วมกับกลุ่ม ชอบที่จะเป็นผู้เริ่มต้นการสนทนากับคนแปลกหน้าก่อน ในขณะที่บางคนชอบที่จะอยู่คนเดียว ชอบความเป็นส่วนตัว และหลีกเลี่ยงงานต่างๆ ซึ่งความแตกต่างเหล่านี้ มีตั้งแต่ระดับ Over Social (สภาพที่บุคคลรู้สึกเป็นทุกข์เมื่ออยู่ตามลำพัง) จนถึง Under Social (สภาพที่บุคคลรู้สึกเป็นทุกข์เมื่อมีบุคคลอื่นปรากฏอยู่ด้วย)

มิติที่ 2 การควบคุม (Control) เป็นมิติของการอยู่เหนือกว่าหรืออยู่ใต้กว่า (Top-Bottom) หมายถึง ขอบเขตของอำนาจการควบคุมและมีอิทธิพล บางคนมีความสุขเมื่อเขาได้รับมอบหมายให้ดูแลบุคคลอื่น ชอบที่จะเป็นเจ้านายเป็นผู้ให้คำสั่งหรือเป็นผู้ทำการตัดสินใจสำหรับตนเองและผู้อื่น แต่บางคนชอบที่จะไม่ต้องควบคุมหรืออยู่เหนือบุคคลอื่น พอใจที่จะไม่เคยบอกให้

ใครทำอะไรและพยายามค้นหาสภาพที่จะไม่ต้องรับผิดชอบอะไร มนุษย์มีความแตกต่างกันในความปรารถนาที่จะควบคุมบุคคลอื่น หรือเป็นอิสระจากการควบคุมบุคคลอื่นตั้งแต่ Autocratic (สภาพที่บุคคลรู้สึกเป็นทุกข์หรือไม่ได้เป็นผู้ควบคุม) จนถึง Abdicate (สภาพที่บุคคลรู้สึกเป็นทุกข์ขณะที่ควบคุมบุคคลอื่น)

มิติที่ 3 ความรักใคร่ผูกพัน (Affection) เดิมชูทส์ ใช้คำว่า “Affection” ซึ่งแสดงถึงมิติของการอยู่ใกล้ – ไกล (Near-Far) หมายถึง ขอบเขตของการใกล้ชิดสนิทสนมกับบุคคลอื่น แต่จากประสบการณ์ที่ผ่านมาหลายปี การใช้แบบวัดไฟโร-บี แสดงให้เห็นว่าการใช้คำว่า Affection ทำให้ผู้ตอบสับสนแยกไม่ออกระหว่างความชอบพอที่เป็นความรู้สึกและความชอบที่เป็นพฤติกรรม ดังนั้นชูทส์ จึงเปลี่ยนมาใช้คำว่า “Openness” แทนความเปิดเผย (Openness) เป็นมิติของการเปิด – ปิด (Open-Close) หมายถึงขอบเขตของการเปิดเผยของมนุษย์ บางคนได้รับความพอใจจากการมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ซึ่งเขาสามารถพูดคุยเกี่ยวกับความรู้สึกของเขา ความลับและความคิดภายในตัวเขา ชอบที่จะมีคนที่เขาไว้วางใจได้หนึ่งหรือสองคนหรือมากกว่านั้น แต่บางคนพอใจกับการหลีกเลี่ยงจากการเปิดเผยกับบุคคลอื่นและค่อนข้างที่จะรักษาสัมพันธ์ภาพกับบุคคลอื่นให้อยู่ในระดับที่คุ้นเคยมากกว่าระดับการเป็นเพื่อนสนิท

ส่วนความต้องการระหว่างบุคคลในระดับความรู้สึกประกอบด้วย 3 มิติ คือ

มิติที่ 1 ความสำคัญ (Significance) เป็นความรู้สึกของบุคคลที่รู้สึกว่าตนเองนั้นมีความสำคัญกับบุคคลอื่นและรู้สึกว่าบุคคลอื่นนั้นมีความสำคัญมีความหมายกับตนเอง

มิติที่ 2 ความสามารถ (Competence) เป็นความรู้สึกถึงความสามารถของบุคคล เมื่อความสามารถคือการตัดสินใจในสิ่งต่างๆ หรือแก้ปัญหาต่างๆ ด้วยความสามารถของตนเอง

มิติที่ 3 ความน่าคบ (Likability) เป็นความรู้สึกถึงความน่าคบกับบุคคลอื่น บุคคลส่วนมากอาจจะมีความสามารถ มีความสำคัญ แต่ไม่น่าคบ เช่น อาชญากรที่ประสบความสำเร็จหรือจอมเผด็จการผู้กดขี่

นอกจากนี้ ชูทส์ ยังได้แบ่งความเข้ากันได้ของบุคคล (Computability) ออกเป็น 2 ชนิด คือ

1. Atmosphere Computability เป็นความเข้ากันได้ของบุคคลซึ่งเกิดจากความต้องการที่เหมือนกัน เช่น ชอบสังคมนี้อีก

2. Role Computability เป็นความเข้ากันได้ของบุคคล ซึ่งเกิดจากความต้องการที่ต่างกันหรือตรงข้ามกัน เช่น บุคคลที่ต้องการควบคุมบุคคลอื่น จะเข้ากันได้กับบุคคลที่ต้องการให้บุคคลอื่นควบคุม บุคคลอื่นจะเข้ากันได้กับบุคคลที่ต้องการให้บุคคลอื่นควบคุมตนเอง

6.3 การสร้างความสัมพันธ์อันดีกับเพื่อน

วิจิตร อวาระกุล (2526: 148 - 152) กล่าวว่า วิธีปฏิบัติต่อเพื่อนเพื่อให้เพื่อนๆ มีความรู้สึกรักใคร่ เห็นอกเห็นใจและเชื่อถือศรัทธา นอกจากนี้ในการสร้างสัมพันธ์กับเพื่อนนั้นควรปฏิบัติดังนี้

1. เปิดฉากทักทายติดต่อกันก่อน เป็นการเริ่มสร้างความเป็นมิตร และความผูกพัน เป็นการให้ความสำคัญแก่เพื่อนก่อน ทำให้คนอื่นได้เห็นว่าคุณมีความสำคัญ
2. มีความจริงใจต่อเพื่อน ทุกคนชอบความจริงใจต่อกัน ความสุจริตใจต่อบุคคลทำให้เป็นที่รักใคร่นับถือ ถ้าไม่จริงใจต่อกัน การคบหาสมาคมจะเป็นไปได้ยาก และมีอุปสรรค
3. ควรหลีกเลี่ยงการนินทาเพื่อน เพราะจะทำให้สูญเสียความเป็นเพื่อนไปเสีย ความนิยมเสื่อมใส มีแต่ความระแวง เป็นการกระทำที่สังคมรังเกียจจึงควรหลีกเลี่ยง
4. อย่าขัดท้อความผิดให้เพื่อน ในการทำงานร่วมกัน ความบกพร่องผิดพลาดย่อมเกิดขึ้นได้เสมอ ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจากหลายอย่าง อาจมาจากเพื่อน ตัวเรา เหตุการณ์ จึงควรแสดงความมีน้ำใจต่อกัน มิตรภาพความสัมพันธ์อันดีจึงเกิดขึ้นและแน่นแฟ้นยิ่งขึ้น
5. ยกย่องชมเชยเพื่อน ในสิ่งที่สมควรเมื่อเพื่อนทำดี ให้กำลังใจ และสนับสนุนด้วยความจริงใจ ไม่เสแสร้ง หรือหาประโยชน์
6. ให้ความร่วมมือในกิจกรรมของเพื่อนด้วยความเต็มใจเสมอ เป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีตามหลักสังคหวัตถุ 4 คือ "อัตถจริยา" ทำตนให้เป็นประโยชน์ในการทำงานต่างๆ แม้จะแบ่งภาระหน้าที่ความรับผิดชอบกันไปแล้วก็ตาม ถ้าเราได้ช่วยเหลืองานของเพื่อนที่ทำซ้ำทำไม่ได้ในบางเรื่อง บางสถานการณ์ บางเวลา ก็จะเป็นการเกื้อกูลสร้างความร่วมมือต่อกัน
7. ให้เพื่อนได้ทราบในเรื่องที่ต้องรับผิดชอบ หรือเรื่องที่เกี่ยวข้อง โดยปรารถนาดี เป็นห่วงเป็นใยในความเป็นอยู่และอนาคตของเพื่อน ช่วยเหลือและชี้แจงให้เกิดความเข้าใจเป็นการแสดงถึงความปรารถนาดีต่อเพื่อน
8. ฟังความคิดเห็นของเพื่อนๆ บ้าง ให้เกียรติกันโดยฟังเพื่อนแสดงความคิดเห็น แม้จะขัดกันหรือคิดไม่ตรงกัน การไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นกัน จะทำให้รู้สึกว่าเขาไม่มีความหมายต่อเพื่อน ต่อกลุ่ม ไม่ได้รับการยกย่อง เป็นการทำลายมิตรภาพระหว่างเพื่อน ผู้นำหรือเพื่อนที่ชอบใช้อำนาจ ไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ไม่ชอบให้ใครออกความคิดเห็นชอบพูดให้คนอื่นฟัง แต่ชอบฟังผู้อื่นพูด จะทำให้ไม่กลมเกลียวในหมู่เพื่อน
9. หลีกเลี่ยงการทำตัวเหนือเพื่อน แม้จะมีความเหนือกว่าอยู่แล้วก็ตาม การคุยโตโอ้อวด ทำให้ไม่มีใครอยากคบด้วย เข้ากับใครไม่ได้ ควรยึดคติมอบน้อมถ่อมตนเอาไว้เพื่อที่จะรักษาสัมพันธภาพกับเพื่อนได้ยั่งยืน
10. ทำตนให้เสมอต้นเสมอปลาย การประพฤติดต่อกันฉันท์มิตรที่เคยปฏิบัติกันมาแม้จะมีฐานะเปลี่ยนแปลงไปก็ตาม แต่ความเป็นเพื่อน ความเป็นกันเองก็ไม่เปลี่ยนแปลงไปด้วย

11. ใจกว้างและเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อเพื่อน จึงจะรักษาสัมพันธภาพที่ดีกันไว้ได้ การให้ปันสิ่งของต่อเพื่อน การแสดงน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ไม่เอาเปรียบ ไม่คอยจะเอาของผู้อื่นมาแต่ฝ่ายเดียว

12. พบปะสังสรรค์เพื่อนบ้างตามสมควร เป็นการรักษาความเป็นเพื่อนที่ดีต่อกัน มิตรภาพที่ขาดการติดต่อกัน ความห่างเหิน ทำให้ความไม่เข้าใจกันและกันเกิดขึ้นได้ จึงควรพบปะมิตรสหายบ้างตามความเหมาะสม

13. ให้ความเห็นอกเห็นใจช่วยเหลือเพื่อนในยามทุกข์ร้อน เท่าที่ทำได้ รู้จักเพื่อน เข้าใจเพื่อน เห็นใจเพื่อน ย่อมจะให้ความช่วยเหลือเท่าที่จะทำได้ หรือแสดงความเห็นใจในยามทุกข์ร้อน

สงวน สุทธิเลิศอรุณ (2529: 12) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่ช่วยส่งเสริมสัมพันธภาพระหว่างบุคคลไว้ ดังนี้

1. ความพอใจร่วมมือ (Mutuality) หมายถึง การที่บุคคลคบหาสมาคมกันนั้น จำเป็นต้องคำนึงถึงความรู้สึกและความพอใจของทั้งสองฝ่ายเป็นเบื้องต้น ต่างฝ่ายพอใจคบหาสมาคม ถ้าต่างฝ่ายไม่พอใจที่จะคบหาสมาคมต่อกัน ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลก็จะไม่ยืดยาวต่อไป อาจเป็นการรู้จักกันอย่างผิวเผินเท่านั้น

2. การรู้จักและไว้วางใจกัน (knowledge and Trust) เมื่อบุคคลพอใจที่จะคบหาสมาคมกันแล้ว ก็ต้องทำความรู้จักกัน ต้องศึกษารายละเอียดและประวัติส่วนตัวของฝ่ายตรงข้ามหาโอกาสสนทนากันแล้ววิเคราะห์ดูว่า บุคคลนั้นๆ มีทัศนคติหรือรสนิยมแบบเดียวกับตนหรือไม่ การที่จะให้ผู้อื่นไว้วางใจตนเองนั้น บางคนจะใช้วิธีเปิดเผยตัวเอง แสดงความบริสุทธิ์ใจเพื่อให้ฝ่ายตรงข้ามรู้จักคุ้นเคย หรือไว้วางใจรวดเร็วขึ้น ซึ่งเป็นวิธีที่ดีที่จะช่วยให้บุคคลมีความเข้าใจ สนิทสนมกันเป็นอย่างดี

3. ปทัสถานส่วนบุคคล (Personal Norms) สิ่งหนึ่งที่จะช่วยให้ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเป็นไปอย่างแน่นแฟ้นยิ่งขึ้น ได้แก่ ปทัสถานส่วนบุคคลของแต่ละบุคคลยึดมั่นและแสดงออกอันมีผลกระทบต่อผู้อื่น เช่น การแสดงกิริยามารยาท ความประพฤติส่วนตัวอุปนิสัยใจคอ และบุคลิกภาพของบุคคลนั้น เป็นต้น ถ้าบุคคลมีปทัสถานส่วนบุคคลดี ก็เป็นเสน่ห์ของบุคคลนั้น ทำให้บุคคลนั้นเป็นที่รักใคร่และชื่นชมของบุคคลอื่น อันจะเป็นปัจจัยในการสร้างสัมพันธภาพหรือมิตรภาพที่ดีต่อกันได้

4. การลงทุนส่วนตัว (Self Investment) เมื่อบุคคลเข้าไปมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นหรือกลุ่มใดก็ตาม บุคคลอาจจะได้กำไรหรือขาดทุน กำไรในที่นี้หมายถึง ความสำเร็จ ความร่ำรวยและความสุขใจ ส่วนขาดทุนหมายถึง ความไม่สบายใจ ความทุกข์ใจ

ความอับอายและความกระวนกระวายใจ ดังนั้น การที่บุคคลจะคบใครนั้น แต่ละบุคคลจะต้องพิจารณาถึงกำไรและขาดทุนไว้ในใจและยอมลงทุนโดยเสียบางส่วนเพื่อแลกกับบางอย่างที่พอใจ

ดังนั้นบุคคลจะมีความสัมพันธ์สนิทสนมกันได้ จะต้องมีความไว้วางใจเกิดขึ้นก่อน ความไว้วางใจ จะทำให้บุคคลเกิดความอบอุ่นใจ กล้าแสดงความคิดเห็น ช่วยเหลือเอาใจใส่ซึ่งกันและกัน การมีความไว้วางใจจะต้องมีการพัฒนาเป็นขั้นตอนไม่ใช่สู่จุดสูงสุดเลยภายในครั้งเดียว ความไว้วางใจจะถูกสร้างขึ้นถ้าบุคคลมีความรู้สึกที่ได้รับการสนับสนุนและได้รับการยอมรับ มีการเปลี่ยนความคิดซึ่งกันและกันจะทำให้เกิดความไว้วางใจกันมากขึ้น (อรุณีประภา หอมเศรษฐี. 2529: 53 – 54) นอกจากนี้สัมพันธภาพที่บุคคลมีการเปิดเผยตนเองจะทำให้เกิดความไว้วางใจมั่นใจในตัวบุคคลนั้น การไว้วางใจจะเกิดจากการยอมรับคนอื่นและการติดต่ออย่างเปิดเผย มีการช่วยเหลือกันเท่าที่จะทำได้ หากบุคคลมีการเปิดเผยตนเอง แต่ไม่รู้สึกยอมรับบุคคลอื่น ความไว้วางใจก็จะไม่เกิดขึ้น และไม่เกิดการเปิดเผยตนเองอีกต่อไป (Johnson. 1986: 43-46)

จากปัจจัยที่ช่วยส่งเสริมสัมพันธภาพระหว่างบุคคลดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การพัฒนาตนเองเกี่ยวกับสัมพันธภาพ ซึ่งบุคคลจะต้องเปิดเผยความรู้สึกของตนเองและรับรู้ความรู้สึกที่เกิดขึ้นของบุคคลอื่นด้วย เข้าใจถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ยอมรับตนเองและผู้อื่น มีความไว้วางใจกันเป็นทั้งผู้ให้และผู้รับ ซึ่งจะนำไปสู่การสร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน

จากเอกสารที่เกี่ยวกับการสร้างสัมพันธภาพอันดีกับเพื่อน สรุปได้ว่า การปฏิบัติตนของนักเรียนและเพื่อนที่มีต่อกันในชั้นเรียน ได้แก่ การช่วยเหลือซึ่งกันและกันในด้านการศึกษาและเรื่องส่วนตัว การให้คำปรึกษา การแสดงความรู้สึกห่วงใยอย่างจริงใจ การรับฟังความคิดเห็นของกันและกัน การแสดงความยินดีเมื่อประสบความสำเร็จ การให้ความใกล้ชิดสนิทสนมและกระทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกันด้วยความรักและสามัคคี

7. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์อิทธิพล

การวิเคราะห์อิทธิพลเป็นวิธีการศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (Causal Relationship) ระหว่างตัวแปรที่มีพื้นฐานการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ หลักการสำคัญคือ การอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรตามที่เกิดจากตัวแปรอิสระ โดยการศึกษาขนาดของอิทธิพลจากตัวแปรอิสระที่มีตัวแปรตาม การวิเคราะห์อิทธิพลเริ่มจากแนวคิดและผลงานของ Sewell Wright ซึ่งได้พัฒนาเทคนิคและนำเข้ามาใช้ในการวิจัย จนเป็นที่แพร่หลายและได้รับการพัฒนามากยิ่งขึ้นในปัจจุบัน (นงลักษณ์ วิรัชชัย. 2537; Padhazur. 1982: 580)

7.1 ความหมายของการวิเคราะห์อิทธิพล

เพดฮาเซอร์ (Padhazur. 1982: 580) ให้ความหมายการวิเคราะห์ว่าเป็นวิธีการศึกษาอิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อมของตัวแปรต่างๆ ตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่าเป็นตัวแปรสาเหตุแต่

วิธีการนี้ไม่ใช่เป็นวิธีค้นหาสาเหตุ แต่เป็นวิธีหนึ่งในการสร้างแบบจำลองเชิงสาเหตุโดยอาศัยพื้นฐานความรู้และข้อกำหนดตามทฤษฎีที่มีอยู่

จินตนา ธนวิบูลย์ชัย (2537: 3) ให้ความหมายการวิเคราะห์อิทธิพลว่าเป็นวิธีวิเคราะห์ทางสถิติที่อาศัยการประยุกต์การวิเคราะห์การถดถอยมาอธิบายความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระหลายๆ ตัว ที่มีต่อตัวแปรตามทั้งที่เป็นความสัมพันธ์ทางตรงและทางอ้อมจนสามารถอธิบายทิศทางและปริมาณความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ โดยมีลูกศรชี้ให้เห็นแบบจำลองความสัมพันธ์ได้ การอธิบายความสัมพันธ์นี้อาศัยพื้นฐานความรู้ในปรากฏการณ์และพื้นฐานความรู้ตามทฤษฎีเชิงสาเหตุ และผลเป็นสำคัญ วิธีวิเคราะห์นี้จึงสามารถนำไปใช้ในการตรวจสอบ คัดเลือก หรือสร้างทฤษฎีได้

นงลักษณ์ วิรัชชัย (2537: 172) ได้ให้ความหมายว่า การวิเคราะห์อิทธิพลเป็นวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับความสัมพันธ์เชิงสาเหตุในการวิจัยที่ไม่ใช่การทดลอง โดยนักวิจัยจะต้องใช้วิธีการรวมตัวแปรทุกตัวที่คาดว่าจะจะเป็นเหตุ และมีอิทธิพลต่อตัวแปรตามมาศึกษาในการวิจัย แล้วควบคุมตัวแปรเหล่านั้นโดยการจับคู่ ถ้าสามารถทำได้หรือควบคุมโดยการควบคุมทางสถิติ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรด้วยเหตุนี้การตั้งสมมติฐานเกี่ยวกับความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรโดยมีทฤษฎีเป็นพื้นฐานสนับสนุนจึงสำคัญมาก โดยนักวิจัยต้องศึกษาทฤษฎีทั้งหมดที่เกี่ยวกับตัวแปรที่เป็นสาเหตุของตัวแปรตามและต้องสมมติฐานหรือโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรทั้งหมด ถ้าในโมเดลขาดตัวแปรที่เป็นสาเหตุของตัวแปรตาม และตั้งสมมติฐานหรือโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรทั้งหมด ถ้าในโมเดลขาดตัวแปรที่เป็นสาเหตุสำคัญจะทำให้การทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับความสัมพันธ์เชิงสาเหตุไม่ถูกต้องสมบูรณ์

จากความหมายของการวิเคราะห์อิทธิพล สรุปได้ว่า การวิเคราะห์อิทธิพลเป็นการประยุกต์การถดถอยพหุคูณเพื่อศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุและผลระหว่างตัวแปรเชิงปริมาณตามพื้นฐานความรู้ตามทฤษฎีให้ทราบว่าตัวแปรซึ่งเป็นเหตุ มีอิทธิพลต่อตัวแปรซึ่งเป็นผลในลักษณะใด อิทธิพลแต่ละประเภทและทิศทางอย่างไร และเพื่อวิเคราะห์ตรวจสอบทฤษฎีว่ารูปแบบความสัมพันธ์เชิงเหตุและผลปรากฏการณ์จริงสอดคล้องหรือขัดแย้งกับความสัมพันธ์ตามทฤษฎี

7.2 ข้อดีและข้อจำกัดของเทคนิคการวิเคราะห์อิทธิพล (จินตนา ธนวิบูลย์ชัย, 2537: 101-104)

ข้อดี

1. เทคนิคนี้เป็นเทคนิคทางสถิติที่มีประสิทธิภาพ ในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยเฉพาะการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์วิเคราะห์ข้อมูลที่ซับซ้อนจะทำให้ง่ายขึ้น สะดวก และประหยัดเวลาและทุน
2. เทคนิคนี้เป็นวิธีการที่นำเอาทฤษฎีเข้ามาร่วมการวิเคราะห์ข้อมูลโดยตรง แทนการวิเคราะห์ข้อมูลแยกกันกับทฤษฎี เพราะเทคนิคนี้บังคับให้ต้องสร้างแบบจำลองแสดงความ

เชื่อมโยงระหว่างตัวแปรโดยอาศัยทฤษฎีเป็นพื้นฐานอย่างชัดเจนทำให้การอธิบายปรากฏการณ์นั้นๆ เป็นไปได้อย่างมีเหตุมีผล จึงเป็นการตรวจสอบและสร้างทฤษฎีอีกด้วย

3. เทคนิคนี้บังคับให้นักวิจัยระบุลำดับ ตำแหน่งก่อนหลังของตัวแปรและความเชื่อมโยงของตัวแปรทั้งหลายให้ชัดเจน ไม่เฉพาะความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระแต่ละตัวกับตัวแปรตามเท่านั้น แต่ยังรวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระที่มีต่อกันและกันด้วย ทำให้เกิดความมั่นใจในปรากฏการณ์ทางสังคมที่กำลังศึกษาอยู่นั้น ข้อมูลที่ได้จึงมีคุณค่ามากกว่าการศึกษาเพียงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามโดยไม่ได้มีการพิจารณาความชัดเจนที่เกิดขึ้นระหว่างตัวแปร

4. เทคนิคนี้ทำให้สามารถหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรได้ ทั้งโดยทางตรงและโดยทางอ้อม ผลรวมที่เกิดขึ้นจากขนาดความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรนี้ ผู้วิจัยสามารถจะนำมาใช้เปรียบเทียบความสำคัญของตัวแปรระหว่างคู่ต่างๆ ได้ต่อไป

5. เทคนิคนี้ยังสามารถแยกความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรคู่หนึ่ง ๆ ออกเป็น 2 ลักษณะ คือ ความสัมพันธ์แบบธรรมดาและความสัมพันธ์แบบซับซ้อน สำหรับความสัมพันธ์แบบซับซ้อนยังสามารถแยกออกเป็นความสัมพันธ์ทางอ้อม ความสัมพันธ์ไว้วิเคราะห์ และความสัมพันธ์ปลอมด้วย การแยกความสัมพันธ์ออกเป็นส่วนย่อยต่างๆ เช่นนี้ไม่อาจทำได้ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลแบบอื่นๆ ทำให้สามารถวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรได้ละเอียดและลึกซึ้งกว่าเทคนิคแบบอื่น

6. เทคนิคนี้เป็นการทดสอบสมมติฐานในลักษณะต่อเนื่องและสัมพันธ์กันแทนการแยกทดสอบแต่ละสมมติฐานออกจากกัน

ข้อจำกัด

1. การวิเคราะห์อิทธิพล ไม่ใช่สิ่งที่พิสูจน์ว่าสิ่งใดเป็นสาเหตุ และสิ่งใดเป็นผลอย่างแท้จริงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุและผลที่แสดงในแบบจำลองเป็นเพียงสิ่งที่ผู้วิเคราะห์คิดขึ้นมาเท่านั้น แบบจำลองจะถูกต้องเพียงใดย่อมขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้วิเคราะห์ที่สามารถศึกษาได้กว้างขวาง และลึกซึ้งเพียงใด มีความชัดเจน ความเข้าใจ ความรอบรู้ในปรากฏการณ์และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเพียงใดมีความสามารถอธิบายความสัมพันธ์เชิงสาเหตุและผลโดยอาศัยความรู้ในปรากฏการณ์และทฤษฎีที่น่านับถือเพียงใด

2. การแปลความหมายผลการวิเคราะห์จะต้องมีทฤษฎีสนับสนุนเสมอ หากไม่มีทฤษฎีสนับสนุนก็ไม่สามารถแปลความหมายได้

3. จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์มีผลต่อค่าสหสัมพันธ์ที่เกิดขึ้น ถ้าน้อยเกินไปจะทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนสูง

4. มักพบว่าทฤษฎีในทางสังคมศาสตร์ และพฤติกรรมศาสตร์ไม่ค่อยมีความมั่นคง ซึ่งก็จะมีศักยภาพในการยืนยันทฤษฎีแตกต่างกันไป บางทฤษฎีอาจสามารถทนต่อการทดสอบด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ได้ดีกว่าอีกทฤษฎี อย่างไรก็ตามก็เป็นที่ยอมรับกันว่าทฤษฎีใดก็ตามที่ได้รับการตรวจสอบบ่อยครั้งย่อมเป็นที่เชื่อมั่นในความจริงที่ระบุตามทฤษฎีที่ได้รับการตรวจสอบ

5. การใช้เทคนิคนี้กับ recursive model ยังเป็นสิ่งที่อาจไม่สอดคล้องกับปรากฏการณ์ในธรรมชาติเพราะตัวแปรต่างๆ ที่มีอยู่ในทางสังคมศาสตร์มักพบว่าส่งผลซึ่งกันและกัน

7.3 การวิเคราะห์หัตถิพล

โมเดลลิสเรล (Linear Structural Relationship Model หรือ LISREL model) หมายถึง โมเดลแสดงความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นระหว่างตัวแปรที่เป็นไปได้ทั้งตัวแปรสังเกตได้ (Observed variable) ซึ่งโมเดลลิสเรลนี้เป็นโมเดลการวิจัยที่มีประโยชน์มาก และใช้ได้กับงานวิจัยทางสังคมและพฤติกรรมศาสตร์เกือบทุกประเภท เนื่องจากปัญหาสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ และพฤติกรรมศาสตร์ส่วนใหญ่เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรหรือปรากฏการณ์ต่างๆ

Joreskog และ Sorbom ได้พัฒนาโปรแกรมลิสเรล (Linear Structural Relationship : LISREL) นำโมเดลลิสเรลมาใช้ในการศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปร พบว่า การนำโมเดลลิสเรลมาใช้ในการศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรในโมเดลการวิเคราะห์สาเหตุนั้นมีส่วนดีหลายประการ ทั้งนี้เพราะโมเดลสามารถประมาณค่าความคลาดเคลื่อนในการวัดได้ ทำให้ผ่อนคลายข้อตกลงเบื้องต้นในโมเดลการวิเคราะห์สาเหตุเดิม (บุญชม ศรีสะอาด; และมีญช์มนัสวรรณมรินทร์. 2544: 2) ซึ่งลักษณะการวิเคราะห์หัตถิพลหรือการวิเคราะห์สาเหตุดังนี้

1. ไม่ใช้วิธีค้นหาสาเหตุ แต่เป็นวิธีอธิบายความเป็นสาเหตุในเชิงปริมาณ
2. เป็นเทคนิคในการตรวจสอบทฤษฎี หรือโมเดลตามสมมติฐานว่ามีความเที่ยงตรงหรือไม่ โดยการวิเคราะห์ข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาจากสภาพจริงว่าได้ผลตรงกับทฤษฎีหรือสมมติฐานหรือไม่
3. ก่อนวิเคราะห์สาเหตุต้องมีโครงสร้างหรือโมเดลความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามในรูปของสาเหตุและผล ซึ่งสร้างจากทฤษฎี ผลการวิจัย และแบบแผนของความสัมพันธ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ
4. ผลการวิเคราะห์สาเหตุ เป็นการยืนยันหรือสนับสนุนว่าโครงสร้างหรือโมเดลความสัมพันธ์ในโมเดลของสาเหตุและผลระหว่างตัวแปรเหล่านั้น มีความเป็นไปได้หรือไม่จากข้อมูลที่สังเกตหรือวัดมาครั้งนั้น

7.3.1 ข้อตกลงเบื้องต้นสำหรับการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมลิสเรล

ข้อตกลงเบื้องต้น (Assumptions) สำหรับโมเดลลิสเรล สรุปได้ 4 ข้อ (นงลักษณ์ วิรัชชัย. 2537: 17-20; อ้างอิงจาก Joreskog; & Sorbom. 1989: 2; Mueller. 1988: 18)

1. ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งหมดในโมเดลเป็นความสัมพันธ์แบบเส้น (Linear) เชิงบวก (additive) และเป็นความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (Causal Relationship)

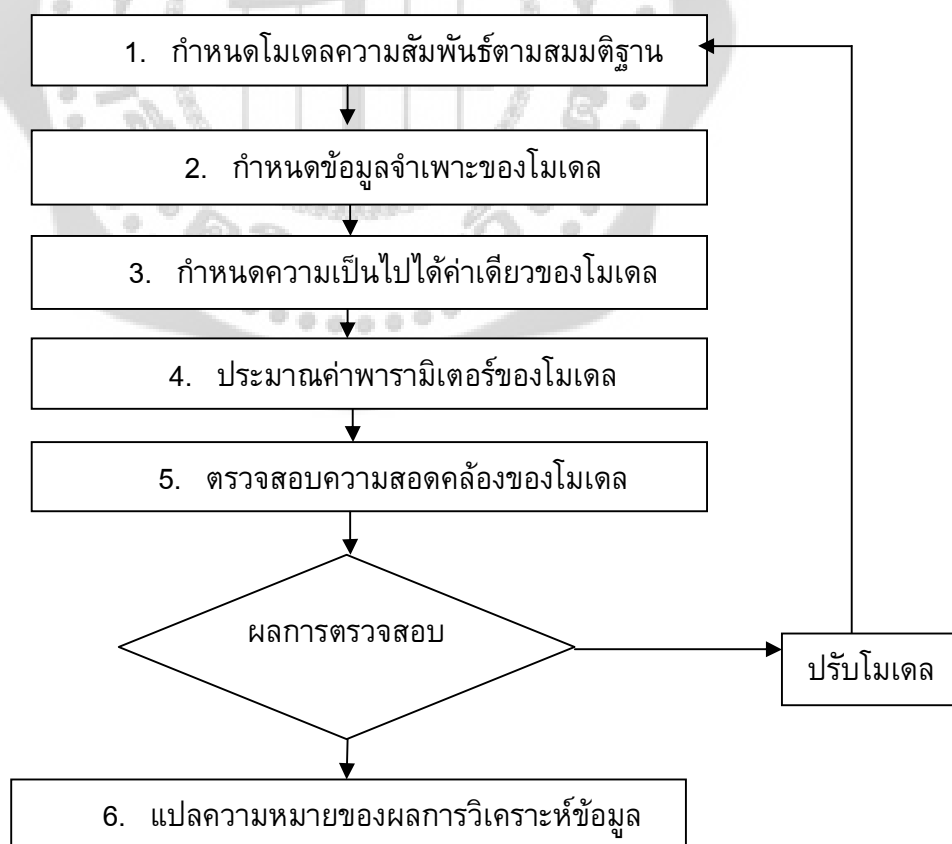
2. ลักษณะการแจกแจงของทั้งตัวแปรภายนอกและตัวแปรภายใน และความคลาดเคลื่อนต้องเป็นการแจกแจงแบบปกติ

3. ลักษณะความเป็นอิสระต่อกัน (Independence) ระหว่างตัวแปรกับความคลาดเคลื่อนสามารถแยกได้ดังนี้ คือความคลาดเคลื่อนของตัวแปรอิสระแต่ละกลุ่มอาจสัมพันธ์กันได้

4. สำหรับการวิเคราะห์อนุกรมเวลา (time series data) ที่มีการวัดข้อมูลมากกว่า 2 ครั้ง การวัดตัวแปรต้องไม่ได้รับอิทธิพลจากช่วงเวลาเหลือม (time lag) ระหว่างการวัด

7.3.2 ขั้นตอนของการวิเคราะห์อิทธิพลด้วยโปรแกรมลิสเรล (LISREL)

การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมลิสเรลแบ่งได้ 6 ขั้นตอน (นงลักษณ์ วิรัชชัย. 2537: 15-52 ; บุญชม ศรีสะอาด; และมีญช์มันัส วรณมรินทร์. 2544: 4-10) มีรายละเอียดดังนี้

ภาพประกอบ 5 ขั้นตอนการวิเคราะห์อิทธิพลด้วยโปรแกรมลิสเรล

1. กำหนดโมเดลความสัมพันธ์ตามสมมติฐาน เป็นลักษณะของโมเดลที่จะวิเคราะห์โดยโมเดลนี้ได้มาจากการศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวกับตัวแปรต่างๆ ที่กำหนดในโมเดล และนำมาเขียนในโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ ซึ่งโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุประกอบด้วยโมเดลที่มีและไม่มีผลคลาดเคลื่อนในการวัด โมเดลที่ไม่มีผลคลาดเคลื่อนในการวัดจะมีเฉพาะตัวแปรที่สังเกตได้ไม่มีตัวแปรแฝง และต้องมีข้อตกลงเบื้องต้นเพิ่มว่าตัวแปรสังเกตได้นั้นไม่มีผลคลาดเคลื่อนในการวัด ในโมเดลลิสเรลประกอบด้วย 2 โมเดล คือ

1.1 โมเดลการวัด (Measurement Model) เป็นโมเดลซึ่งแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝง (Latent Variable) กับตัวแปรสังเกตได้ (Observed Variable) โมเดลการวัดจะประกอบด้วยชุดตัวแปรสังเกตได้ คือ ตัวแปรอิสระที่สังเกตได้กับชุดตัวแปรตามที่สังเกตได้

1.2 โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Model) เป็นโมเดลแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงด้วยกัน โดยการนำข้อมูลในธรรมชาติมาศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุต้องทำด้วยความรอบคอบ โดยนักวิจัยต้องดำเนินการตามขั้นตอนที่สำคัญขั้นแรก คัดเลือกตัวแปรมาศึกษาให้ครบถ้วนจากการศึกษาทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและจากการวิเคราะห์เชิงตรรกะของผู้วิจัย ขั้นที่สอง สร้างโมเดลความสัมพันธ์มาตรวจสอบความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

2. การกำหนดข้อมูลจำเพาะของโมเดล (Specification Model)

การวิเคราะห์อิทธิพลด้วยโปรแกรมลิสเรลนั้นสามารถวิเคราะห์ได้ทั้งโมเดลที่มีตัวแปรแฝงหรือตัวแปรสังเกตได้ วิเคราะห์ได้ทั้งหมดข้อมูลที่เป็นโมเดลความสัมพันธ์ทางเดียวและความสัมพันธ์ย้อนกลับ ดังนั้นการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีนี้ จึงต้องกำหนดข้อมูลจำเพาะของโมเดลความสัมพันธ์ของตัวแปรเพื่อแสดงลักษณะความสัมพันธ์ของตัวแปร ซึ่งสามารถกำหนดข้อมูลจำเพาะได้ 3 รูปแบบ คือ

2.1 พารามิเตอร์กำหนด (Fixed Parameter : FI) หมายถึง พารามิเตอร์ในโมเดลการวิจัยที่มีเส้นแสดงอิทธิพลระหว่างตัวแปร ซึ่งสามารถกำหนดค่าความสัมพันธ์ในเมตริกซ์ด้วยสัญลักษณ์ "0"

2.2 พารามิเตอร์บังคับ (Constrained Parameter) หมายถึง พารามิเตอร์ในโมเดลการวิจัยที่มีเส้นแสดงอิทธิพลระหว่างตัวแปร และพารามิเตอร์ขนาดอิทธิพลนั้นเป็นค่าที่จะต้องมีการประมาณแต่เงื่อนไขกำหนดให้ พารามิเตอร์บางตัวมีค่าเฉพาะคงที่ ซึ่งถ้าบังคับเป็น 1 ก็สามารกำหนดค่าความสัมพันธ์ในเมตริกซ์ด้วยสัญลักษณ์ "1"

2.3 พารามิเตอร์อิสระ (Free Parameter) หมายถึง พารามิเตอร์ในโมเดล การวิจัยที่ต้องการประมาณและไม่ได้บังคับให้มีค่าอย่างใดอย่างหนึ่งใช้สัญลักษณ์ “ * ”

3. ระบุความเป็นไปได้ค่าเดียวของโมเดล (Identification of the Model) คือ การระบุว่า สมการโครงสร้างนั้นสามารถนำมาประมาณค่าพารามิเตอร์ได้เป็นค่าเดียวหรือไม่ ถ้าจำนวนสมการโครงสร้างเท่ากับจำนวนพารามิเตอร์ที่ไม่ทราบค่าในโมเดล พารามิเตอร์ที่ไม่ทราบค่าตัวหนึ่งจะประมาณค่าพารามิเตอร์ตัวนั้นได้เพียงค่าเดียวเท่านั้น เรียกโมเดลนั้นว่าโมเดลระบุความเป็นไปได้ค่าเดียวได้พอดีหรือโมเดลระบุเกินพอดี (Over Identified Model) และถ้าจำนวนสมการน้อยกว่าจำนวนพารามิเตอร์ที่ไม่ทราบค่าในโมเดล เรียกโมเดลนั้นว่า โมเดลระบุความเป็นไปได้ค่าเดียวไม่พอดี หรือระบุความไม่พอดี (Under Identified Model) และโมเดลประเภทนี้ไม่สามารถประมาณค่าพารามิเตอร์ได้ (Pedhazur. 1982: 615-616) โดยการระบุความเป็นไปได้ค่าเดียว ทำให้ทราบล่วงหน้าว่าโมเดลนั้นประมาณค่าพารามิเตอร์ได้หรือไม่

4. ประมาณค่าพารามิเตอร์จากโมเดล (Parameter Estimation from the Model) คือ การวิเคราะห์ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างโดยอาศัยการแก้สมการโครงสร้างด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเพื่อหาค่าพารามิเตอร์ ซึ่งตัวที่ไม่ทราบค่าในสมการ การวิเคราะห์หาค่าพารามิเตอร์ด้วยโปรแกรมลิสเรลสามารถประมาณค่าพารามิเตอร์ได้ 7 วิธี คือ วิธีกำลังสองน้อยที่สุดไม่ถ่วงน้ำหนัก (Unweighted Least Squares : ULS) วิธีกำลังสองน้อยที่สุดถ่วงน้ำหนักทั่วไป วิธีกำลังสองน้อยที่สุดถ่วงน้ำหนักทั่วทั้ง (Generalized Weighted Least Squares : WLS) วิธีกำลังสองน้อยที่สุดถ่วงน้ำหนักแนวทแยง (Diagonally Weighted Least Squares : DWLS) วิธีใช้ตัวแปร เป็นเครื่องมือ (Instrumental Variable : IV) วิธีกำลังสองน้อยที่สุดสองชั้น (Two-Stage Least Squares : TSLS)

5. ตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดล (Validation of the Model) คือ การตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลที่เป็นสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (ข้อมูลที่เก็บรวบรวมจริง) การตรวจสอบด้วยโปรแกรมลิสเรลจะให้ค่าสถิติที่ช่วยตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลรวม 5 วิธี (นงลักษณ์ วิรัชชัย. 2537: 45-49; อ้างอิงจาก Joreskog;& Sorbom. 1989: 23) มีรายละเอียดดังนี้

5.1 ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานและสหพันธ์ของค่าประมาณพารามิเตอร์ (Standard Error and Correlation of Estimates) ผลการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมลิสเรล จะได้ค่าประมาณพารามิเตอร์ ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน ค่าสถิติที่ และสหสัมพันธ์ระหว่างค่าประมาณ ถ้าค่าประมาณที่ได้ไม่มีนัยสำคัญ แสดงว่าความคลาดเคลื่อนมีขนาดใหญ่ และโมเดลการวิจัยอาจยังไม่ดีพอ ถ้าสหสัมพันธ์ระหว่างค่าประมาณมีค่าสูงมากเป็นสัญญาณแสดงว่าโมเดลการวิจัยใกล้จะไม่นับว่าแน่นอน และเป็นโมเดลที่ไม่ดีพอ

5.2 สหสัมพันธ์พหุคูณและสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (Multiple Correlations and Coefficients of Determination) ผลการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมลิสรจะหาค่าสหสัมพันธ์พหุคูณและสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ของสมการโครงสร้างด้วย ค่าสถิติเหล่านี้ควรมีค่าสูงสุดไม่เกินหนึ่งและค่าที่สูงแสดงว่า โมเดลมีความตรง

5.3 ค่าสถิติวัดระดับความกลมกลืน (Goodness of fit Measures) ค่าสถิติในกลุ่มนี้ใช้ตรวจสอบความตรงของโมเดลเป็นภาพรวมทั้งโมเดล มิใช่เป็นการตรวจสอบเฉพาะค่าพารามิเตอร์แต่ละตัวเหมือนค่าสถิติ ในทางปฏิบัตินักวิจัยควรใช้ค่าสถิติวัดระดับความกลมกลืนตรวจสอบทั้งโมเดล แล้วตรวจสอบความตรงของพารามิเตอร์บางค่าไม่มีนัยสำคัญก็ได้ นอกจากนี้ค่าสถิติวัดระดับความกลมกลืนยังใช้ประโยชน์ในการเปรียบเทียบโมเดลที่แตกต่างกันสองโมเดลได้ด้วยว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์มากกว่ากัน ค่าสถิติในกลุ่มนี้มี 4 ประเภท

5.3.1 ค่าสถิติไค – สแควร์ (Chi – Square) เป็นค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานทางสถิติว่าฟังก์ชันความกลมกลืนมีค่าเป็นศูนย์ โดยคำนวณจากผลคูณของชั้นความอิสระ กับค่าของฟังก์ชันความกลมกลืน ถ้าค่าสถิติไค – สแควร์มีค่าสูงมากแสดงว่าฟังก์ชันความกลมกลืนมีค่าแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ โมเดลไม่มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ถ้าค่าสถิติไค – สแควร์มีค่าต่ำมาก ยังมีค่าเข้าใกล้ศูนย์มากเท่าไร แสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ข้อกำหนดของการใช้ค่าสถิติไค – สแควร์ มี 4 ประการ คือ

- 1) ตัวแปรภายนอกสังเกตได้ต้องมีการแจกแจงปกติ
- 2) การวิเคราะห์ข้อมูลต้องใช้เมตริกซ์ความแปรปรวน – ความแปรปรวนร่วม
- 3) ขนาดกลุ่มตัวอย่างต้องมีขนาดใหญ่ เพราะฟังก์ชันความกลมกลืนจะมีการแจกแจงแบบไค – สแควร์ต่อเมื่อกลุ่มตัวอย่างมีขนาดใหญ่เท่านั้น (อัตราส่วนของหน่วยตัวอย่างกับจำนวนพารามิเตอร์หรือตัวแปรควรเป็น 20 ต่อ 1
- 4) ฟังก์ชันความกลมกลืนมีค่าเป็นศูนย์จริงตามสมมติฐานที่ใช้ทดสอบไค – สแควร์

5.3.2 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (Goodness of fit Index : GFI) ดัชนี GFI มีค่าอยู่ระหว่าง 0 และ 1 ดัชนี GFI เข้าใกล้ 1 แสดงว่าโมเดลความสอดคล้องหรือกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

5.3.3 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (Adjusted Goodness of fit Index : AGFI) ได้มาจากการนำดัชนี AGFI มาปรับแก้โดยคำนึงถึงขนาดของความเป็นองศาอิสระจำนวนตัวแปรและกลุ่มตัวอย่าง ค่าดัชนี AGFI มีคุณสมบัติเช่นเดียวกับดัชนี GFI

5.3.4 ดัชนีรากของกำลังสองเฉลี่ยของเศษ (Root Mean Squared Residual : RMR) ดัชนี RMR เป็นดัชนีที่ใช้เปรียบเทียบระดับความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ของโมเดลสองโมเดล เฉพาะกรณีที่เป็นการเปรียบเทียบโดยใช้ข้อมูลชุดเดียวกัน ค่าดัชนีของ RMR ยิ่งเข้าใกล้ 0 แสดงว่า โมเดลมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

5.4 การวิเคราะห์เศษเหลือหรือความคลาดเคลื่อน (Analysis of Residuals) การตรวจสอบความกลมกลืนของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ควรพิจารณาถึงความคลาดเคลื่อนในรูปคะแนนมาตรฐานด้วย ถ้าโมเดลมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ค่าความคลาดเคลื่อนในรูปคะแนนมาตรฐานไม่ควรมีค่าเกิน 2.00 ถ้ายังมีค่าเกิน 2.00 ต้องปรับโมเดล นอกจากนี้โปรแกรมลิสเรลยังให้ผลในรูปของกราฟ (Q – plot) แสดงความสัมพันธ์ระหว่างค่าความคลาดเคลื่อนกับค่าควอนไทล์ปกติ (normal quintiles) ถ้าได้กราฟมีความชันมากกว่าเส้นทแยงมุม แสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

5.5 การปรับโมเดล (Model Adjustment) เมื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลแล้วพบว่าโมเดลตามสมมติฐานยังไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ต้องทำการปรับโมเดลใหม่ โดยพิจารณาจากดัชนีปรับแต่งโมเดล (Model Modification Indices) เป็นค่าสถิติเฉพาะของพารามิเตอร์แต่ละตัว มีค่าเท่ากับค่าไค – สแควร์ที่ลดลงเมื่อกำหนดให้พารามิเตอร์ตัวนั้นมีประโยชน์ช่วยในการตัดสินใจปรับโมเดลให้ดีขึ้น

6. การแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล (Translation of Results Analysis) คือ การนำค่าอิทธิพลที่ได้จากการคำนวณมาใช้ในการอธิบายความสัมพันธ์เชิงสาเหตุและผล โดยใช้ค่าอิทธิพลที่มีนัยสำคัญทางสถิติมาแทนค่าในโมเดล ซึ่งค่าอิทธิพลนี้จะบอกขนาดอิทธิพลและทิศทางของตัวแปรเหตุต่อตัวแปรผล โดยทิศทางของความสัมพันธ์เชิงสาเหตุและผลนั้นมี 2 ประเภท คือ อิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อม

8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลาง

8.1 งานวิจัยต่างประเทศ

โรกอฟฟ์ (วิศิษฐ์ นิพพิทา. 2536: 51; อ้างอิงจาก Rogoff. 1961) พบว่า นักเรียนที่มีการวางแผนในการเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษานั้นส่วนใหญ่เป็นกลุ่มนักเรียนที่มีความสามารถสูงและมีการเตรียมความพร้อมให้กับตนเองในการสอบสูง

ไรท์ (Wright. 1975: 298) วิจัยพบว่า ผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตสูง คือ ผู้ที่สามารถปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ และไม่ฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ของศาสนาและกฎหมาย จึงเห็น

ได้ว่าผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตจัดว่าเป็นผู้ที่มีจริยธรรมสูงด้วย และยังพบอีกว่าผู้วาทญาณกรมีลักษณะมุ่งอนาคตต่ำกว่าปกติ

เพอร์รี่และริชาร์ด (Perry; & Richarf. 1977: 100-103) ศึกษาการควบคุมตนเองในการเรียนรู้ของนักเรียน โดยให้นักเรียนทำงานเขียนอาทิตย์ละ 1 ครั้ง และรวบรวมเก็บไว้เป็นแฟ้มสะสมงาน ใช้เวลาในการเก็บข้อมูลทั้งสิ้น 6 เดือน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนเกรด 2 จำนวน 35 คน และนักเรียนเกรด 3 จำนวน 59 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนเกรด 2 และนักเรียนเกรด 3 ที่อยู่ในห้องเรียนที่มีการควบคุมตนเองในการเรียนสูงจะพัฒนาทักษะและทัศนคติที่เป็นลักษณะของผู้เรียนที่มีการควบคุมตนเองในขณะนั้น ที่นักเรียนที่อยู่ในห้องเรียนที่มีระดับการควบคุมตนเองในการเรียนต่ำ เมื่อเกิดอุปสรรคจะปรับทัศนคติและการกระทำที่เนื่องมาจากการปกป้องตนเอง และการศึกษาได้เน้นการจัดสภาพห้องเรียนและการจูงใจนักเรียนเพื่อเพิ่มการควบคุมตนเอง

เคนดอลล์ และวิลคอกซ์ (Kendall; & Wilcox. 1979: 120 – 129) ได้พัฒนาแบบประเมินค่าการควบคุมตนเอง The Self – Control Rating Scale (SCRS) โดยให้ครูและบิดามารดาเป็นผู้ประเมินพฤติกรรมเด็ก ซึ่งประกอบด้วยแบบวัดพฤติกรรม 33 ข้อ โดยใช้มาตรฐานประมาณค่าของ ลิเคิร์ต 7 สเกล โดยอาศัยแนวคิดว่าการควบคุมตนเองมีองค์ประกอบ 2 ส่วนคือ องค์ประกอบด้านความคิด และด้านพฤติกรรม ผลปรากฏว่า เด็กที่มีการควบคุมตนเองเป็นเด็กที่มีความสุขุม รอบคอบ สามารถแก้ปัญหา และสามารถวางแผนการกระทำด้วยความสุขุม นอกจากนี้เด็กที่มีการควบคุมตนเองสามารถแสดงพฤติกรรมที่เลือกสรรแล้ว หรือสามารถยับยั้งพฤติกรรมที่ขัดต่อการกระทำที่ขัดต่อกฎหมาย

พินทริช และ ดี กรูท (Pintrich; & De Groot. 1990) ได้ศึกษาองค์ประกอบด้านแรงจูงใจและการกำกับตนเองในการเรียน โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจ ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบด้านการรับรู้ความสามารถของตนเอง แรงจูงใจภายใน ความวิตกกังวล การกำกับตนเองในการเรียนซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบด้านการเรียนรู้แบบกำกับตนเองและการใช้กลยุทธ์ในการเรียน ซึ่งผลการวิจัย ได้แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์กับทางลบกับความวิตกกังวลกับการรับรู้ความสามารถของตนเอง และพบความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเองกับการกำกับตนเองในการเรียนทั้งสองด้าน

คาร์ตรอน และเลวี (Nurmi. 1991: 18; citing Cartron Guerin; & Levy. 1980) ได้ศึกษาการมองอนาคตด้านครอบครัวและอาชีพของวัยรุ่นชาวฝรั่งเศส จำนวน 80 คน ที่มีอายุระหว่าง 12-15 ปี ผลการศึกษาพบว่าวัยรุ่นที่มีอายุมากกว่ามีการวางแผนอนาคตยาวไกลกว่าวัยรุ่นที่มีอายุน้อย วันรุ่นชายมีการวางแผนอนาคตยาวไกลกว่าวัยรุ่นหญิง วัยรุ่นที่มีอายุมากกว่าให้ความสำคัญกับอนาคตของครอบครัวมากกว่าวัยรุ่นที่มีอายุน้อยกว่า และวัยรุ่นหญิงให้ความสำคัญกับอนาคตของครอบครัวมากกว่าวัยรุ่นชาย

ปาจาเรส และเครงซ์เลอร์ (Pajares; & Kranzler. 1994: 48) ได้ศึกษาการรับรู้ความสามารถของตนด้านการเรียนคณิตศาสตร์และการแสดงออกทางอารมณ์ขณะทำกิจกรรม

คณิตศาสตร์ในนักเรียนชั้น 9, 10, 11 และ 12 จำนวน 329 คน ผลการศึกษาพบว่า การรับรู้ความสามารถของตนด้านคณิตศาสตร์ มีผลต่อความเครียดขณะทำกิจกรรมทางคณิตศาสตร์ เพศชายและหญิงมีการรับรู้ความสามารถของตนทางคณิตศาสตร์ไม่แตกต่างกัน แต่เพศหญิงมีความเครียดขณะทำกิจกรรมมากกว่า

8.2 งานวิจัยในประเทศ

ประกายทิพย์ พิชัย (2539: 96) ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง กรุงเทพมหานคร จำแนกตัวแปรดังนี้ ตัวแปรส่วนตัว ได้แก่ เพศและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ตัวแปรด้านครอบครัว ได้แก่ ฐานะทางเศรษฐกิจทางครอบครัวและสัมพันธภาพในครอบครัว ตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียน ได้แก่ บรรยากาศทางการเรียน สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนและสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ผลการศึกษาพบว่า สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ทิพวรรณ สุวรรณประเสริฐ (2541: 106 – 107) ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดปราจีนบุรี ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะมุ่งอนาคตทางการเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ .407

เพ็ญพิศ ทิพย์รักษ์ (2541: 62) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวลในการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบใหม่ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครปฐม พบว่า ลักษณะมุ่งอนาคต มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความวิตกกังวลในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐระบบใหม่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตสูงได้มีการวางแผนการศึกษาต่ออย่างมีจุดมุ่งหมาย และได้เตรียมการเตรียมความพร้อมที่จะศึกษาต่อในอนาคต และมีความคาดหวังว่าจะศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐระบบใหม่ได้ แต่ขณะที่ยังหวังอยู่ เหตุการณ์นั้นยังไม่มาถึง ยังเป็นอนาคตอยู่ นักเรียนยังคงรอดคอยเหตุการณ์นั้นเป็นเหตุให้นักเรียนเกิดความวิตกกังวล เพราะยังไม่ได้อย่างมุ่งหวัง

อดิเทพ ศรีสุอารักษ์ (2545: 51) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนวิจิตรวิทยา กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 จำนวน 142 คน นักเรียนชาย 76 คน นักเรียนหญิง 66 คน ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนวิจิตรวิทยา เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 3 ปัจจัยเรียงลำดับจากปัจจัยที่ส่งผลมากไปน้อย คือ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน มโนภาพแห่ง

ตน และบรรยากาศการเรียนการสอน โดยปัจจัยพยากรณ์ทั้ง 3 สามารถอธิบายความแปรปรวนของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนวิจิตรวิทยาได้ร้อยละ 28.70

สุชาดา บวรกิตติวงศ์ และคนอื่นๆ (2546: 5) ได้ทำการศึกษาสภาพปัญหาผลกระทบและความพึงพอใจจากการใช้ระบบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันศึกษาในปัจจุบัน กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย 7 กลุ่ม (1) นักเรียนที่เข้าสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาระบบใหม่ในเดือนเมษายน 2544 จำนวน 11,197 คน และนักเรียนที่กำลังศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 ปีการศึกษา 2544 จำนวน 3,090 คน (2) ผู้ปกครองนักเรียนที่สอบคัดเลือกเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาระบบใหม่ในเดือนเมษายน 2544 จำนวน 220 คน และผู้ปกครองของนักเรียนที่กำลังศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 ในปีการศึกษา 2544 จำนวน 842 คน (3) ครูในโรงเรียนที่สอนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 ในปีการศึกษา 2544 จำนวน 545 คน (4) อาจารย์หรือผู้บริหารคณะวิชาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวน 90 คน (5) นิสิตหรือนักศึกษาปีที่ 1 สังกัดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนจำนวน 616 คน (6) ผู้ดำเนินการในสถาบันกวดวิชาที่เปิดสอนในกรุงเทพมหานคร จำนวน 20 คน และ (7) นักการศึกษา จำนวน 25 คน พบว่าในการสอบระบบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษานั้น ก่อให้เกิดผลทางบวกทำให้เด็กมีการเตรียมตัวและลดความเครียดเนื่องจากการสอบ 2 ครั้งทำให้เด็กทราบผลคะแนนของตนในครั้งแรก และรู้จักจุดบกพร่องของตนเองทำให้เกิดการเตรียมตนเองให้พร้อมสำหรับการสอบครั้งต่อไป

ศรินทิพย์ พงษ์ศาตวัต (2546: 89) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการเข้าเรียนในระดับอุดมศึกษาโดยวิธีสอบตรง ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตระดับปริญญาตรี ปีที่ 2 จำนวน 316 คน ปีการศึกษา 2545 เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการเข้าเรียนในระดับอุดมศึกษาโดยวิธีตรง วิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์แบบการถดถอยพหุคูณ พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกต่อแรงจูงใจในการเข้าเรียนในระดับอุดมศึกษาโดยวิธีสอบตรง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 8 ปัจจัย ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทศนคติต่อการเรียน อัตมโนทัศน์ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ความคาดหวังของผู้ปกครอง บรรยากาศในการเรียนการสอน สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับอาจารย์ และสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อนนิสิต

ปณิตา นิรมล (2547: 119-120) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุการกำกับตนเองในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคตะวันออก จำนวน 440 คน พบว่า โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุการกำกับตนเองในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ดี โดยพิจารณาจาก ค่าไค-สแควร์ เท่ากับ 13.63 ที่องศาอิสระ เท่ากับ 23 มีค่าความน่าจะเป็น เท่ากับ 0.93 ดัชนี GFI เท่ากับ 0.997 ดัชนี AGFI เท่ากับ 0.974 ดัชนี GFI เท่ากับ 1.00 ค่า Standardized RMR เท่ากับ 0.014 และค่า RMSEA เท่ากับ 0.00 ซึ่งตัวแปรทั้งหมดสามารถอธิบายความแปรปรวนของการกำกับตนเองในการเรียนได้ร้อยละ 59.80 ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงต่อการกำกับตนเองในการ

เรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ได้แก่ การตั้งเป้าหมายทางการเรียน ความวิตกกังวล การรับรู้ความสามารถของตนเองในทางการเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

วิรัชาม์ กุลเพิ่มทวีรัชต์ (2547: 75) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัดราชโอรส เขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัดราชโอรส ปีการศึกษา 2547 จำนวน 835 คน ผลการวิจัยพบว่า สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ส่งผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ชนิษฐา เกตุอำไพ (2549: 103-104) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับการกำกับตัวเองในการปรับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดชุมพร ผลการวิจัยพบว่า การรับรู้ความสามารถของตน ความเชื่ออำนาจภายใน – ภายนอกตน ความวิตกกังวล การรู้จักคิด และการยึดตัวแบบมีความสัมพันธ์กับการกำกับตนเองในการปรับพฤติกรรมก้าวร้าวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

กรภัทร วรเชษฐ์ (2548: 124-126) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อลักษณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดบุรีรัมย์ กลุ่มตัวอย่างได้มาจากการสุ่มแบบสามขั้นตอน (Three-Stage Random Sampling) รวมมีจำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 1,141 คน จาก 9 โรงเรียน สรุปได้ว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียน พบว่า การควบคุมตนเอง การรับรู้ความสามารถของตนเอง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับลักษณะมุ่งอนาคต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และการวิเคราะห์อิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อมและอิทธิพลทางรวม พบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และการรับรู้ความสามารถของตนเอง มีอิทธิพลทางตรงต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียน โดยมีขนาดของอิทธิพล เท่ากับ 0.28 และ 0.13 ส่วนการควบคุมตนเอง และการรับรู้ความสามารถของตนเอง มีอิทธิพลทางอ้อม โดยมีขนาดของอิทธิพล เท่ากับ 0.81 และ 0.28 นอกจากนี้ยังพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) ของลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียน มีค่าเท่ากับ 0.56 แสดงว่าตัวแปรสาเหตุในโมเดลของสามารถอธิบายความแปรปรวนของลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนได้ร้อยละ 56

จิราพร พาพลงาม (2548: 65) ได้ทำการศึกษาเรื่อง องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความวิตกกังวลในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนนครราชสีมาบุรี พบว่า นักเรียนที่มีสัมพันธภาพระหว่างเพื่อนดี นักเรียนมีความวิตกกังวลในการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาน้อย ทั้งนี้เพราะเป็นการปฏิบัติตนของนักเรียนและเพื่อนที่ปฏิบัติต่อกันทั้งในและนอกห้องเรียน ทั้งเรื่องส่วนตัวและเรื่องเรียน เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดี มีการยอมรับช่วยเหลือกันและกัน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวข้อสอบหรือเนื้อหาวิชาที่เรียนมาร่วมกัน มีการทำกิจกรรมระหว่างเพื่อนและช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการทบทวนบทเรียน มีการวางแผนการ

อ่านหนังสือร่วมกัน เพื่อเตรียมความพร้อมในการสอบเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ซึ่งทำให้นักเรียนมีความวิตกกังวลน้อยลง

พิมย์ภา ต้นคำ (2548: 55-56) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการเตรียมความพร้อมของนักเรียนในการเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยของรัฐ กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 มีจำนวน 73 คน ใช้เพื่อทดลองใช้เครื่องมือ กลุ่มที่ 2 มีจำนวน 376 ใช้เพื่อศึกษาผลการวิจัย พบว่า ตัวแปร 9 ตัว คือ ทัศนคติของนักเรียนในการเข้าศึกษาต่อ การเห็นคุณค่าตนเองของนักเรียนด้านการเรียน บทบาทหน้าที่ของครอบครัว บทบาทหน้าที่ของครู บทบาทหน้าที่ของโรงเรียน และบทบาทหน้าที่ของเพื่อน มีความสัมพันธ์กับการเตรียมความพร้อมของนักเรียนในการเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยของรัฐ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ส่วนตัวแปร 2 ตัว เพศ และที่ตั้งของโรงเรียน มีความสัมพันธ์กับการเตรียมความพร้อมของนักเรียนในการเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยของรัฐ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

มรุต ก้องวิริยะไพศาล (2549: 145) ได้ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาชั้นปี 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ผลการวิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้ ความสัมพันธ์กับเพื่อนมีอิทธิพลรวม มีอิทธิพลทางตรง และอิทธิพลทางอ้อมโดยผ่านทางแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่อความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ด้วยขนาด 0.14, 0.10 และ 0.04 ตามลำดับ

อรุณพร เนียมสุวรรณ (2549: 159-160) ได้ศึกษาเรื่อง การเตรียมความพร้อมในการรับบุคคลเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ระบบกลาง ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนราชวินิตบางเขน เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 190 คน เป็นนักเรียนชาย 75 คน และนักเรียนหญิง 115 คน ผลการวิจัยสรุปได้ว่า

1. นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีการเตรียมความพร้อมในการรับบุคคลเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาระบบกลาง อยู่ในระดับปานกลาง
2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีการเตรียมความพร้อมในการรับบุคคลเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาระบบกลาง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05
3. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตต่างกัน มีการเตรียมความพร้อมในการรับบุคคลเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาระบบกลาง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05
4. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีการควบคุมตนเองต่างกัน มีการเตรียมความพร้อมในการรับบุคคลเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาระบบกลาง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

พรทิพย์ เชนจริยานนท์ (2542: 104) ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จากโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง พบว่า ตัวแปรที่ส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโดยรวมทุกด้าน 1) ด้านการคาดการณ์ไกลและการตัดสินใจเลือกกระทำเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพ 2) ด้านการแก้ปัญหาและการวางแผนเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพ 3) ด้านการรู้จักรอคอยและมีความเพียรพยายามในปัจจุบันเพื่อประสบความสำเร็จด้านการศึกษา และการประกอบอาชีพ คือ บรรยากาศในการเรียนการสอน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เพศ บุคลิกภาพ ระดับการศึกษาของบิดาซึ่งสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 53.60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จุฑามาศ ชื่นจิตร (2550: 62-63) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนิสิตระดับปริญญาตรี สาขาวิชานันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามปัจจัยดังนี้คือ ปัจจัยด้านส่วนตัว ได้แก่ เพศ อายุ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ บุคลิกภาพ เจตคติต่อการเรียน รายได้ของนิสิต ระดับชั้นที่กำลังศึกษา ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ อาชีพของผู้ปกครองและความคาดหวังของผู้ปกครอง ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมที่มหาวิทยาลัย ได้แก่ สัมพันธภาพระหว่างอาจารย์กับนิสิตและสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อน ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับลักษณะมุ่งอนาคตของนิสิต อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 มี 3 ปัจจัย ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายได้ของนิสิตและสัมพันธภาพระหว่างอาจารย์กับนิสิตส่วนปัจจัยที่ส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนิสิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเรียงลำดับจากปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดคือ มี 5 ปัจจัย ได้แก่ สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อน บุคลิกภาพ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต สัมพันธภาพระหว่างอาจารย์กับนิสิต อายุของนิสิต สามารถรวมทำนายความแปรปรวนของลักษณะมุ่งอนาคตของนิสิตได้ถึงร้อยละ 66.1

กมลวรรณ ดีเลิศ (2551: 95-96) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมในการศึกษาต่อในระบบกลางของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาเขตประทุมวัน กรุงเทพมหานคร ปัจจัยที่ศึกษาแบ่งเป็น 3 ด้านคือ ปัจจัยด้านส่วนตัว ได้แก่ เพศ แผนการเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน ลักษณะมุ่งอนาคต ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ความคาดหวังของผู้ปกครอง การสนับสนุนของผู้ปกครอง ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียน ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพของการเรียน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูผู้สอนสัมพันธภาพนักเรียนกับครูผู้สอน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา เขตประทุมวัน กรุงเทพมหานคร จำนวน 317 คน เป็นนักเรียนชาย 119 คน และเป็นนักเรียนหญิง 198 คน ผลการศึกษาพบว่า

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเตรียมความพร้อมในการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาในระบบกลางของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน ลักษณะมุ่งอนาคต สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความพร้อมในการเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาในระบบกลางของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เรียงลำดับจากปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปหาปัจจัยที่ส่งผลน้อยที่สุด ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคต การสนับสนุนของผู้ปกครองต่อการศึกษา สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และลักษณะทางกายภาพทางการเรียน

ขัตติยา น้ายาทอง (2551: 128) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการฝ่าฟันอุปสรรคของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศกมล กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยสรุปว่าโมเดลตามสมมติฐานมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่า $\chi^2 / df = 2.704$, GFI = 0.96, AGFI = 0.92, SRMR = 0.024, RMSEA = 0.049 และ CN = 330.66 รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่สร้างขึ้นนั้น สามารถอธิบายความแปรปรวนของความสามารถในการฝ่าฟันอุปสรรคได้ร้อยละ 63 โดยตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงสูงสุด คือ การมองโลกในแง่ดี รองลงมาคือ การกำกับตนเอง การรับรู้ความสามารถของตนเอง และความเชื่อมั่นในตนเอง และตัวแปรที่มีอิทธิพลทางอ้อมสูงสุด คือ การเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วม รองลงมาคือ ความเชื่อมั่นในตนเอง การสนับสนุนทางการเรียนจากผู้ปกครอง และการรับรู้ความสามารถของตนเอง และพบว่ารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของความสามารถในการฝ่าฟันอุปสรรคมีความแปรเปลี่ยนระหว่างนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยปิดและมหาวิทยาลัยเปิด

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลาง พบว่า ลักษณะมุ่งอนาคต การควบคุมตนเอง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การรับรู้ความสามารถของตนเอง และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ส่งผลทางบวกต่อการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลาง ซึ่งการควบคุมตนเอง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การรับรู้ความสามารถ และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลาง ในการวิจัยครั้งนี้จึงทำการตรวจสอบอิทธิพลของการควบคุมตนเอง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การรับรู้ความสามารถ และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนทั้งในรูปแบบอิทธิพลทางตรงและทางอ้อม

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามลำดับดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพของเครื่องมือ
4. วิธีการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 จำนวน 19 โรงเรียน จำนวนห้องเรียน 73 ห้องเรียน และมีนักเรียน 2,729 คน ดังแสดงในตาราง 7

หมายเหตุ	โรงเรียนขนาดที่ 1 : โรงเรียนขนาดเล็ก	จำนวนนักเรียน	1 – 499 คน
	โรงเรียนขนาดที่ 2 : โรงเรียนขนาดกลาง	จำนวนนักเรียน	500 – 1,499 คน
	โรงเรียนขนาดที่ 3 : โรงเรียนขนาดใหญ่	จำนวนนักเรียน	1,500 คนขึ้นไป

ตาราง 1 จำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
กาฬสินธุ์ เขต 1 ปีการศึกษา 2553

ขนาด โรงเรียน	โรงเรียน	ห้องเรียน	นักเรียน	จำนวนร.ทั้งหมด ในโรงเรียน
ขนาดใหญ่	1. กาฬสินธุ์พิทยาสรรพ์	16	627	4,443
	2. อนุคุณนารี	12	522	3,822
	3. กมลาไสย	8	292	2,336
	4. ร่องคำ	7	311	2,166
	5. เมืองกาฬสินธุ์	4	141	1,566
	รวม 5 โรงเรียน	47	1,893	14,333
ขนาดกลาง	6. สหสัมพันธ์ศึกษา	4	142	1,170
	7. ดอนจานวิทยาคม	4	152	967
	8. สามชัย	3	99	904
	9. หนองสอพิทยาคม	2	53	521
	10. ฟ้าแดดสูงยางวิทยาการ	2	83	520
	รวม 5 โรงเรียน	15	529	4,082
ขนาดเล็ก	11. ดอนไทรงามพิทยาคม	1	37	428
	12. โนนศิลาพิทยาคม	1	31	365
	13. จำปาหลวงพิทยาคม	2	67	341
	14. เหล่านาแกวิทยานุสรณ์	1	39	312
	15. นามะเขือพัฒนาศึกษา	1	35	298
	16. โดกศรีเมือง	1	34	288
	17. แก่งนาจารย์พิทยาคม	2	23	263
	18. รัษฎาพัฒนวิทย์	1	28	231
	19. เมืองเหนือวิทยาคม	1	13	165
	รวม 9 โรงเรียน	11	307	2,691
	รวมทั้งหมด	73	2,729	21,106

ที่มา: กลุ่มงานข้อมูลสารสนเทศ, กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
กาฬสินธุ์ เขต 1 (พุทธศักราช 2553)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 จำนวน 11 โรงเรียน จำนวนห้องเรียน 15 ห้องเรียน และมีจำนวนนักเรียน 549 คน ซึ่งแบ่งเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่จำนวน 3 โรงเรียน จำนวนห้องเรียน 7 ห้องเรียน มีจำนวนนักเรียน 277 คน โรงเรียนขนาดกลางจำนวน 3 โรงเรียน จำนวนห้องเรียน 3 ห้องเรียน มีจำนวนนักเรียน 109 คน โรงเรียนขนาดเล็กจำนวน 5 โรงเรียน จำนวนห้องเรียน 5 ห้องเรียน มีจำนวนนักเรียน 163 คน ด้วยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi - Stage Random Sampling) โดยมีขั้นตอนในการเลือกกลุ่มตัวอย่างดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยเปิดตารางขนาดกลุ่มตัวอย่างสำหรับการศึกษาค่าเฉลี่ยของประชากร (μ) ณ ระดับความเชื่อมั่น 95% เมื่อยอมให้ความคลาดเคลื่อน (E) ของการประมาณค่าเฉลี่ยเกิดขึ้นได้ในระดับ $\pm 10\%$ ของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) พบว่าขนาดของกลุ่มตัวอย่างมีจำนวน 353 คน จากประชากร 2,500 คน ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้จำนวน 2,729 คน (ศิริชัย กาญจนวาสี; และคนอื่นๆ. 2537: 106)

ขั้นตอนที่ 2 ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้ขนาดของโรงเรียนเป็นชั้น (Strata) และมีโรงเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม (Sampling Unit) และสุ่มโรงเรียนจำนวนร้อยละ 50 ของจำนวนโรงเรียนแต่ละขนาด ได้มาทั้งหมด 11 โรงเรียน ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

ขั้นตอนที่ 3 ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ประมาณร้อยละ 20 ของจำนวนห้องเรียน ได้จำนวนห้องเรียนทั้งหมด 15 ห้องเรียน และจำนวนนักเรียนทั้งหมด 549 คน ดังแสดงในตาราง 8

ตาราง 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำแนกตามขนาดโรงเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ปีการศึกษา 2553

ลำดับที่	ขนาดโรงเรียน	โรงเรียน	จำนวนห้องเรียน	จำนวนนักเรียน
1	ขนาดใหญ่	1. กาฬสินธุ์พิทยาสรรพ์	3	117
		2. กมลาไสย	2	72
		3. ร่องคำ	2	88
		รวม	7	277
2	ขนาดกลาง	1. สหัสขันธ์ศึกษา	1	35
		2. สามชัย	1	33
		3. ฟ้าแดดสูงยางวิทยาคาร	1	41
		รวม	3	109
3	ขนาดเล็ก	1. ดอนไทรงามพิทยาคม	1	38
		2. จำปาหลวงวิทยาคม	1	33
		3. นามะเชื้อพัฒนาศึกษา	1	35
		4. โศภศรีเมือง	1	34
		5. แก่งนาจารย์พิทยาคม	1	23
		รวม	5	163
รวม		11	15	549

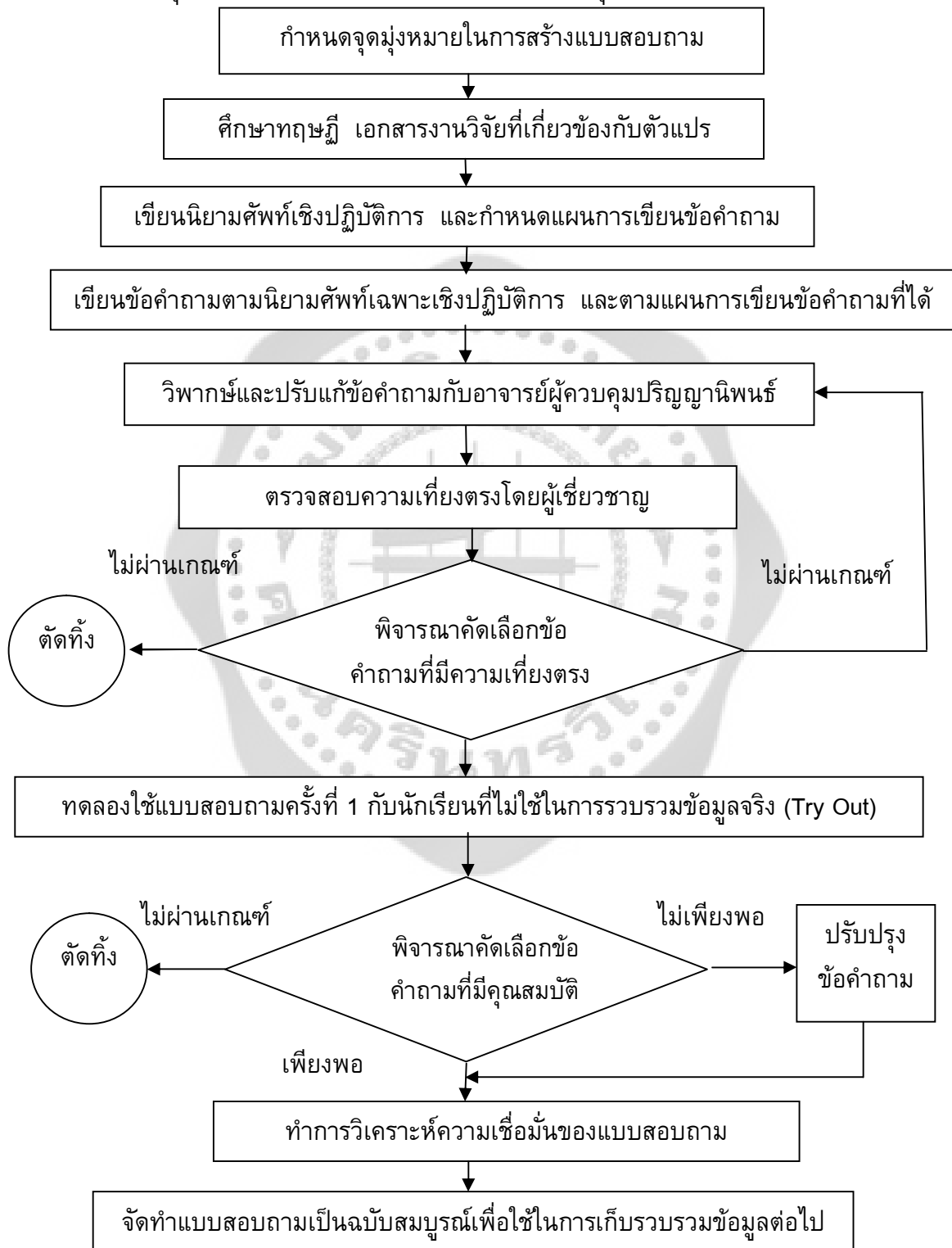
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้ มีจำนวน 6 ฉบับ ดังนี้

1. แบบสอบถามวัดความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา
ระบบกลาง จำนวน 15 ข้อ
2. แบบสอบถามวัดลักษณะมุ่งอนาคต จำนวน 15 ข้อ
3. แบบสอบถามวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ จำนวน 15 ข้อ
4. แบบสอบถามวัดการควบคุมตนเอง จำนวน 15 ข้อ
5. แบบสอบถามวัดการรับรู้ความสามารถของตนเอง จำนวน 15 ข้อ
6. แบบสอบถามวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน จำนวน 15 ข้อ

3. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพของเครื่องมือ

เครื่องมือผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นแบบสอบถามวัดการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลาง โดยวิธีการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ โดยขั้นตอนดังนี้

ภาพประกอบ 6 ลำดับขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

จากภาพประกอบ 6 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีรายละเอียดตามขั้นตอนดังนี้

3.1 รายละเอียดการสร้างเครื่องมือ

แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองมีจำนวน 1 ฉบับ คือ แบบสอบถามวัดการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลาง ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือดังนี้

1. กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างแบบสอบถามวัดการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลาง เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่มีคุณภาพไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษากับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาพลันธุ์ เขต 1

2. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลาง

3. เขียนนิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการและกำหนดแผนการเขียนข้อคำถาม

4. เขียนข้อคำถามตามนิยามศัพท์เฉพาะเชิงปฏิบัติการ และตามแผนการเขียนข้อคำถามที่ได้ ดังนี้

4.1 การเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลางด้านความรู้ความเข้าใจในเนื้อหา จำนวน 12 ข้อ

4.2 การเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลางด้านจิตใจ จำนวน 6 ข้อ

4.3 การเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลางด้านร่างกาย จำนวน 6 ข้อ

5. นำแบบสอบถามการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลางที่สร้างขึ้นมาวิพากษ์และปรับแก้ข้อคำถามกับประธานและกรรมการผู้ควบคุมปริญญาโท เพื่อให้ข้อคำถามมีความเที่ยงตรงและครอบคลุมตามโครงสร้างทฤษฎี

6. นำแบบสอบถามการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลางที่สร้างขึ้นโดยคัดกรองมาจาก ข้อ 5 มาตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้น โดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงพินิจ (Face Validity) เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของเนื้อหา ความสอดคล้องและครอบคลุมตามนิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ และคัดเลือกข้อความที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.50 – 1.00 ซึ่งพิจารณาพบว่า ข้อคำถามที่ผ่านการคัดเลือกของแบบสอบถามวัดการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลาง จำนวน 24 ข้อ ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00 และปรับปรุงแก้ไขข้อความที่ไม่เหมาะสมตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ นำแบบสอบถามที่ได้คัดกรอง ไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาพลันธุ์เขต 1 ที่สุ่มมาจากประชากรเดียวกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้เก็บ

รวบรวมข้อมูลจริง จำนวน 120 คน ได้แก่ โรงเรียนอนุกุลนารี จำนวน 41 คน โรงเรียนหนองสอพิทยาคม จำนวน 40 คน และโรงเรียนเหล่านาแกวิทยานุสรณ์ จำนวน 39 คน

7. จากนั้นนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ เพื่อพิจารณาดัชนีความเที่ยงตรง ตั้งแต่ .20 ขึ้นไป และมาวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของข้อคำถามกับคะแนนข้ออื่นๆ ที่เหลือทั้งหมด (Item Total Correlation) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) จากผลการวิเคราะห์พบว่า แบบสอบถามวัดการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลาง จำนวน 24 ข้อ มีค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถามเป็นรายข้อโดยใช้ Item – Total Correlation ตั้งแต่ -.254 ถึง .522 คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าความเที่ยงตรง ตั้งแต่ .20 ขึ้นไป ได้จำนวน 15 ข้อ ทำการวิเคราะห์ซ้ำกับกลุ่มตัวอย่างเดิม จำนวน 120 คน ได้ค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถามเป็นรายข้อ เท่ากับ .218 - .552 นำไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (Reliability) เท่ากับ .761

8. จัดเตรียมแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้รวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าต่อไป

ตัวอย่างเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมาเพื่อใช้ในการวิจัยและตรวจให้คะแนน

แบบสอบถามวัดความพร้อมในสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลาง

คำชี้แจง ให้อ่านและพิจารณาข้อความต่อไปนี้ว่าตรงหรือสอดคล้องกับการปฏิบัติจริงของนักเรียนในระดับใด แล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่เห็นว่าใกล้เคียงกับการปฏิบัติจริงของนักเรียนมากที่สุด

ข้อ	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ				
		เป็นประจำ	เป็นส่วนใหญ่	เป็นบางครั้ง	เป็นส่วนน้อย	ไม่เคยเลย
0.	ก. ด้านความรู้ความเข้าใจในเนื้อหา ข้าพเจ้าแบ่งเวลาสำหรับการทบทวนหนังสือก่อนการสอบ					
00.	ข้าพเจ้าไม่มีการวางแผนในการอ่านหนังสือและทบทวน บทเรียน					
0.	ข. ด้านจิตใจ ข้าพเจ้าจะหาสถานที่สงบดูหนังสือเพื่อหลีกเลี่ยงการถูกรบกวนสมาธิ					
00.	ข้าพเจ้าทำจิตใจให้สงบก่อนที่จะเริ่มอ่านหนังสือ					
0.	ค. ด้านร่างกาย ข้าพเจ้ามีการดูแลสุขภาพก่อนการสอบ					
00.	ข้าพเจ้าออกกำลังกายสม่ำเสมอ					

วิธีการตรวจให้คะแนนแบบสอบถามวัดการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้า
ศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลาง

ข้อความที่มีความหมายทางบวกให้คะแนนดังนี้

ระดับการปฏิบัติเป็นประจำ	ให้คะแนน	5 คะแนน
ระดับการปฏิบัติเป็นส่วนใหญ่	ให้คะแนน	4 คะแนน
ระดับการปฏิบัติเป็นบางครั้ง	ให้คะแนน	3 คะแนน
ระดับการปฏิบัติเป็นส่วนน้อย	ให้คะแนน	2 คะแนน
ระดับการปฏิบัติไม่เคยเลย	ให้คะแนน	1 คะแนน

ข้อความที่มีความหมายทางลบ ให้คะแนนดังนี้

ระดับการปฏิบัติไม่เคยเลย	ให้คะแนน	5 คะแนน
ระดับการปฏิบัติเป็นส่วนน้อย	ให้คะแนน	4 คะแนน
ระดับการปฏิบัติเป็นบางครั้ง	ให้คะแนน	3 คะแนน
ระดับการปฏิบัติเป็นส่วนใหญ่	ให้คะแนน	2 คะแนน
ระดับการปฏิบัติเป็นประจำ	ให้คะแนน	1 คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนน

เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยรายข้อ

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 4.51 – 5.00	แสดงว่า	นักเรียนมีการเตรียมความพร้อมในการสอบ คัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา ระบบกลางในระดับดีมาก
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 – 4.50	แสดงว่า	นักเรียนมีการเตรียมความพร้อมในการสอบ คัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา ระบบกลางในระดับค่อนข้างดี
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.51 – 3.50	แสดงว่า	นักเรียนมีการเตรียมความพร้อมในการสอบ คัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา ระบบกลางในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.51 – 2.50	แสดงว่า	นักเรียนมีการเตรียมความพร้อมในการสอบ คัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา ระบบกลางในระดับค่อนข้างไม่ดี
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 – 1.50	แสดงว่า	นักเรียนมีการเตรียมความพร้อมในการสอบ คัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา ระบบกลางในระดับไม่ดีเลย

3.2 รายละเอียดการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยพัฒนาเครื่องมือจำนวน 5 ฉบับ คือ แบบสอบถามวัดลักษณะมุ่งอนาคต แบบสอบถามวัดการควบคุมตนเอง แบบสอบถามวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ แบบสอบถามวัดการรับรู้ความสามารถของตนเอง และแบบสอบถามวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ขั้นตอนการพัฒนาเครื่องมือ สร้างข้อคำถามขึ้นเองในบางข้อ ปรับภาษาให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แล้วนำแบบสอบถามที่พิจารณาแล้วมาวิพากษ์กับประธานและกรรมการผู้ควบคุมปริญญาโท ปรับปรุงและพัฒนาข้อคำถามตามคำแนะนำ โดยผู้วิจัยพัฒนาข้อคำถามให้มีความครอบคลุมตามทฤษฎีและนิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ แล้วนำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนที่สุ่มมาจากประชากรเดียวกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจริง จำนวน 120 คน ได้แก่ โรงเรียนอนุบาลนารี จำนวน 41 คน โรงเรียนหนองสอพิตยาคม จำนวน 40 คน และโรงเรียนเหล่านาแก้ววิทยานุสรณ์ จำนวน 39 คน โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. แบบสอบถามวัดลักษณะมุ่งอนาคตผู้วิจัยได้พัฒนาจากแบบสอบถามวัดลักษณะมุ่งอนาคตของกรภัทร วรเชษฐ์ (2548: 153-154) ซึ่งผู้วิจัยได้ปรับภาษาให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นนำผลจากแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาคุณภาพรายข้อเพื่อหาความเที่ยงตรง

ของแบบสอบถามโดยใช้ Item - Total Correlation ซึ่งพบว่า แบบสอบถามวัดลักษณะมุ่งอนาคต จำนวน 20 ข้อ มีค่าความเที่ยงตรงอยู่ระหว่าง .088 - .389 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .716 แล้วนำผลที่ได้มาพิจารณาคัดเลือกข้อที่ผ่านเกณฑ์ โดยพิจารณาข้อคำถามที่มีค่าความเที่ยงตรง ตั้งแต่ .20 ขึ้นไป ซึ่งมีข้อคำถามที่ผ่านการคัดเลือก จำนวน 15 ข้อ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ซ้ำ เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) พบว่า แบบสอบถามวัดลักษณะมุ่งอนาคตมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .712

2. แบบสอบถามวัดการควบคุมตนเอง ผู้วิจัยได้ปรับปรุงมาจากแบบสอบถามวัดลักษณะมุ่งอนาคตของสันต์ชัย งามะนพ (2550: 160) ซึ่งผู้วิจัยได้ปรับภาษาให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นนำผลจากแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาคุณภาพรายข้อเพื่อหาความเที่ยงตรงของแบบสอบถามโดยใช้ Item - Total Correlation ซึ่งพบว่า แบบสอบถามวัดการควบคุมตนเอง จำนวน 20 ข้อ มีค่าความเที่ยงตรงอยู่ระหว่าง .078 - .319 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .641 แล้วนำผลที่ได้มาพิจารณาคัดเลือกข้อที่ผ่านเกณฑ์ โดยพิจารณาข้อคำถามที่มีค่าความเที่ยงตรงตั้งแต่ .20 ขึ้นไป ซึ่งมีข้อคำถามที่ผ่านการคัดเลือก จำนวน 15 ข้อ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ซ้ำเพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) พบว่า แบบสอบถามวัดการควบคุมตนเองมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .623

3. แบบสอบถามวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ผู้วิจัยได้ปรับปรุงมาจากแบบสอบถามวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของจารุวรรณ นาคคุบัว (2552: 121) ซึ่งผู้วิจัยได้ปรับภาษาให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นนำผลจากแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาคุณภาพรายข้อเพื่อหาความเที่ยงตรงของแบบสอบถามโดยใช้ Item - Total Correlation ซึ่งพบว่า แบบสอบถามวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ จำนวน 17 ข้อ มีค่าความเที่ยงตรงอยู่ระหว่าง -.239 - .619 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .825 แล้วนำผลที่ได้มาพิจารณาคัดเลือกข้อที่ผ่านเกณฑ์ โดยพิจารณาข้อคำถามที่มีค่าความเที่ยงตรงตั้งแต่ .20 ขึ้นไป ซึ่งมีข้อคำถามที่ผ่านการคัดเลือก จำนวน 15 ข้อ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ซ้ำเพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) พบว่า แบบสอบถามวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .832

4. แบบสอบถามวัดการรับรู้ความสามารถของตนเอง ผู้วิจัยได้ปรับปรุงมาจากแบบสอบถามวัดการรับรู้ความสามารถของตนเองของชนิตา เกตุอำไพ (2549: 138-139) ซึ่งผู้วิจัยได้ปรับภาษาให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นนำผลจากแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาคุณภาพรายข้อเพื่อหาความเที่ยงตรงของแบบสอบถามโดยใช้ Item - Total Correlation ซึ่งพบว่าแบบสอบถามวัดการรับรู้ความสามารถของตนเอง จำนวน 17 ข้อ มีค่าความเที่ยงตรงอยู่ระหว่าง

.080 - .681 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .885 แล้วนำผลที่ได้มาพิจารณาคัดเลือกข้อที่ผ่านเกณฑ์ โดยพิจารณาข้อคำถามที่มีค่าความเที่ยงตรงตั้งแต่ .20 ขึ้นไป ซึ่งมีข้อคำถามที่ผ่านการคัดเลือก จำนวน 15 ข้อ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ซ้ำเพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) พบว่า แบบสอบถามวัดการรับรู้ความสามารถของตนเองมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .896

5. แบบสอบถามวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนผู้วิจัยได้ปรับปรุงมาจากแบบสอบถามวัดลักษณะมุ่งอนาคตของศรีนทิพย์ พงษ์ศาสดัต (2546: 145) ซึ่งผู้วิจัยได้ปรับภาษาให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นนำผลจากแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาคุณภาพรายข้อเพื่อหาความเที่ยงตรงของแบบสอบถามโดยใช้ Item - Total Correlation ซึ่งพบว่าแบบสอบถามวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน จำนวน 20 ข้อ มีค่าความเที่ยงตรงอยู่ระหว่าง .077 - .752 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .771 แล้วนำผลที่ได้มาพิจารณาคัดเลือกข้อที่ผ่านเกณฑ์ โดยพิจารณาข้อคำถามที่มีค่าความเที่ยงตรงตั้งแต่ .20 ขึ้นไป ซึ่งมีข้อคำถามที่ผ่านการคัดเลือก จำนวน 15 ข้อ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ซ้ำเพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) พบว่า แบบสอบถามวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .699

6. จัดพิมพ์แบบสอบถามเป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยต่อไป

ตัวอย่างเครื่องมือที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมาเพื่อใช้ในการวิจัย และการตรวจให้คะแนนลักษณะเกณฑ์การตรวจให้คะแนนในแต่ละฉบับ

ข้อความที่มีความหมายทางบวกให้คะแนนดังนี้

ระดับความคิดเห็น/ การปฏิบัติจริง	ให้คะแนน 5 คะแนน
ระดับความคิดเห็น/ การปฏิบัติค่อนข้างจริง	ให้คะแนน 4 คะแนน
ระดับความคิดเห็น/ การปฏิบัติปานกลาง	ให้คะแนน 3 คะแนน
ระดับความคิดเห็น/ การปฏิบัติค่อนข้างไม่จริง	ให้คะแนน 2 คะแนน
ระดับความคิดเห็น/ การปฏิบัติไม่จริงเลย	ให้คะแนน 1 คะแนน

ข้อความที่มีความหมายทางลบ ให้คะแนนดังนี้

ระดับความคิดเห็น/ การปฏิบัติไม่จริงเลย	ให้คะแนน 5 คะแนน
ระดับความคิดเห็น/ การปฏิบัติค่อนข้างไม่จริง	ให้คะแนน 4 คะแนน
ระดับความคิดเห็น/ การปฏิบัติปานกลาง	ให้คะแนน 3 คะแนน

ระดับความคิดเห็น/ การปฏิบัติค่อนข้างจริง
ระดับความคิดเห็น/ การปฏิบัติจริง

ให้คะแนน 2 คะแนน
ให้คะแนน 1 คะแนน

1. ตัวอย่างแบบสอบถามวัดลักษณะมุ่งอนาคต

แบบสอบถามวัดลักษณะมุ่งอนาคต

คำชี้แจง ให้อ่านและพิจารณาข้อความต่อไปนี้ว่าตรงหรือสอดคล้องกับการปฏิบัติจริงของนักเรียนในระดับใด แล้วโปรดทำเครื่องหมาย \surd ลงในช่องว่างที่เห็นว่าใกล้เคียงกับการปฏิบัติจริงของนักเรียนมากที่สุด

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น/การปฏิบัติ				
		จริง	ค่อนข้างจริง	ปานกลาง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริงเลย
0.	ก. ด้านความสามารถในคาดการณ์ไกล ข้าพเจ้าคิดว่าการเรียนหนังสือมีส่วนช่วยให้ข้าพเจ้าประสบความสำเร็จในอนาคต					
0.	ข. ด้านการแก้ปัญหาและวางแผนการดำเนินการ ถ้าข้าพเจ้าเรียนอ่อนในวิชาใดข้าพเจ้าจะหาความรู้เพิ่มเติมในรายวิชานั้น					
0.	ค. การรู้จักเลือกกระทำและระมัดระวังความพยายามเพื่อประสบความสำเร็จในชีวิต ข้าพเจ้าเรียนเพื่อผ่านไปแต่ละวันเท่านั้น เพราะคิดว่าอาจจะหางานทำได้ในอนาคต					

เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนน

เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยรายข้อ

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 4.51 – 5.00	แสดงว่า	นักเรียนมีลักษณะมุ่งอนาคตในระดับสูงมาก
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 – 4.50	แสดงว่า	นักเรียนมีลักษณะมุ่งอนาคตในระดับค่อนข้างสูง
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.51 – 3.50	แสดงว่า	นักเรียนมีลักษณะมุ่งอนาคตในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.51 – 2.50	แสดงว่า	นักเรียนมีลักษณะมุ่งอนาคตในระดับค่อนข้างต่ำ
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 – 1.50	แสดงว่า	นักเรียนมีลักษณะมุ่งอนาคตในระดับต่ำ

2. ตัวอย่างแบบสอบถามวัดการควบคุมตนเอง

แบบสอบถามการควบคุมตนเอง

คำชี้แจง ให้อ่านและพิจารณาข้อความต่อไปนี้ว่าตรงหรือสอดคล้องกับการปฏิบัติจริงของนักเรียนในระดับใด แล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่เห็นว่าใกล้เคียงกับการปฏิบัติจริงของนักเรียนมากที่สุด

ข้อ	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ				
		เป็นประจำ	เป็นส่วนใหญ่	เป็นบางครั้ง	เป็นส่วนน้อย	ไม่เคยเลย
0	ก่อนสอบคัดเลือกเข้าพ่เจ้าจะแสวงหาความสุขให้ตนเองอย่างเต็มที่ด้วยการเที่ยวเตร่กับเพื่อนๆ เพื่อคลายเครียด					
00	เมื่อเข้าพ่เจ้ารู้สึกไม่สบายใจเข้าพ่เจ้าจะพยายามทำจิตใจให้สงบ					

เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนน

เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยรายข้อ

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 4.51 – 5.00	แสดงว่า นักเรียนมีการควบคุมตนเองในระดับดีมาก
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 – 4.50	แสดงว่า นักเรียนมีการควบคุมตนเองในระดับค่อนข้างดี
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.51 – 3.50	แสดงว่า นักเรียนมีการควบคุมตนเองในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.51 – 2.50	แสดงว่า นักเรียนมีการควบคุมตนเองในระดับค่อนข้างไม่ดี
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 – 1.50	แสดงว่า นักเรียนมีการควบคุมตนเองในระดับไม่ดีเลย

3. ตัวอย่างแบบสอบถามวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

แบบสอบถามวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

คำชี้แจง ให้อ่านและพิจารณาข้อความต่อไปนี้ว่าตรงหรือสอดคล้องกับการปฏิบัติจริงของนักเรียนในระดับใด แล้วโปรดทำเครื่องหมาย \surd ลงในช่องว่างที่เห็นว่าใกล้เคียงกับการปฏิบัติจริงของนักเรียนมากที่สุด

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น/การปฏิบัติ				
		จริง	ค่อนข้างจริง	ปานกลาง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริงเลย
0	ข้าพเจ้าคิดว่าอนาคตตนเองจะประสบความสำเร็จหรือไม่ ขึ้นอยู่กับความสำเร็จในการเรียนรู้					
00	ข้าพเจ้าเชื่อว่า “ความพยายามอยู่ที่ไหน ความสำเร็จอยู่ที่นั่น”					

เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนน

เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยรายข้อ

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 4.51 – 5.00	แสดงว่า	นักเรียนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในระดับสูงมาก
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 – 4.50	แสดงว่า	นักเรียนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในระดับค่อนข้างสูง
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.51 – 3.50	แสดงว่า	นักเรียนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.51 – 2.50	แสดงว่า	นักเรียนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในระดับค่อนข้างต่ำ
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 – 1.50	แสดงว่า	นักเรียนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในระดับต่ำ

4. ตัวอย่างแบบสอบถามวัดการรับรู้ความสามารถของตนเอง

แบบสอบถามวัดการรับรู้ความสามารถของตนเอง

คำชี้แจง ให้อ่านและพิจารณาข้อความต่อไปนี้ว่าตรงหรือสอดคล้องกับการปฏิบัติจริงของนักเรียนในระดับใด แล้วโปรดทำเครื่องหมาย \surd ลงในช่องว่างที่เห็นว่าใกล้เคียงกับการปฏิบัติจริงของนักเรียนมากที่สุด

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น/การปฏิบัติ				
		จริง	ค่อนข้างจริง	ปานกลาง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริงเลย
0.	งานที่ยากๆ จะทำทลายความสามารถของข้าพเจ้าได้อย่างดี					
00.	งานที่ได้รับมอบหมายแม้จะมีปริมาณมาก ข้าพเจ้าก็สามารถทำให้สำเร็จตามกำหนดได้					

เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนน

เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยรายข้อ

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 4.51 – 5.00	แสดงว่า	นักเรียนมีการรับรู้ความสามารถของตนเองในระดับสูงมาก
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 – 4.50	แสดงว่า	นักเรียนมีการรับรู้ความสามารถของตนเองในระดับค่อนข้างสูง
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.51 – 3.50	แสดงว่า	นักเรียนมีการรับรู้ความสามารถของตนเองในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.51 – 2.50	แสดงว่า	นักเรียนมีการรับรู้ความสามารถของตนเองในระดับค่อนข้างต่ำ
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 – 1.50	แสดงว่า	นักเรียนมีการรับรู้ความสามารถของตนเองในระดับต่ำ

5. ตัวอย่างแบบสอบถามวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

แบบสอบถามวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

คำชี้แจง ให้อ่านและพิจารณาข้อความต่อไปนี้ว่าตรงหรือสอดคล้องกับการปฏิบัติจริงของนักเรียนในระดับใด แล้วโปรดทำเครื่องหมาย \surd ลงในช่องว่างที่เห็นว่าใกล้เคียงกับการปฏิบัติจริงของนักเรียนมากที่สุด

ข้อ	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ				
		เป็นประจำ	เป็นส่วนใหญ่	เป็นบางครั้ง	เป็นส่วนน้อย	ไม่เคยเลย
0	เมื่อข้าพเจ้ามีปัญหา เพื่อนๆ จะให้คำแนะนำ					
00	เพื่อนๆ รังเกียจและไม่สนใจจะให้ข้าพเจ้าเข้าร่วมกลุ่มทำงาน					

เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนน

เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยรายข้อ

- คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 4.51 – 5.00 แสดงว่า นักเรียนมีสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนในระดับดีมาก
- คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 – 4.50 แสดงว่า นักเรียนมีสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนในระดับค่อนข้างดี
- คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.51 – 3.50 แสดงว่า นักเรียนมีสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนในระดับปานกลาง
- คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.51 – 2.50 แสดงว่า นักเรียนมีสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนในระดับค่อนข้างไม่ดี
- คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 – 1.50 แสดงว่า นักเรียนมีสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนในระดับไม่ดีเลย

4. วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่กาฬสินธุ์ เขต 1 จำนวน 11 โรงเรียน จำนวนนักเรียน 549 คน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 ตามขั้นตอนดังนี้

1. ติดต่อหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาที่ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ติดต่อโรงเรียนที่ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล นัดหมายวัน เวลา ที่ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. จัดเตรียมแบบสอบถามให้มีจำนวนมากกว่าจำนวนของกลุ่มตัวอย่างประมาณร้อยละ 20 เพื่อใช้ในการคัดเลือกแบบสอบถามที่นักเรียนตอบไม่สมบูรณ์ หรือไม่มีความตั้งใจในการตอบ
4. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นห้องเรียนซึ่งก่อนที่จะลงมือทำ ผู้วิจัยชี้แจงให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทราบถึงวัตถุประสงค์ของการตอบ เพื่อให้ได้ผลในการตอบตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด ซึ่งในการตอบแบบสอบถามดังกล่าว ใช้เวลาประมาณ 30 นาที
5. ผู้วิจัยเก็บข้อมูลวันละ 1-2 โรงเรียน โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่วันที่ 5 – 21 มกราคม 2554
6. ตรวจสอบและคัดแยกแบบสอบถามที่ได้รับการตอบที่ไม่สมบูรณ์ออก แล้วทำการลงรหัสแบบสอบถามเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล
7. นำผลการวิเคราะห์หาค่าสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

1. หาค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนจากแบบสอบถามทุกฉบับ ได้แก่
 - 1.1 ค่าเฉลี่ย (\bar{X})
 - 1.2 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)
 - 1.3 ค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย (C.V.)

1.4 ค่าความเบ้ (SK)

1.5 ค่าความโด่ง (KU)

2. หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสาเหตุและระหว่างตัวแปรสาเหตุกับตัวแปรตาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson – Moment Correlation Coefficient) และทดสอบนัยสำคัญด้วยค่าที (t-test)

3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรตามสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบ ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างโมเดลตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ วิเคราะห์อิทธิพลทางตรงและทางอ้อมของตัวแปรสาเหตุต่อการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลาง เป็นการประมาณค่าพารามิเตอร์ด้วยวิธีความน่าจะเป็นสูงสุด (Maximum Likelihood Estimates หรือ ML) เพื่อวิเคราะห์โมเดลตามสมมติฐานที่กำหนดและมีค่าสถิติสำคัญที่ใช้ตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ได้แก่ (นงลักษณ์ วิรัชชัย. 2537: 44 – 52)

3.1 ค่าไค – สแควร์ (Chi – square : χ^2) เป็นค่าสถิติที่ใช้ทดสอบความกลมกลืนของโมเดลตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ถ้าไค – สแควร์ มีค่าสูง และมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าฟังก์ชันความกลมกลืนมีค่าแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ หรืออีกนัยหนึ่งก็คือโมเดลตามสมมติฐานยังไม่มี ความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งผู้วิจัยต้องดำเนินการปรับโมเดลต่อไป จนเมื่อค่าไค – สแควร์มีค่าต่ำและไม่ มีนัยสำคัญทางสถิติ จึงแสดงว่าโมเดลตามสมมติฐานมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

3.2 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (Goodness of Fit Index : GFI) และดัชนีวัดระดับความกลมกลืนปรับแก้ (Adjusted Goodness of Fit Index : AGFI) ค่าดัชนี GFI และ AGFI ควร มีค่าสูงกว่า .90

3.3 ดัชนีรากมาตรฐานของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือ (Standardized Root Mean Squared Residual : SRMSR) แสดงขนาดของส่วนที่เหลือโดยเฉลี่ยจากการเปรียบเทียบระดับความกลมกลืนของโมเดลตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ค่าดัชนี SRMSR ควรต่ำกว่า .05

3.4 ดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของความแตกต่างโดยประมาณ (Root Mean Squared Error of Approximation : RMSEA) เป็นค่าสถิติจากข้อตกลงเบื้องต้นเกี่ยวกับค่าไค – สแควร์ว่าโมเดลลิสเรล ตามสมมติฐานมีความเที่ยงตรงนั้นไม่สอดคล้องกับความจริง และเมื่อเพิ่มพารามิเตอร์อิสระแล้วมีค่าลดลง เนื่องจากค่าสถิตินี้ขึ้นอยู่กับประชากรและชั้นของความอิสระ RMSEA ควร มีค่าต่ำกว่า .05 หรือไม่เกิน .08 (Joreskog; & Sorbom. 1993: 131) ซึ่งแสดงว่าโมเดลตามสมมติฐานมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

สรุปจากข้อ 3.1 ถึง 3.4 จะได้ค่าสถิติที่ตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 สถิติที่ใช้ตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์และเกณฑ์ที่ใช้พิจารณา

ค่าสถิติที่ตรวจสอบ	เกณฑ์ที่ใช้พิจารณา
ค่าไค – สแควร์ (Chi – Square)	ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
ค่าดัชนีรากมาตรฐานของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือ (SRMR)	มากกว่า .50
ค่าดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของความแตกต่างโดยประมาณ (RMSEA)	มากกว่า .50
ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI)	มากกว่า .90
ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI)	มากกว่า .90

สถิติที่ใช้ทดสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ดังแสดงในตาราง 3 นั้นใช้พิจารณาโมเดลตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ หากสถิติที่คำนวณได้ไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดก็ต้องปรับโมเดลใหม่ โดยอาศัยเหตุผลเชิงทฤษฎี และค่าดัชนีปรับแต่งโมเดล (Model Modification Indices) ซึ่งเป็นค่าสถิติเฉพาะของพารามิเตอร์แต่ละตัวและปรับโมเดลจนได้โมเดลที่มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และมีค่าสถิติตามเกณฑ์ที่กำหนด

4. นำเสนอค่าอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวม ของตัวแปรที่ส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลาง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่
 - 1.1 ค่าเฉลี่ย (\bar{X})
 - 1.2 และค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย (C.V.)
 - 1.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)
 - 1.4 ค่าความเบ้ (SK)
 - 1.5 ค่าความโด่ง (KU)

2. สถิติที่ใช้หาคุณภาพเครื่องมือ

2.1 วิเคราะห์หาค่าความเที่ยงตรงเชิงพินิจ (Face Validity) โดยหาจากการพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence : IOC) โดยใช้สูตร (บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์. 2545: 95)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามปฏิบัติการ
 R แทน ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
 ถ้าแน่ใจว่าแบบสอบถามตรงตามจุดประสงค์ให้ค่า +1
 ถ้าไม่แน่ใจว่าแบบสอบถามตรงตามจุดประสงค์ให้ค่า 0
 ถ้าไม่แน่ใจว่าแบบสอบถามไม่ตรงตามจุดประสงค์ให้ค่า -1
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2.2 วิเคราะห์หาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถามโดยใช้การหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมของข้อที่เหลือทั้งหมด (Item Total Correlation) โดยใช้สูตรสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) (บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์. 2547: 165-166)

$$r_{xy} = \frac{N \sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2][N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ r_{xy} แทน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน
 N แทน จำนวนคนในกลุ่ม
 X แทน คะแนนของข้อคำถาม
 Y แทน คะแนนผลรวมของข้ออื่นๆ ที่เหลือทุกข้อ

2.3 วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา Alpha Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) (บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์. 2547: 165-166)

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right]$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
 K แทน จำนวนข้อของแบบสอบถาม

s_i^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนข้อที่ i
 s_r^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนข้อที่ t
 \sum แทน ผลรวมทั้งหมด

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.1 ทดสอบความมีนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์โดยใช้ t-test (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2546: 317; อ้างอิงจาก Welkowitz. 1971: 158)

$$t = r \sqrt{\frac{N-2}{1-r^2}} ; df = N-2$$

เมื่อ t แทน ค่าจากการแจกแจงแบบที
 r แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
 N แทน จำนวนสมาชิกในกลุ่มตัวอย่าง

3.2 สถิติที่ใช้ในการประมาณค่าพารามิเตอร์ โดยวิธีความน่าจะเป็นสูงสุด (Maximum Likelihood Estimates = ML) (นงลักษณ์ วิรัชชัย. 2542: 49)

$$F = \text{Log}|\Sigma| + \text{tr}(S\Sigma^{-1}) - \text{Log}|S| + k$$

เมื่อ F แทน ฟังก์ชันความกลมกลืน
 S แทน เมทริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมของกลุ่มตัวอย่าง
 Σ แทน เมทริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมที่ได้จากการประมาณค่าพารามิเตอร์
 K แทน จำนวนตัวแปรที่สังเกตได้ทั้งหมดในโมเดล LISREL
 tr แทน ผลรวมสมาชิกในแนวทแยงของเมทริกซ์

3.3 การตรวจสอบความกลมกลืนของโมเดลตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ด้วยค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi-Square) กำลังสอง ที่ใช้ทดสอบสมมติฐานทางสถิติที่ว่าฟังก์ชันความกลมกลืนมีค่าเป็น 0 โดยมีสูตรในการคำนวณ ดังนี้ (นงลักษณ์ วิรัชชัย. 2542: 56)

$$\chi^2 = (N-1)F[s, \Sigma(\theta)]; df = [k(k+1)/2] - t$$

เมื่อ χ^2 แทน ค่าไค-สแควร์
 N แทน ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

$F[s, \Sigma(\theta)]$	แทน	ค่าต่ำสุดของฟังก์ชันความกลมกลืนของ โมเดลจากพารามิเตอร์ θ
k	แทน	จำนวนตัวแปรที่สังเกตได้
t	แทน	จำนวนพารามิเตอร์อิสระ

3.4 การตรวจสอบความกลมกลืนของโมเดลตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ด้วยค่าสถิติไค-สแควร์กำลังสอง (Chi-Square Statistic) โดยมีสูตรดังนี้ (นงลักษณ์ วิรัชชัย. 2542: 56)

$$\chi^2 = (N-1)F[s, \Sigma(\theta)]; \quad df = \frac{k(k+1)}{2} - t$$

เมื่อ χ^2	แทน	ค่าสถิติไค-สแควร์กำลังสอง
$F[s, \Sigma(\theta)]$	แทน	ค่าต่ำสุดของฟังก์ชันความกลมกลืนของรูปแบบจาก พารามิเตอร์
k	แทน	จำนวนตัวแปรที่สังเกตได้ทั้งหมดในรูปแบบ
df	แทน	องศาอิสระ (Degree of Freedom)
t	แทน	จำนวนพารามิเตอร์อิสระ

3.5 ดัชนีระดับความกลมกลืน (Goodness of fit Index : GFI) เป็นค่าดัชนีเปรียบเทียบระดับความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ของโมเดลที่ยังไม่ได้ปรับ โมเดลที่ปรับแก้แล้วควรมีค่าตั้งแต่ .90 ขึ้นไป โดยมีสูตรในการคำนวณ ดังนี้ (นงลักษณ์ วิรัชชัย. 2542: 56)

$$GFI = 1 - \{F[s, \Sigma(\theta)] / F[s, \Sigma(0)]\}$$

เมื่อ GFI	แทน	ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน
$F[s, \Sigma(\theta)]$	แทน	ค่าต่ำสุดของฟังก์ชันความกลมกลืนของ โมเดลจากพารามิเตอร์ θ
$F[s, \Sigma(0)]$	แทน	ค่าต่ำสุดของฟังก์ชันความกลมกลืนของ โมเดลที่ไม่มีพารามิเตอร์ 0 ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

3.6 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนปรับแก้ (Adjusted Goodness of Fit Index : AGFI) เมื่อนำค่าดัชนี GFI มาปรับแก้แล้วควรมีค่าตั้งแต่ .90 ขึ้นไป เช่นเดียวกับค่าดัชนี GFI

โดยคำนึงถึงขนาดขององศาอิสระ ซึ่งรวมทั้งจำนวนตัวแปรและขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จะได้ค่าดัชนี AGFI ดังสูตรต่อไปนี้ (นงลักษณ์ วิรัชชัย. 2542: 56)

$$AGFI = 1 - \{1/2d\}k(k+1)\{1 - GFI\}$$

เมื่อ	<i>AGFI</i>	แทน	ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว
	<i>GFI</i>	แทน	ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน
	<i>df</i>	แทน	ค่าองศาอิสระ
	<i>k</i>	แทน	จำนวนตัวแปรที่สังเกตได้

3.7 ดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของความแตกต่างโดยประมาณ (Root Mean Squared Error of Approximation: RMSEA) ดังสูตรต่อไปนี้ (นงลักษณ์ วิรัชชัย. 2542: 56)

$$RMSEA = \sqrt{\frac{F_0}{d}}$$

เมื่อ	<i>RMSEA</i>	แทน	ดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของความแตกต่างโดยประมาณ
	F_0	แทน	$\text{Max}\{F - (d/n), 0\}$
	<i>F</i>	แทน	ค่าต่ำสุดของฟังก์ชันความกลมกลืนของโมเดลจากพารามิเตอร์ θ
	<i>d</i>	แทน	ชั้นของความอิสระ
	<i>n</i>	แทน	ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการแปลผลดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้แทนค่าสถิติ

\bar{X}	หมายถึง	ค่าเฉลี่ย
SD	หมายถึง	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
CV	หมายถึง	สัมประสิทธิ์การกระจาย
S.E	หมายถึง	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน
SK	หมายถึง	ค่าความเบ้
KU	หมายถึง	ค่าความโด่ง
TE	หมายถึง	ขนาดอิทธิพลรวม
IE	หมายถึง	ขนาดอิทธิพลทางอ้อม
DE	หมายถึง	ขนาดอิทธิพลทางตรง
χ^2	หมายถึง	ดัชนีตรวจสอบความกลมกลืนประเภทค่าสถิติไค – สแควร์
dt	หมายถึง	องศาอิสระ
R^2	หมายถึง	สัมประสิทธิ์การทำนาย
GFI	หมายถึง	ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน
AGFI	หมายถึง	ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว
RMSEA	หมายถึง	ดัชนีวัดความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า
SRMR	หมายถึง	ดัชนีรากที่สองของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือมาตรฐาน

สัญลักษณ์ที่ใช้แทนตัวแปร

PRE	หมายถึง	การเตรียมความพร้อม (PREPARATION)
FUT	หมายถึง	ลักษณะมุ่งอนาคต (FUTURE ORIENTATION)
CON	หมายถึง	การควบคุมตนเอง (SELF CONTROL)
ACH	หมายถึง	แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (ACHIEVEMENT MOTIVATION)
EFF	หมายถึง	การรับรู้ความสามารถของตนเอง (SELF – EFFICACY)
REL	หมายถึง	สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (RELATIONSHIP BETWEEN STUDENTS)

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการตรวจสอบลักษณะการแจกแจงของข้อมูล

ตอนที่ 2 ผลตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสาเหตุกับการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลาง

ตอนที่ 3 ผลตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่สร้างขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ตอนที่ 4 ผลการตรวจสอบตัวแปรสาเหตุที่มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลาง

ตอนที่ 1 ผลการตรวจสอบลักษณะการแจกแจงของข้อมูล

การวิเคราะห์สถิติขั้นสูงเกือบทุกชนิดมีข้อตกลงเบื้องต้นว่า การแจกแจงของตัวแปร โดยเฉพาะตัวแปรตามควรมีการแจกแจงเป็นโค้งปกติ ดังนั้นผู้วิจัยจึงตรวจสอบโดยวิเคราะห์สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์การกระจาย และตรวจสอบการแจกแจงของข้อมูลจากค่าความเบ้ ความโด่ง ซึ่งควรมีค่าไม่เกิน $\pm .50$ (Meyer, Lawrence S; Gamst Glenn; & Guarino, A.J. 2006: 50) และพิจารณาค่า p value ของสถิติทดสอบ χ^2 ซึ่งต้องไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จึงจะบ่งชี้ว่าตัวแปรมีการแจกแจงเป็นโค้งปกติ เนื่องจากผลการตรวจสอบลักษณะการแจกแจงของตัวแปรก่อนนำไปวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมลิสเรล พบว่า มีตัวแปรบางตัวมีการแจกแจงไม่ปกติ ผู้วิจัยจึงทำการแปลงคะแนนให้เป็นคะแนนมาตรฐาน (Normal score) เพื่อให้ข้อมูลมีการแจกแจงปกติ

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์การกระจาย ความเบ้ ความโด่ง และค่าสถิติไค-สแควร์ทดสอบการแจกแจงเป็นโค้งปกติรายตัวแปรสังเกต

ตัวแปรสังเกตได้	k	\bar{X}	SD	C.V. (100%)	แปล ความหมาย	ก่อนแปลงคะแนน			หลังแปลงคะแนน (normal scores)		
						SK	KU	p value of χ^2	SK	KU	p value of χ^2
PRE	15	3.49	0.45	12.89	ปานกลาง	0.02	0.08	0.894	0.00	-0.01	0.998
FUT	15	3.56	0.36	10.11	ค่อนข้างสูง	0.89	2.24	0.000	0.00	-0.02	1.000
CON	15	3.29	0.47	14.29	ปานกลาง	0.84	1.24	0.000	0.00	-0.02	1.000
ACH	15	4.09	0.45	11.00	ค่อนข้างสูง	-0.60	0.02	0.000	-0.01	-0.03	0.995
EFF	15	4.18	0.53	12.68	ค่อนข้างสูง	-0.40	-0.52	0.000	-0.05	-0.20	0.558
REL	15	3.71	0.43	11.59	ค่อนข้างดี	0.01	-0.09	0.940	0.00	-0.03	0.999

จากตาราง 4 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีค่าคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ความสามารถของตนเอง (EFF) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (ACH) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (REL) และ ลักษณะมุ่งอนาคต (FUT) อยู่ในระดับค่อนข้างสูง (\bar{X} = 4.18 4.09 3.71 และ 3.56 ตามลำดับ) ส่วนค่าคะแนนเฉลี่ยการเตรียมความพร้อม (PRE) และการควบคุมตนเอง (CON) อยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} = 3.49 และ \bar{X} = 3.29)

เมื่อพิจารณาการกระจายของข้อมูล พบว่า การควบคุมตนเอง (CON) มีสัมประสิทธิ์การกระจาย (C.V) ของข้อมูลมากที่สุด รองลงมาคือ การเตรียมความพร้อมในการสอบ (PRE) การรับรู้ความสามารถของตนเอง (EFF) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (REL) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (ACH) และลักษณะมุ่งอนาคต (FUT) ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม ค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย (C.V) ของทุกตัวแปร มีค่าน้อยกว่าร้อยละ 20 ซึ่งแสดงถึงข้อมูลมีการกระจายไม่มากกล่าวคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนภายในกลุ่มไม่แตกต่างกัน

สำหรับการตรวจสอบการแจกแจงแบบโค้งปกติ โดยพิจารณาจากค่าความเบ้ (SK) ความโด่ง (KU) และความมีนัยสำคัญของสถิติทดสอบ χ^2 พบว่า ก่อนการแปลงคะแนน ค่าความเบ้และความโด่งของตัวแปรส่วนใหญ่มีค่าเป็นบวก โดยความเบ้มีค่าอยู่ระหว่าง -0.60 ถึง 0.89 ค่าความโด่ง มีค่าอยู่ระหว่าง -0.52 ถึง 2.24 กล่าวคือ ลักษณะของการแจกแจงของข้อมูลส่วนใหญ่มีลักษณะเบ้ขวาหรือคะแนนของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีค่าน้อยกว่าค่าเฉลี่ย และมีความโด่งมากหรือมีการกระจายของข้อมูลน้อย รวมทั้งเมื่อทดสอบการแจกแจงของข้อมูลแบบโค้งปกติด้วยสถิติทดสอบ χ^2 พบว่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .000 เกือบทุกตัวแปร ยกเว้น ตัวแปรการเตรียมความพร้อม (PRE) และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (REL) ซึ่งความเบ้มีค่าเท่ากับ 0.02 และ 0.01 ค่าความโด่งมีค่าเท่ากับ 0.08 และ -0.09 ทดสอบการแจกแจงของข้อมูลแบบโค้งปกติด้วยสถิติทดสอบ χ^2 พบว่าไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า มีข้อมูล 2 ตัวแปร ที่มีการแจกแจงแบบโค้งปกติ คือ การเตรียมความพร้อม (PRE) และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (REL) ผู้วิจัยจึงได้มีการแปลงคะแนนของทุกตัวแปรให้อยู่ในรูปคะแนนมาตรฐาน เพื่อให้การแจกแจงของข้อมูลเข้าใกล้การแจกแจงของโค้งปกติ ก่อนนำไปทดสอบความกลมกลืนของโมเดลสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยวิธีความน่าจะเป็นสูงสุด (Maximum Likelihood: ML) ซึ่งมีข้อตกลงเบื้องต้นที่ข้อมูลต้องมีการแจกแจงเป็นโค้งปกติ ผลการแปลงคะแนนให้อยู่ในรูปคะแนนมาตรฐานแล้วตรวจสอบการแจกแจงของข้อมูลโดยพิจารณาความมีนัยสำคัญของสถิติทดสอบ χ^2 ของความเบ้และความโด่ง พบว่า ตัวแปรทุกตัวหลังแปลงเป็นคะแนนมาตรฐานมีการแจกแจงของข้อมูลเป็นโค้งปกติ แล้วสามารถนำไปใช้ในการประมาณค่าความน่าจะเป็น โดยวิธี ML ได้ตามข้อตกลงเบื้องต้นไปวิเคราะห์ในขั้นต่อไปได้

ตอนที่ 2 ผลตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสาเหตุกับการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลางของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6

การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสาเหตุกับการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลางของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 เพื่อตรวจสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรในเบื้องต้นก่อนนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุต่อไป ผลดังตาราง 5

ตาราง 5 เมทริกซ์ของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสาเหตุกับการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลางของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6

	REL	EFF	ACH	CON	FUT	PRE
REL	1.000	.485**	.454**	.429**	.358**	.410**
EFF		1.000	.699**	.313**	.261**	.407**
ACH			1.000	.336**	.363**	.487**
CON				1.000	.508**	.395**
FUT					1.000	.419**
PRE						1.000

Bartlett's Test of Sphericity = 1091.499** (df= 15) KMO = 0.793

** p<.01

จากตาราง 5 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสาเหตุกับการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลางมีค่าอยู่ระหว่าง 0.395 – 0.487 และมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01 ทุกค่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลางมากที่สุด ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (ACH) (0.487) รองลงมา คือ ลักษณะมุ่งอนาคต (FUT) (0.419) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (REL) (0.410) การรับรู้ความสามารถของตนเอง (EFF) (0.407) และการควบคุมตนเอง (CON) (0.395) ตามลำดับ

เมื่อตรวจสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ศึกษาในเบื้องต้น พบว่า เมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ตรวจสอบโดยค่า Bartlett's Test of Sphericity มีค่าเท่ากับ 1091.499 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .000 (p<.01) แสดงให้เห็นว่าข้อมูลมีความสัมพันธ์กัน นอกจากนี้ ค่าดัชนีไกเซอร์ - ไมเยอร์-ออสกิน ซึ่งเป็นค่าที่แสดงถึงความเหมาะสมของกลุ่มตัวอย่างที่เก็บรวบรวม มีค่าเท่ากับ

0.793 ซึ่งเป็นค่าใกล้เคียง 0.80 ซึ่งถือว่ามีความเหมาะสมในระดับดี โดยข้อเสนอของคิมและมุลเลอร์ กล่าวว่า ถ้าค่ามากกว่า .80 มีความเหมาะสมดีมาก แต่ถ้าน้อยกว่า .50 ใช้ไม่ได้ (วิลาวัลย์ มาคัม. 2549: 272; อ้างอิงจาก Kim & Mucller. 1978)

เนื่องจากตัวแปรปัจจัยมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผู้วิจัยจึงนำตัวแปรปัจจัยมาทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร เพื่อศึกษาว่ามีปัญหาเกี่ยวกับความเป็นพหุสัมพันธ์ร่วม (Multicollinearity) หรือไม่ โดยการทดสอบค่า Tolerance และ VIF ซึ่งถ้าพบว่าค่า Tolerance ของตัวแปรปัจจัยตัวใด มีค่าน้อยจนเข้าใกล้ศูนย์ แสดงว่าตัวแปรปัจจัยตัวนั้นมีความสัมพันธ์กับตัวแปรปัจจัยตัวอื่นมาก (กัลยา วาณิชย์ปัญญา. 2548: 370) และทดสอบค่า VIF (Variance inflation factor) ซึ่งหากพบว่าค่า VIF มีค่าเกิน 10 ถือว่าตัวแปรปัจจัยนั้นมีความสัมพันธ์กันหรือเกิดปัญหาความเป็นพหุสัมพันธ์ร่วม (Neter, John.; & et al. 1990: 409) ซึ่งผลการทดสอบปรากฏ ดังตาราง 6

ตาราง 6 Tolerance และ VIF เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัย

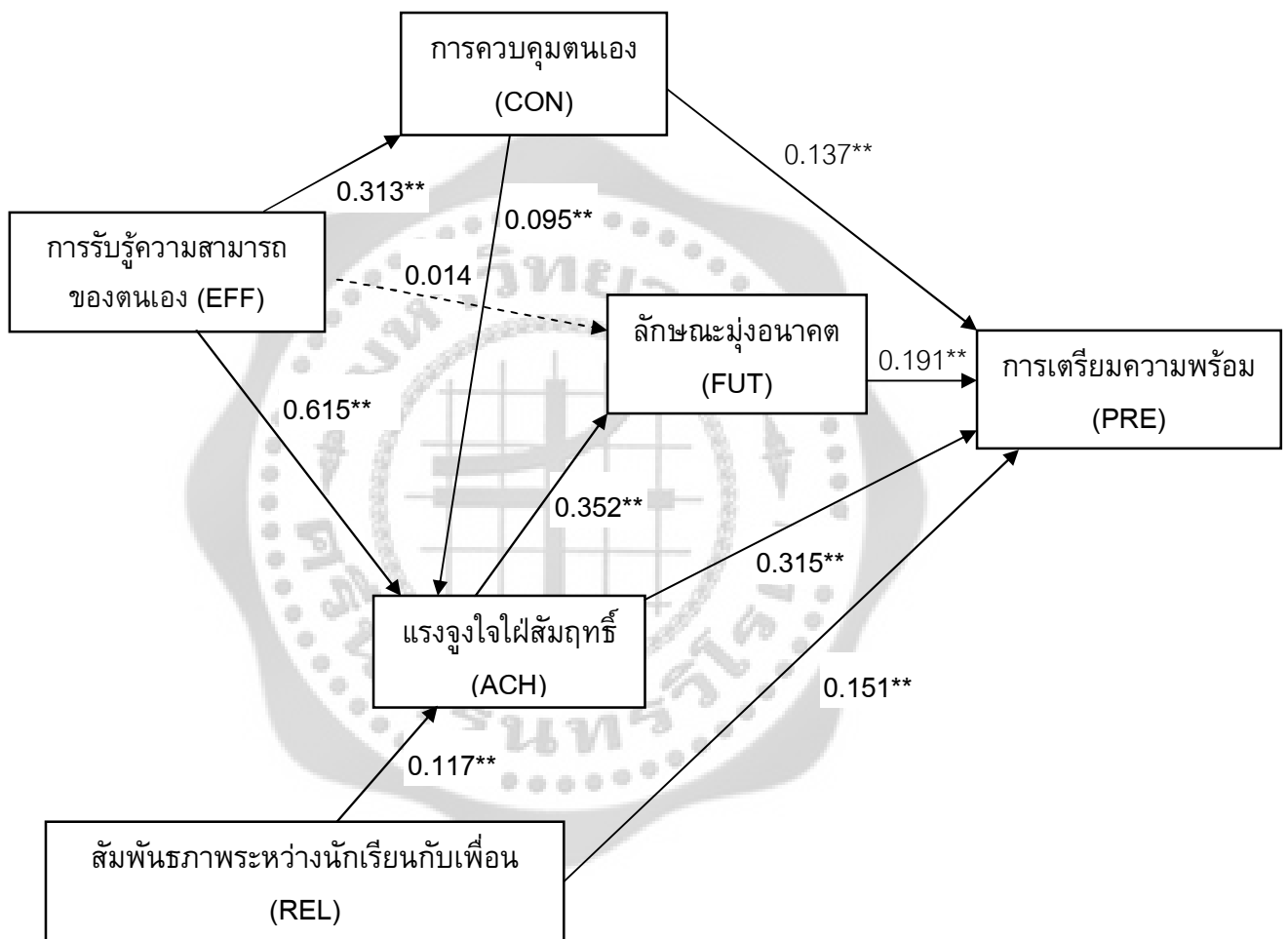
ตัวแปร	Collinearity Statistics	
	Tolerance	VIF
FUT	0.689	1.451
CON	0.665	1.504
ACH	0.469	2.133
EFF	0.473	2.115
REL	0.658	1.520

จากตาราง 6 พบว่า ค่า Tolerance ของตัวแปรปัจจัยมีค่าตั้งแต่ 0.473 - 0.689 ไม่เข้าใกล้ 0 แสดงว่า ตัวแปรปัจจัยแต่ละตัวมีความสัมพันธ์กันน้อย และเมื่อพิจารณาค่า VIF มีค่าตั้งแต่ 1.451 - 2.133 ซึ่งมีค่าไม่เกิน 10 แสดงว่าตัวแปรปัจจัยแต่ละตัวมีความสัมพันธ์กันน้อย ผลที่ได้จากค่า Tolerance และ ค่า VIF ให้ผลสอดคล้องกัน จึงสรุปได้ว่าตัวแปรปัจจัยไม่เกิดปัญหาความเป็นพหุสัมพันธ์ร่วม (Multicollinearity) ตัวแปรต้นมีอิสระต่อกันหรือไม่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันระหว่างตัวแปร ผู้วิจัยจึงทำการวิเคราะห์ในขั้นตอนต่อไป

ตอนที่ 3 ผลตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่สร้างขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลาง ผู้วิจัยได้

กำหนดโมเดลสมมติฐานการวิจัยและพารามิเตอร์ต่างๆ ที่ต้องประมาณค่า เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลาง โดยการวิเคราะห์อิทธิพลด้วยโปรแกรมลิสเรล เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่สร้างขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ก่อนและหลังการปรับโมเดล โดยจะแสดงผลดัชนีวัดความสอดคล้องกลมกลืนที่สำคัญ ได้ผลดังแสดงในภาพประกอบ 7 และตาราง 7

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

หมายเหตุ: - - - - -> หมายถึง เส้นอิทธิพลที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

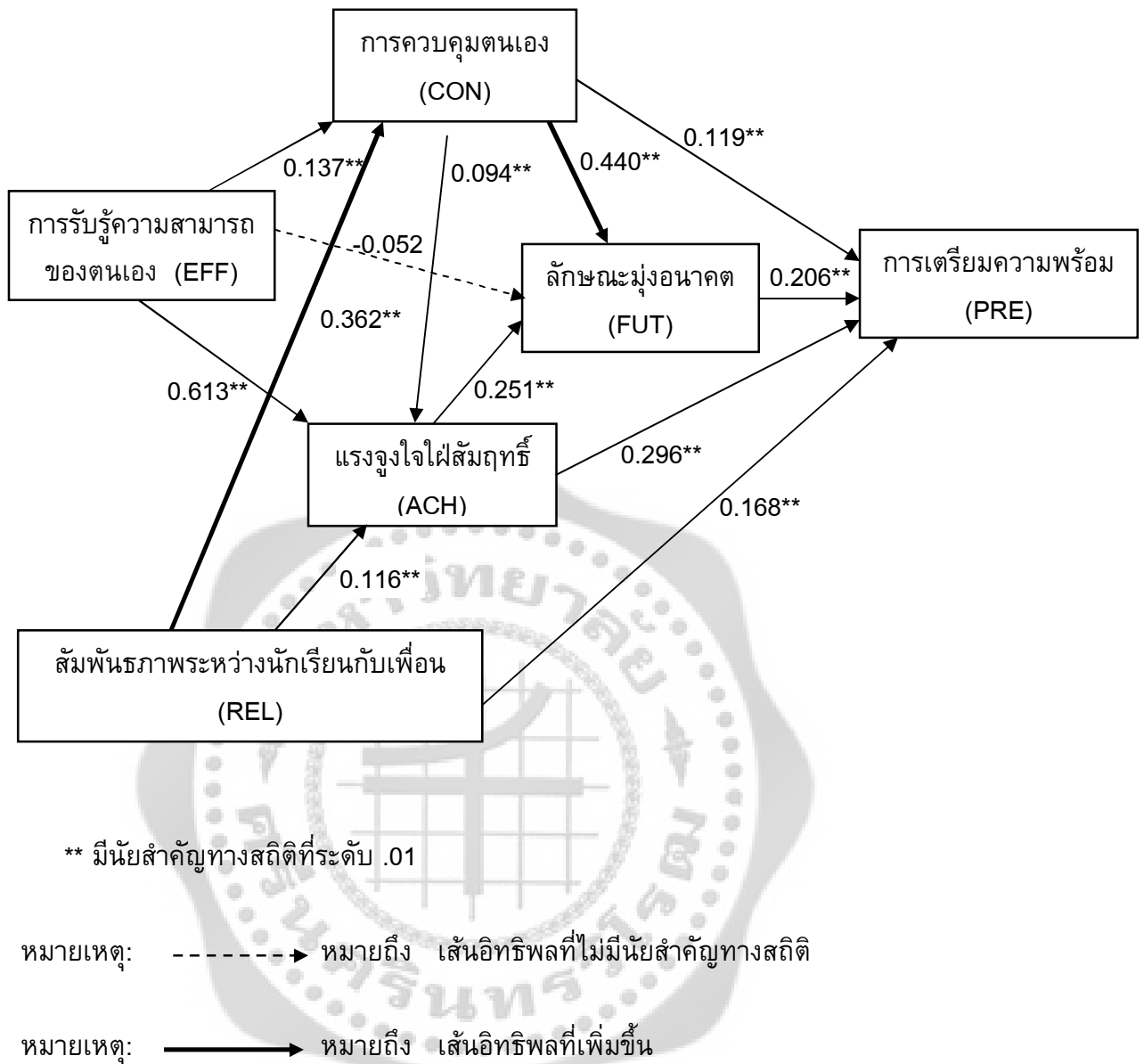
ภาพประกอบ 7 โมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลางของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก่อนการปรับโมเดล

ตาราง 7 ค่าสถิติความสอดคล้องของโมเดลตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ใน
ภาพรวมก่อนการปรับโมเดลและหลังปรับโมเดล

ค่าดัชนี	เกณฑ์	ก่อนการปรับโมเดล		หลังการปรับโมเดล	
		ค่าสถิติ	ผล	ค่าสถิติ	ผล
χ^2/df	< 2	200.878/4 = 50.219	ไม่ผ่าน	1.346/1=1.346	ผ่านเกณฑ์
p value of χ^2	>.05	0.000	ไม่ผ่าน	0.246	ผ่านเกณฑ์
RMSEA	≤ .05	0.300	ไม่ผ่าน	0.025	ผ่านเกณฑ์
SRMR	≤ .05	0.122	ไม่ผ่าน	0.006	ผ่านเกณฑ์
GFI	>.90	0.891	ไม่ผ่าน	0.999	ผ่านเกณฑ์
AGFI	>.90	0.428	ไม่ผ่าน	0.983	ผ่านเกณฑ์

การตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (Causal Mode) ของตัวแปรที่ส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลางของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 กับข้อมูลเชิงประจักษ์ก่อนการปรับโมเดล พบว่า ค่าสถิติ Chi-square ของโมเดลความสัมพันธ์ก่อนการปรับโมเดลมีค่าเท่ากับ 200.878 และมีนัยสำคัญที่ระดับ .000 แสดงให้เห็นว่าโมเดลยังไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ แต่เนื่องจากค่าไค-สแควร์มีความแปรผันไปตามขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ยิ่งขนาดกลุ่มตัวอย่างมีขนาดใหญ่ ค่าไค-สแควร์จะมีแนวโน้มที่จะมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้น จึงควรพิจารณาอัตราส่วนระหว่างค่าสถิติไค-สแควร์กับจำนวนองศาอิสระ (χ^2/df) ร่วมด้วย จากการวิเคราะห์ พบว่า อัตราส่วนระหว่างค่าสถิติไค-สแควร์กับจำนวนองศาอิสระมีค่าเท่ากับ 50.219 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 2 นอกจากนี้เมื่อพิจารณาดัชนีวัดความกลมกลืนด้านอื่น ๆ ร่วมด้วยจะเห็นได้ว่าดัชนีต่าง ๆ เหล่านี้ไม่ผ่านเกณฑ์ตามที่กำหนดไว้ ดังนี้ RMSEA มีค่าเท่ากับ 0.300, SRMR มีค่าเท่ากับ 0.122, GFI มีค่าเท่ากับ 0.891 และ AGFI มีค่าเท่ากับ 0.428 จึงมีความจำเป็นต้องปรับโมเดลความสัมพันธ์ให้มีความสอดคล้องกลมกลืนมากขึ้น ซึ่งโจเรสกอกและซอร์บอม (Joreskog and Sorebom, 1993: 120-121) ได้กล่าวว่า โมเดลเริ่มต้นไม่จำเป็นต้องถูกต้องหรือกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์เสมอไป ทั้งนี้ อาจมีสาเหตุมาจากข้อมูลเชิงประจักษ์ในการวิจัยไม่พอเพียงที่จะสนับสนุนโมเดลลิשראלตามสมมติฐาน ในกรณีนี้ผู้วิจัยพิจารณาหาโมเดลที่กลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ เพื่อให้ได้โมเดลที่มีค่าพารามิเตอร์ที่มีนัยสำคัญทางสถิติอย่างแท้จริงมีความเป็นไปได้ในทางทฤษฎีและมีความเที่ยงพอที่จะสามารถนำไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างอื่นได้ต่อไป

ผู้วิจัยได้ดำเนินการปรับโมเดลใหม่โดยอาศัยเหตุผลเชิงทฤษฎีประกอบกับค่าเสนอแนะจากโปรแกรมหรือดัชนีปรับรูปความสัมพันธ์ (Model Modification Indices : MI) และค่าเปลี่ยนแปลงพารามิเตอร์ที่คาดหวังมาตรฐาน (Standardized Expected Parameter Change: SEPC) ผู้วิจัยมีการปรับปรุงโมเดลความสัมพันธ์โดยการตัดเส้นทางที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติออก คือ ตัวแปรการรับรู้ความสามารถของตนเอง (EFF) ที่มีอิทธิพลทางตรงต่อตัวแปรลักษณะมุ่งอนาคต (FUT) ซึ่งสอดคล้องกับ สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2537: 267) ได้กล่าวว่า หากค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยใดไม่มีนัยสำคัญแสดงว่าเส้นทางเชิงสาเหตุและผลนั้นไม่มีโดยอาศัยหลักทั่วไป ผู้วิจัยจะเสนอเฉพาะเส้นทางที่มีนัยสำคัญทางสถิติเท่านั้นและใช้เส้นทึบ ส่วนเส้นทางที่ไม่พบว่ามีนัยสำคัญเขียนด้วยเส้นปรุ เพื่อแสดงว่าผู้วิจัยได้คิดว่าน่าจะมีความสัมพันธ์แต่ได้ทดสอบแล้วพบว่าไม่สำคัญ และเพิ่มเส้นทางที่มีอิทธิพล ได้แก่ 1) ตัวแปรการควบคุมตนเอง (CON) ที่ส่งผลทางตรงต่อตัวแปรลักษณะมุ่งอนาคต (FUT) ซึ่งสอดคล้องกับ โรเซนบัม (Rosenbaum. 1980: 109-121) ได้กล่าวว่า การควบคุมตนเองเป็นความสามารถของบุคคลที่จะเว้นการกระทำบางชนิด หรือความสามารถที่จะกระทำพฤติกรรมด้วยเหตุผลและความอดทน เพื่อให้เกิดผลดีตามที่ต้องการหรือหลีกเลี่ยงสิ่งไม่ดีที่อาจเกิดขึ้น ตลอดจนความสามารถในการจัดการสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกิดพฤติกรรมตามที่บุคคลมุ่งหมายไว้ 2) ตัวแปรสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (REL) ที่ส่งผลทางตรงต่อตัวแปรการควบคุมตนเอง (CON) ซึ่งสอดคล้องกับโคแมนและแฮมแมน (สุภาพรณ โคตรจรัส. 2527: อ้างอิงจาก Coleman and Hammen. 1974) กล่าวว่า สัมพันธภาพระหว่างบุคคลจะยาวนานหรือไม่นั้นขึ้นอยู่กับความพึงพอใจของทั้งสองฝ่าย ซึ่งสัมพันธภาพที่ดีจะทำให้บุคคลควรรู้จักระงับอารมณ์เพราะในการคบหาสมาคมกับบุคคลอื่นๆ นั้นอาจมีสิ่งที่ทำให้เกิดความไม่พอใจขึ้นได้ เพราะหากบุคคลเกิดอารมณ์ก็จะสามารถระงับอารมณ์เอาไว้ได้ จากการปรับโมเดลใหม่ได้ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ผลการตรวจสอบความสัมพันธ์ที่ปรับแก้โมเดลแล้วมีค่าสถิติไค-สแควร์เท่ากับ 2.407 อัตราส่วนระหว่างค่าสถิติไค-สแควร์กับองศาอิสระ (χ^2 / df) มีค่าเท่ากับ 1.346, , RMSEA มีค่าเท่ากับ 0.025, SRMR มีค่าเท่ากับ 0.006, GFI มีค่าเท่ากับ 0.999, และ AGFI มีค่าเท่ากับ 0.983 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด ดังภาพประกอบ 8

ภาพประกอบ 8 โมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลางของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หลังการปรับโมเดล

จากภาพประกอบ 8 โมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลางของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หลังปรับโมเดล พบว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองมีสัมประสิทธิ์เส้นทางที่มีอิทธิพลทางตรงต่อการควบคุมตนเองมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.137 และมีสัมประสิทธิ์เส้นทางที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.613 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งหมด ส่วนการรับรู้ความสามารถของตนเองมีสัมประสิทธิ์เส้นทางที่มีอิทธิพลทางตรงต่อลักษณะมุ่งอนาคตมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ -0.052 อย่างไม่มีความนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนมีสัมประสิทธิ์เส้นทางที่มีอิทธิพลทางตรงต่อการควบคุมตนเองเป็นเส้นทางที่ผู้วิจัยปรับเปลี่ยนมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.362 มีสัมประสิทธิ์เส้นทางที่มีอิทธิพลทางตรงต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีค่าเท่ากับ 0.116 และมีสัมประสิทธิ์เส้นทางที่มีอิทธิพลทางตรงการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลางมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.168 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งหมด

เมื่อพิจารณาการควบคุมตนเองมีสัมประสิทธิ์เส้นทางที่มีอิทธิพลทางตรงต่อการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลางมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.119 มีสัมประสิทธิ์เส้นทางที่มีอิทธิพลทางตรงต่อลักษณะมุ่งอนาคตเป็นเส้นทางที่ผู้วิจัยปรับเปลี่ยนมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.440 และมีสัมประสิทธิ์เส้นทางที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.094 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งหมด

เมื่อพิจารณาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีสัมประสิทธิ์เส้นทางที่มีอิทธิพลทางตรงต่อลักษณะมุ่งอนาคตมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.251 และมีสัมประสิทธิ์เส้นทางที่มีอิทธิพลทางตรงต่อการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลางมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.296 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งหมด

เมื่อพิจารณาลักษณะมุ่งอนาคตมีสัมประสิทธิ์เส้นทางที่มีอิทธิพลทางตรงต่อการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลางมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.206 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตอนที่ 4 ผลการตรวจสอบตัวแปรสาเหตุที่มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลางของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6

เมื่อโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์แล้ว ผู้วิจัยจึงนำเสนอผลการวิเคราะห์ตัวแปรสาเหตุที่มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลางของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ดังตาราง 8

ตาราง 8 อิทธิพลทางตรง (Direct effects: DE) อิทธิพลทางอ้อม (Indirect effects: IE) และอิทธิพลรวม (Total effects: TE) ของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลาง

ตัวแปรผล	R ²	อิทธิพล	ตัวแปรเชิงสาเหตุ				
			FUT	CON	ACH	EFF	REL
ACH	0.512	DE	-	0.094**	-	0.613**	0.116**
		IE	-	-	-	0.013*	0.034**
		TE	-	0.094**	-	0.626**	0.147**
CON	0.198	DE	-	-	-	0.137**	0.362**
		IE	-	-	-	-	-
		TE	-	-	-	0.137**	0.362**
FUT	0.300	DE	-	0.440**	0.251**	-0.052	-
		IE	-	0.024**	-	0.218**	0.197**
		TE	-	0.463**	0.251**	0.166**	0.197**
PRE	0.347	DE	0.206**	0.119**	0.296**	-	0.167**
		IE	-	0.123**	0.052**	0.236**	0.128**
		TE	0.206**	0.242**	0.348**	0.232**	0.295**

** p < .01

จากตาราง 8 พบว่า การเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลางของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้รับอิทธิพลรวมสูงสุดมาจากแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (ACH) (0.348) รองลงมาคือ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (REL) (0.295) การควบคุมตนเอง (CON) (0.242) การรับรู้ความสามารถของตนเอง (EFF) (0.236) และลักษณะมุ่งอนาคต (FUT) (0.206) ตามลำดับ โดยตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงต่อการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลางเรียงตามลำดับดังนี้ คือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (ACH) (0.296) ลักษณะมุ่งอนาคต (FUT) (0.206) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (REL) (0.167) และการควบคุมตนเอง (CON) (0.119) ส่วนการรับรู้ความสามารถของตนเอง (EFF) ไม่ส่งผลทางตรงต่อความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลาง สำหรับตัวแปรที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการเตรียม

ความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลางเรียงตามลำดับดังนี้ คือ การรับรู้ความสามารถของตนเอง (EFF) (0.236) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (REL) (0.128) การควบคุมตนเอง (CON) (0.123) และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (ACH) (0.052) โดยตัวแปรเชิงสาเหตุทั้งหมดสามารถร่วมอธิบายความแปรปรวนของการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลางของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้ร้อยละ 34.60

เมื่อพิจารณาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (ACH) เป็นตัวแปรตาม ได้รับอิทธิพลรวมสูงสุดจากการรับรู้ความสามารถของตนเอง (EFF) (0.626) ซึ่งเป็นอิทธิพลทางตรง (0.613) และอิทธิพลทางอ้อม (0.013) รองลงมาคือ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (REL) (0.150) ซึ่งเป็นอิทธิพลทางตรง (0.116) และอิทธิพลทางอ้อม (0.034) และการควบคุมตนเอง (CON) (0.094) ซึ่งเป็นอิทธิพลทางตรงเท่านั้น และตัวแปรสาเหตุทั้งหมดร่วมอธิบายความแปรปรวนของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้ร้อยละ 51.30

เมื่อพิจารณาลักษณะมุ่งอนาคต (FUT) เป็นตัวแปรตาม ได้รับอิทธิพลรวมสูงสุดจากการควบคุมตนเอง (CON) (0.463) ซึ่งเป็นอิทธิพลทางตรง (0.440) และอิทธิพลทางอ้อม (0.024) รองลงมาคือ อิทธิพลรวมจากแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (ACH) (0.251) ซึ่งเป็นอิทธิพลทางตรงเท่านั้น นอกจากนั้นได้รับอิทธิพลทางอ้อมจากตัวแปรสาเหตุเรียงตามลำดับดังนี้ คือ การรับรู้ความสามารถของตนเอง (EFF) (0.218) และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (REL) (0.197) โดยตัวแปรทั้งหมดสามารถร่วมอธิบายความแปรปรวนของลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้ร้อยละ 30.10

เมื่อพิจารณาการควบคุมตนเอง (CON) เป็นตัวแปรตาม ได้รับอิทธิพลรวมสูงสุดจากสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (REL) (0.362) เป็นอิทธิพลทางตรงเท่านั้น รองลงมาคือ การรับรู้ความสามารถของตนเอง (EFF) (0.137) ซึ่งเป็นอิทธิพลทางตรงเช่นกัน โดยตัวแปรทั้งสองสามารถร่วมอธิบายความแปรปรวนของการควบคุมตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้ร้อยละ 19.80

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (Causal Model) ของตัวแปรที่ส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลางของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยมีจุดมุ่งหมายเฉพาะดังนี้

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสาเหตุกับการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลางของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6
2. เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่สร้างขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์
3. เพื่อศึกษาตัวแปรสาเหตุที่มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการเตรียมความพร้อมในการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลางของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคสุรินทร์ เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 19 โรงเรียน จำนวนห้องเรียน 73 ห้อง มีจำนวนนักเรียน 2,729 คน กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi- Stage Random Sampling) มี 11 โรงเรียน จำนวนห้องเรียน 15 ห้อง และมีจำนวนนักเรียน 549 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 6 ฉบับ ได้แก่ แบบสอบถามวัดการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลาง แบบสอบถามวัดลักษณะมุ่งอนาคต แบบสอบถามวัดการควบคุมตนเอง แบบสอบถามวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ แบบสอบถามวัดการรับรู้ความสามารถของตนเอง และแบบสอบถามวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน มีคุณภาพของเครื่องมือ ดังนี้ แบบสอบถามวัดการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลาง จำนวน 15 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .761 แบบสอบถามวัดลักษณะมุ่งอนาคต จำนวน 15 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .712 แบบสอบถามวัดการควบคุมตนเอง จำนวน 15 ข้อ มีความค่าเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .623 แบบสอบถามวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ จำนวน 15 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .832 แบบสอบถามวัดการรับรู้ความสามารถของตนเองจำนวน 15 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .896 และแบบสอบถามวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน จำนวน 15 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .699

การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้นำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมากกว่าที่วางแผนไว้ประมาณร้อยละ 20 คิดเป็น 642 ฉบับ หลังจากนั้นตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม แล้วคัดเลือกแบบสอบถามไว้จำนวน 549 ฉบับ และตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่สร้างขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยใช้ค่า χ^2 , χ^2 / df , RMSEA, SRMR, GFI และ AGFI เป็นดัชนีวัดระดับความกลมกลืน

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสาเหตุการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลาง พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรสาเหตุกับการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลาง มีค่าอยู่ระหว่าง 0.395-0.487 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า โดยตัวแปรสาเหตุที่มีความสัมพันธ์กับการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลาง จากมากไปหาน้อย คือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (0.487) ลักษณะมุ่งอนาคต (0.419) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (0.410) การรับรู้ความสามารถของตนเอง (0.407) และการควบคุมตนเอง (0.395) ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรที่ส่งผลการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลาง กับข้อมูลเชิงประจักษ์ก่อนการปรับโมเดล พบว่า ในเบื้องต้นโมเดลไม่สอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ($\chi^2 = 200.878$, $p - value = 0.000$, $\chi^2 / df = 50.219$, RMSEA = 0.300, SRMR = 0.122, GFI = 0.891 และ AGFI = 0.428) ผู้วิจัยจึงทำการปรับปรุงเส้นทางของตัวแปรสาเหตุที่มีน้ำหนักความสำคัญต่อการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลาง เพื่อให้ข้อมูลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์มากขึ้น โดยอาศัยเหตุผลเชิงทฤษฎีประกอบกับค่าเสนอแนะจากโปรแกรมหรือดัชนีปรับรูปความสัมพันธ์ประกอบกับดัชนีปรับแต่งโมเดล (Model Modification Indices : MI) และค่าเปลี่ยนแปลงพารามิเตอร์ที่คาดหวังมาตรฐาน (Standardized Expected Parameter Change: SEPC) ในการปรับปรุงโมเดลความสัมพันธ์โดยการตัดเส้นทางที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติออกและเพิ่มเส้นทางความสัมพันธ์ใหม่ได้โมเดลหลักที่มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และมีค่าวัดระดับความกลมกลืนทุกค่าอยู่ในเกณฑ์ที่กำหนด โดยมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในระดับดี ($\chi^2 = 1.346$, $p - value = 0.246$, $\chi^2 / df = 1.346$, RMSEA = 0.025, SRMR = 0.00, 6GFI = 0.999 และ AGFI = 0.983,)

3. ผลการศึกษาตัวแปรสาเหตุที่มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลางของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่า การเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลาง ได้รับอิทธิพลรวมสูงสุดมาจากแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (0.348) รองลงมาคือ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (0.295) การควบคุมตนเอง (0.242) การรับรู้ความสามารถของตนเอง (0.236) และลักษณะมุ่งอนาคต (0.206) ตามลำดับ โดยตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงต่อความเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลางเรียงตามลำดับดังนี้คือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (0.296) ลักษณะมุ่งอนาคต (0.206) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (0.167) และการควบคุมตนเอง (0.119) สำหรับตัวแปรที่ส่งอิทธิพลทางอ้อมต่อการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลางเรียงตามลำดับดังนี้คือ การรับรู้ความสามารถของตนเอง (0.236) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (0.128) การควบคุมตนเอง (0.123) และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (0.052) โดยตัวแปรเชิงสาเหตุทั้งหมดสามารถร่วมอธิบายความแปรปรวนของเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลางของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้ร้อยละ 34.60

อภิปรายผล

จากการศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลางของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 พบว่า ในเบื้องต้นโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุข้อมูลที่สร้างขึ้นยังไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และตัวแปรลักษณะมุ่งอนาคต การควบคุมตนเอง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การรับรู้ความสามารถของตนเอง และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลาง ได้ร้อยละ 34.60 ส่วนที่เหลือเป็นอิทธิพลของตัวแปรอื่นที่ไม่ได้ถูกเลือกเข้ามาในโมเดล ถ้าสามารถนำตัวแปรที่เกี่ยวข้องอื่นๆ เข้ามาวิเคราะห์ร่วมด้วยอาจทำให้ความสัมพันธ์ของโมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนของการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลางมีค่าสูงขึ้น และพบว่าตัวแปรสาเหตุทุกตัวในโมเดลความสัมพันธ์มีอิทธิพลต่อการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลาง ซึ่งสามารถอภิปรายถึงรายละเอียดดังนี้

1. ลักษณะมุ่งอนาคตมีอิทธิพลทางตรงต่อการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 หมายความว่า ลักษณะมุ่งอนาคตส่งผลให้นักเรียนแสดงถึงการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลางได้โดยตรง ทั้งนี้เนื่องจากนักเรียนที่มีความสามารถในการคาดการณ์ไกลถึงผลที่อาจเกิดขึ้นจากการกระทำเกี่ยวกับการศึกษา แนวทางการแก้ปัญหาและการวางแผนดำเนิน

เป้าหมายเกี่ยวกับการสอบเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา จะทำให้นักเรียนรู้จักวางแผนในการศึกษาต่ออย่างมีจุดมุ่งหมาย และได้เตรียมการจัดตารางการอ่านหนังสือ เตรียมความพร้อมที่จะศึกษาต่อในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับมิสเชล (Mischel. 1974: 287) กล่าวว่า ลักษณะมุ่งอนาคตเป็นความสามารถในการคาดการณ์ไกลและเห็นผลดีผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต มีความต้องการได้รับผลในอนาคตที่ดีกว่าหรือมากกว่าผลที่จะเกิดในปัจจุบัน จึงดำเนินการวางแผนเพื่อปฏิบัติต่อจากนั้นจะควบคุมตนเองให้ปฏิบัติเป็นไปขั้นตอนตามที่วางไว้ เพื่อไปสู่เป้าหมายที่ต้องการในอนาคต การดำเนินการปฏิบัติตามแผนนี้เป็นระยะเวลานานกว่าจะบรรลุหรือจะต้องกระทำหลายครั้งซึ่งเป็นการควบคุมตนเองให้ละเว้นการกระทำบางอย่างในระยะเวลาหนึ่งจนกระทั่งได้ผลตามความต้องการ สอดคล้องงานวิจัยของกมลวรรณ ดีเลิศ (2551: 98) ที่พบว่า ลักษณะมุ่งอนาคตมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเตรียมความพร้อมในการเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาในระบบกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่านักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีลักษณะมุ่งอนาคตมากมีการเตรียมความพร้อมในการเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาในระบบกลางมาก

2. การควบคุมตนเองมีอิทธิพลทางตรงต่อการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลาง และมีอิทธิพลทางอ้อมต่อการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลาง โดยผ่านทางลักษณะมุ่งอนาคตและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกรภัทร วรเชษฐ์ (2459: 129) ที่พบว่า การควบคุมตนเองมีอิทธิพลทางตรงต่อลักษณะมุ่งอนาคต และมีอิทธิพลทางอ้อมโดยผ่านทางแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ทั้งนี้เนื่องจากการควบคุมตนเองเป็นจิตลักษณะที่สำคัญต่อพฤติกรรมของมนุษย์ เพราะเป็นลักษณะทางจิตใจที่กำหนดให้บุคคลมีการกระทำไปในทิศทางที่พึงประสงค์ นักเรียนที่มีการควบคุมตนเองสูงจะมีพฤติกรรมที่เหมาะสมกับการเรียน สามารถควบคุมพฤติกรรมกระทำของตนเองให้สามารถปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ที่ตนเองคาดหวังไว้ มีความอดทนและเพียรพยายามในการทำความเข้าใจในเนื้อหาวิชาในบทเรียน จึงส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคต และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

3. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีอิทธิพลทางตรงต่อการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลาง และมีอิทธิพลทางอ้อมต่อการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลาง โดยผ่านทางลักษณะมุ่งอนาคต ทั้งนี้เนื่องจากนักเรียนที่ตั้งใจจะสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ต้องการได้รับการยกย่อง แม้จะยุ่งยากลำบากก็ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคที่ขัดขวางเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อบรรลุตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ จึงส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคต สอดคล้องกับ กิลฟอร์ด (Guilford. 1967: 436 – 439) ได้กล่าวถึงลักษณะของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ว่าเป็นผู้ที่มีความทะเยอทะยาน ปราศจากความเพียรพยายามที่จะกิจกรรมให้สำเร็จ มีความอดทนแม้ว่าจะต้องเสียเวลานานในการทำงานให้สำเร็จ สอดคล้องกับงานวิจัยของพรทิพย์ เจนจรรย์านนท์ (2542: 105) พบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์กับลักษณะมุ่งอนาคตรวมทุกด้าน กล่าวคือ นักเรียนที่ต้องการประสบความสำเร็จด้านการ

เรียนและการประกอบอาชีพในอนาคตจะต้องมีการคาดการณ์ไกล เห็นความสำเร็จได้ด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของกมลวรรณ ดีเลิศ (2551: 98) ที่พบว่า ลักษณะมุ่งอนาคตมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเตรียมความพร้อมในการเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาในระบบกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 งานวิจัยของเนตรชนก พุ่มพวง (2546: 76) และงานวิจัยของกรภัทร วรเชษฐ์ (2549: 130) พบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์ทางบวกและมีอิทธิพลทางตรงต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา

4. การรับรู้ความสามารถของตนเองมีอิทธิพลทางอ้อมต่อการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลาง โดยผ่านทาง การควบคุมตนเองและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เนื่องจากการรับรู้ความสามารถของตนเอง เป็นการตัดสินใจความสามารถของตนเองว่าจะสามารถควบคุมตนเองได้ดี มีโอกาสประสบความสำเร็จสูง ดังนั้นการรับรู้ความสามารถของตนเอง จึงเป็นตัวเสริมแรงแก่ตนเองจึงส่งผลต่อการควบคุมตนเองและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้วย โดยแบนดูรา (สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. 2541: 57; อ้างอิงจาก Bandura. 1977: 81-82) กล่าวว่า ความสำเร็จในการทำงาน เป็นประสบการณ์ตรงที่ไม่ประสบความสำเร็จทำให้เกิดความคาดหวังในอนาคตเกี่ยวกับความสามารถของบุคคลเพิ่มขึ้น การไม่สำเร็จซ้ำๆ เป็นตัวลดความคาดหวังในอนาคตเกี่ยวกับความสามารถของตนเอง การสำเร็จหลาย ๆ ครั้ง ทำให้บุคคลไม่ย่อท้อในการทำงานเมื่อทำสิ่งนั้นไม่สำเร็จ การได้เห็นประสบการณ์ของผู้อื่น การพูดชักจูงจากผู้อื่น และความตื่นตัวทางอารมณ์ ออร์พินท์ ซูชมและคนอื่น ๆ (2541: 6) ที่พบว่า การตัดสินใจทางการศึกษาของนักเรียนเป็นผลมาจากพื้นความรู้เดิม ความเป็นตัวของตัวเอง การรับรู้ความสามารถของตนเอง ซึ่งนักเรียนมีการตัดสินใจในการศึกษาต่อทำให้นักเรียนมีการเตรียมความพร้อมในการศึกษาต่อด้วย และปณิตา นิรมล (2547: 129) พบว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อการกำกับตัวเองในการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของการ์เซียและพินทริช (Garcia; & Pintrich. 1991) ที่ได้สร้างโมเดลสมการโครงสร้างของความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจภายใน การรับรู้ความสามารถของตนเอง และการควบคุมตนเองในการเรียน พบว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นก่อนการควบคุมตนเองในการเรียน การรับรู้ความสามารถของตนเองนั้นมีผลอย่างมากกับการควบคุมตนเองในการเรียน และความเชื่อในความสามารถของตนเองจะนำไปสู่การควบคุมตนเองในการเรียนในระดับสูงขึ้น

5. สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนมีอิทธิพลทางตรงต่อการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลาง และมีอิทธิพลทางอ้อมต่อการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลาง โดยผ่านทาง การควบคุมตนเอง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เนื่องจากกลุ่มเพื่อนเป็นสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อการเรียนการสอนอย่างเห็นได้ชัด เพราะสถาบันการศึกษาจะมีการรวมตัวหรือจับกลุ่มกันของนักเรียน ซึ่งลักษณะเหล่านี้จะมีผลต่อแรงจูงใจด้วย พฤติกรรมของเพื่อนนั้นมีบทบาทต่อการแสดงพฤติกรรมของนักเรียนในเรื่องของความคิด และการกระทำ รวมทั้งการเป็นที่

ปรึกษา เอื้อประโยชน์ทางวิชาการต่อกัน โดยการร่วมมือกันแสวงหาความรู้ มีสัมพันธอันดีระหว่างสมาชิกในกลุ่ม ซึ่งสิ่งเหล่านี้ช่วยส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน เพื่อให้ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ (จินตนา ยูนิพันธ์. 2527: 61) สอดคล้องกับการศึกษาของกมลวรรณ ดีเลิศ (2551: 115) พบว่า สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเตรียมความพร้อมในการเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาในระบบกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการศึกษาพบว่า การเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลางของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้รับอิทธิพลทางตรงจาก ลักษณะมุ่งอนาคต การควบคุมตนเอง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และได้รับอิทธิพลทางอ้อมจาก การควบคุมตนเอง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การรับรู้ความสามารถของตนเอง และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังนั้นผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1.1 สำหรับบิดา มารดา ผู้ปกครอง ควรส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาคุณลักษณะที่เอื้อต่อการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาทุกด้าน ได้แก่ มีการส่งเสริมให้นักเรียนมีการรับรู้ความสามารถของตนเอง มีการควบคุมตนเองที่ดี มีความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อน เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาต่อไป

1.2 สำหรับครู อาจารย์ ควรดำเนินการหากิจกรรมหรือวิธีการที่จะส่งเสริมให้นักเรียนมีลักษณะมุ่งอนาคตที่สูง การควบคุมตนเองที่ดี แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ที่สูง และมีความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อน เพื่อให้เกิดการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษามากขึ้น

1.3 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ควรกำหนดนโยบายเพื่อพิจารณาแนวทางการจัดการเรียนการสอนและจัดกิจกรรมเสริมเพื่อพัฒนาตัวผู้เรียนในโรงเรียนมีลักษณะมุ่งอนาคตที่สูง การควบคุมตนเองที่ดี แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ที่สูง และมีความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนด้วยเช่นกัน เพื่อให้นักเรียนเกิดการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าระดับอุดมศึกษาในด้านความรู้ความเข้าใจ ในเนื้อหา ด้านจิตใจ และด้านร่างกายมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลางกับกลุ่มตัวอย่างที่มีบริบทหรือสิ่งแวดล้อมแตกต่างกัน

2.2 การศึกษาครั้งนี้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับลักษณะภายในที่ประเมินโดยตัวนักเรียน ซึ่งสามารถอธิบายได้ร้อยละ 34.70 ส่วนที่เหลือเป็นอิทธิพลของตัวแปรที่ไม่ได้ถูกเลือกเข้ามาในโมเดล ถ้าสามารถนำตัวแปรที่เกี่ยวข้องอื่นๆ เข้ามาวิเคราะห์ร่วมด้วย อาจทำให้ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของโมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนของการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลางมีค่าสูงขึ้น เช่น ศักยภาพของนักเรียนที่ประเมินโดยเครื่องมืออื่น หลักสูตรการเรียนการสอนการจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา เป็นต้น

2.3 การวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลาง แต่ผลการวิจัยในแง่พัฒนายังไม่สมบูรณ์ เพื่อให้การวิจัยนี้มีความสมบูรณ์และเป็นรูปธรรมมากขึ้น อาจนำผลการวิจัยไปทำการศึกษาในรูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) หรือการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) เพื่อวัดพฤติกรรมการปฏิบัติถึงการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาโดยตรง และมีการควบคุมตัวแปรแทรกซ้อนเพื่อยืนยันผลการศึกษาคือความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการปฏิบัติถึงการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการให้นักเรียนตอบตามการรับรู้ของตัวเอง ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปอาจใช้วิธีอื่นเพื่อวัดพฤติกรรมการปฏิบัติถึงการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาโดยตรง

ขอนแก่น

บรรณานุกรม

- กฤษณา ศักดิ์ศรี. (2530). *จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพฯ: บำรุงสาส์นการพิมพ์.
- กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์. (2528). *จิตวิทยาการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กมลวรรณ ดีเลิศ. (2551). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมในการเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาในระบบกลางของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กรภัทร วรเชษฐ์. (2548). *การศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัด บุรีรัมย์*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2548). *สถิติสำหรับงานวิจัย*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาสถิติ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ขัตติยา น້ายาทอง. (2551). *การศึกษารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการฝ่าฟันอุปสรรคของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรัฐบาลในเขตกรุงเทพมหานคร*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จรรยา สุวรรณทัต. (2531). *ประมวลบทความวิชาการระหว่างปีพุทธศักราช 2526 – 2531 ฉบับอภิธานนาการครบรอบ 33 ปี สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ : เยาวชนไทยกับการมุ่งอนาคต*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จักรวาล ภูวพันธ์. (2537). *ผลของการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มที่มีผลต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนสถานสงเคราะห์เด็กหญิง บ้านราชวิถี กรุงเทพมหานคร*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จารุวรรณ นาคคูบัว. (2552). *การศึกษาปัจจัยด้านเชาว์ปัญญา แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และรูปแบบการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อผลการเรียนวิชาคณิตศาสตร์และวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จิตติมา จุมทอง. (2537). *ผลการสอนตนเองต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองและผลสัมฤทธิ์ในวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3*. วิทยานิพนธ์. ค.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- จินตนา ธนวิบูลย์ชัย. (2537). *การวิเคราะห์อิทธิพลด้วยเทคนิค Path Analysis*. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.

- จินตนา บิลมาศ. (2529). *คุณลักษณะของข้าราชการพลเรือน สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน*. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน.
- จินตนา ยูนิพันธ์. (2527). *การเรียนการสอนทางพยาบาลศาสตร์*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จิราพร พาพลงาม. (2548). *องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความวิตกกังวลในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนตรุณาราชบุรี จังหวัดราชบุรี*. ปรินญาณีพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จุฑามาศ ชื่นจิตร. (2550). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนิสิตระดับปริญญาตรี สาขาวิชานันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เฉลิมเผ่า อจละนันท์. (2544). *รายงานการวิจัย: การศึกษาความต้องการกำลังคนในระดับอุดมศึกษาเพื่อกำหนดรูปแบบและภารกิจของสถาบันอุดมศึกษา*. สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ชนิธดา เกตุอำไพ. (2549). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับการกำกับตัวเองในการปรับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 จังหวัดชุมพร*. ปรินญาณีพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชัยพร วิชาภูธ. (2530). *เอกสารการสอนชุดวิชามนุษยศาสตร์กับสังคม*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ชูศรี วงศ์รัตน. (2546). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: เทพเนรมิตการพิมพ์.
- จิตติพัฒน์ สงบกาย. (2533). *ผลของการกำกับตัวเองต่อความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของตนเองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5*. วิทยานิพนธ์. ก.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ทิพวรรณ สุวรรณประเสริฐ. (2541). *ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดปราจีนบุรี*. ปรินญาณีพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2529). *ชุดฝึกอบรมหลักสูตร การเสริมสร้างทัศนคติ ค่านิยมและจริยธรรมของข้าราชการ*. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือนสำนักงาน ก.พ.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน; และคนอื่นๆ. (2530). *ชุดฝึกอบรมการเสริมสร้างคุณลักษณะของข้าราชการพลเรือน*. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน; และเพ็ญแข ประจวบปัจฉิม. (2520). *จริยธรรมของเยาวชนไทย: รายงานการวิจัยฉบับที่ 21*. กรุงเทพฯ: กรมศาสนา.
- นันทนา จันท์ผืน. (2545). *การศึกษาตัวแปรที่สัมพันธ์กับความคาดหวังในอนาคตของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย ด้วยการวิเคราะห์หุระดับ*. ปรินญาณีพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- นงนุช โรจนเลิศ. (2533). การศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมตนเองของวัยรุ่น. ปรินญา นิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- นงเยาว์ แข่งเพ็ญแข. (2525). วิธีสอนกลุ่มทักษะ การศึกษา (251) ความพร้อมในการอ่าน. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2537). ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างเชิงเส้น (LISREL) สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัยทางสังคมและพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2542). โมเดลลิสเรล : สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เนตรชนก พุ่มพวง. (2546). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนราชวินิตบางแก้ว อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ. ปรินญา นิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- บุญชม ศรีสะอาด; และมัชฌมนัส วรรณมหินทร์. (2544, กรกฎาคม). การวิเคราะห์โปรแกรมลิสเรล. การวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 7: 1-20.
- บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์. (2545). การพัฒนาเครื่องมือสำหรับการประเมินการศึกษา. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- _____. (2547). การวัดการประเมินการเรียนรู้ (การวัดประเมินแนวใหม่). กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บุญรับ ศักดิ์มณี. (2532). การเสริมสร้างจิตลักษณะเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการทำงานราชการ. ปรินญา นิพนธ์. กศ.ด. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- บัณฑิตแนะแนว. (2549). คู่มือเลือกคณะในระบบ Admissions. กรุงเทพฯ: บัณฑิตแนะแนว.
- ปณิตา นิรมล. (2547). การพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุการกำกับตนเองในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วารสารวิจัยและวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา. 2(1), มีนาคม.
- ประกายทิพย์ พิชัย. (2539). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง กรุงเทพมหานคร. ปรินญา นิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ประสาธ ทิพย์ธารา. (2522). พัฒนาการและการปรับตัวของวัยรุ่น. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2539). จิตวิทยาอุตสาหกรรม. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมสุขภาพ.
- _____. (2543). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดีด.
- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. (2539). การปรับพฤติกรรมเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: โครงการส่งเสริมการแต่งตั้งข้าราชการของมหาวิทยาลัย.
- พระราชันท์มุนี. (2528). ความรู้พื้นฐานในการปฏิบัติราชการ. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน.

- พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา. (2544). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ: พัฒนาศึกษา.
- พรทิพย์ เจนจริยานนท์. (2542). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดตรัง. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พัชรี สวนแก้ว. (2536). จิตวิทยาพัฒนาการและการดูแลเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: ดวงกมล.
- พัฒนา พลอยประไพ. (2541). การกำหนดเป้าหมายและการกำกับตนเองกับการประสบความสำเร็จในการสอบเข้าศึกษาต่อในคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยของรัฐ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พรรณิ (ชุทัย) เจนจิต. (2545). จิตวิทยาการเรียนการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: เมธีปัส.
- พิสิทธิ์ ปทุมมาล. (2533). ผลของการเข้ากลุ่มแบบ *sensitivity training* ต่อการพัฒนาสัมพันธภาพระหว่างบุคคล. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- พิมพ์ภา ต้นคำ. (2548). ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการเตรียมความพร้อมของนักเรียนในการเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยของรัฐ. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- พุทธทาสภิกขุ. (2531). การศึกษาคืออะไร. กรุงเทพฯ: ธรรมบุชา.
- เพ็ญพิศ ทิพย์รักษ์. (2541). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวลในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของรัฐบาลระบบใหม่ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- มรุต ก้องวิริยะไพศาล. (2549). การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาชั้นปีที่ 1. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- แมนวดี นุญท์; และคนอื่นๆ. (2548). คู่มือแอดมิชชั่นส์ 49 ฉบับสมบูรณ์. กรุงเทพฯ: นานะงังค์.
- ยุพิน พิพิธกุล. (2537). การเรียนการสอนคณิตศาสตร์. ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: บพิตรการพิมพ์.
- ลาวัลย์ พลกล้า. (2526). "การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน": เอกสารการสอนในชุดวิชาการสอนคณิตศาสตร์ หน่วยที่ 9. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วันชัย ตันศิริ. (2549). อุดมการณ์ทางการศึกษาทฤษฎีและภาคปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- วรรณกร หมอยาคี. (2544). ผลของการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคณะผลสัมฤทธิ์ที่มีต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- วรรณะ มโนภินิเวศ. (2537). เอ็นทรานซ์ ชัยชนะแค่เอื้อม. กรุงเทพฯ: สามัคคีสาร.
- วารภรณ์ รักวิจัย. (2527). การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- _____. (2529). การศึกษาก่อนวัยเรียน เอกสารประกอบการเรียนการสอน กร. 311. กรุงเทพฯ: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วิจิตร อาวะกุล. (2526). เทคนิคมนุษย์สัมพันธ์. กรุงเทพฯ: เจริญผล.
- วิลาวัลย์ มากุ่ม. (2549). การพัฒนาตัวบ่งชี้การจัดการความรู้ของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วิลาสลักษณ์ ชวัลลี. (2538). การรับรู้ความสามารถของตนเองในเรื่องอาชีพ. วารสารจิตวิทยา. (1): 97-109.
- วิรัชาม์ กุลเพิ่มทวีรัชต์. (2547). ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัดราชโอรส เขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วิศิษฐ์ นิพพิทา. (2536). การสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยตามการรับรู้ของผู้บริหาร อาจารย์แนะแนวและนิสิตนักศึกษา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (อุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ศรินทิพย์ พงษ์ศาควัด. (2546). ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการเข้าเรียนในระดับอุดมศึกษาโดยวิธีสอบตรงของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ศิริชัย กาญจนวาสี; และคนอื่นๆ. (2537). การเลือกใช้สถิติที่เหมาะสมสำหรับการวิจัย. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือจุฬา มหาวิทยาลัย.
- สังัด อุทรานันท์. (2532). พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สงวน สุทธิเลิศอรุณ. (2529). ทฤษฎีและปฏิบัติการทางจิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ: อักษรบัณฑิต.
- สถาบันบัณฑิตแนะแนว. (2553). สูดยอดคู่มือและโปรแกรมการเลือกคณะ. กรุงเทพฯ: รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์.

- สันต์ชัย รามะนพ. (2550). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับความสามารถในการพึ่งตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. (2536). การปรับพฤติกรรม. กรุงเทพฯ: ภาควิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2539). ทฤษฎีและเทคนิคการปรับพฤติกรรม. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2541). ทฤษฎีและเทคนิคการปรับพฤติกรรม. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: เดอะบุคส์
- สุชาดา บวรกิติวงศ์; และคนอื่นๆ. (2546). ผลกระทบการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาระบบใหม่ที่มีต่อผู้เกี่ยวข้อง. อนุสารอุดมศึกษา. ฉบับที่ 300.
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2537). เทคนิคการวิเคราะห์ตัวแปรหลายตัวสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ และพฤติกรรม หลักการ วิธีการและการประยุกต์. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สุภาพรรณ โคตรจรัส. (2527). สุขภาพจิต: จิตวิทยาในการดำรงชีวิต เล่ม 2. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรพงษ์ ชูเดช. (2534). ความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยกับจิตลักษณะที่สำคัญของนิสิต. ปรินญาณิพนธ์ วท.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุลักษณ์ มีชูทรัพย์. (2539). การบริหารการพยาบาล. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: จิรัชการพิมพ์.
- โสภา ผดุงสิทธิโชค. (2543). ประสิทธิผลของโปรแกรมสุขศึกษาเรื่องการเลี้ยงดูทารกน้ำหนักน้อย โดยนำทฤษฎีเชื่อมโยงของธอร์นไตร์มาประยุกต์ใช้ สำหรับมารดาที่มีบุตรเข้ารับการรักษา ณ ดิการกน้ำหนักน้อย สถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (สุขศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อรพินทร์ ชูชม; และคนอื่นๆ. (2541). รายงานการวิจัย: การวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจทางการศึกษา - อาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย. สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อดิเทพ ศรีสุวรักษ์. (2545). ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนวิจิตรวิทยา เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อรุณีประภา หอมเศรษฐี. (2529). มนุษย์สัมพันธ์. กรุงเทพฯ: คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- อรุณพร เนียมสุวรรณ. (2549). การเตรียมความพร้อมในการรับบุคคลเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ระบบกลางของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนราชวินิตบางเขน เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อุ้นตา นพคุณ. (2528). แนวคิดทางการศึกษานอกโรงเรียนและการพัฒนาชุมชนเรื่องคิดเป็น. กรุงเทพฯ: กรุงเทพมหานครการพิมพ์.
- อุ้นตา นพคุณ; และคนอื่นๆ. (2526). คุณลักษณะประชากรในกรุงเทพมหานครตามเป้าหมายทางการศึกษา : สภาพปัจจุบันและแนวโน้ม. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการการปฏิบัติการวิจัยเกี่ยวกับกรุงเทพมหานคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Atkinson, John W. (1964). *An Introduction to Motivation*. New York: D. Van Nostrand Reinhold.
- Bandura. Albert. (1977). *Self-efficacy : Toward a Unifying Theory of Behavioral Change*. *Psychological Review*. 84: 191-215.
- _____. (1986). *Social Foundations of Thought and Action : A Social Cognitive Theory*. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice – Hall.
- Chickering, S.W. (1969). *Education and Identity*. Sanfrancisco : Jossey Bass : p. 94.
- Cormier, Williams H; and Cormier, Sherilyn L. (1979). *Interviewing Strategies for Helpers: A Guide to Assessment. Treatment and Evaluation*. California: Brook Cole.
- Dewey, John. (1933). *How we think*. Massachusetts: D.C. Health.
- Garcia, T.;& Pintrich, P.R. (1991). *Student Motivation and Self –Regulate Learning*. A LISREL Model. In the Annual Meeting of the American Educational Research Association (pp. 3-7). Chicago. IL.
- Good, Carter V. (1973). *Dictionary of Education*. 3rd ed. New York: McGraw Hill Book.
- Guilford, J.P. (1967). *The Nature of Human Intelligent*. New York: McGraw-Hill Book Company.
- Hilgard, Ernest R. (1976). *Introduction to Psychology*. New York: Harcourt, Brace & World.
- Joreskog, K.G.; & Sorebom. D. (1993). *Lisrel VII : Structural Modeling with the SIMPLIS Command Language*. Chicago: Scientific Software.
- Johnson, David W. (1986). *Reaching out : Interpersonal Effectiveness and self – Actualization*. 3rd ed. New York: Prentice – Hall.
- Kalish, H.I. (1981). *From Behavioral Science to Behavioral Modification*. New York. McGraw-Hill Co.
- Kendall, Philip C.; & Lance E. Wilcox. (1979, December). *Self control in children: Development of a rating of consulting and clinical psychology*. 47: 1020–1029.

- McClelland, David C. (1961). *The Achieving Society*. The Free Press. New York: Collier – Macmillan Limited, London. 36-62.
- McClelland, David C.; & et al. (1953). *The Achievement Motive*. New York: Appleton Century Crofts. 110-111.
- Mehrabian, A. (1968). Male and female scales of the tendency to achieve. *Educational and Psychological Measurement*. 28(3): 493 – 502.
- Meyers, Lawrence.; & et al. (2006). *Applied Multivariate Research : Design and Interpretation*. California : Sage Publication.
- Mischel, W. (1974). *Process in Delay of Gratification*. : in L. Berkowitz (ed) *Advance in Experimental Social Psychology*. Vol. 7 p. 249-293. New York: Academic Press.
- Mischel, W.; & Harriet N Mischel. (1976). *A Cognitive Social – Learning Approach to Morality and Self – Regulation in Tomas Lickona, Moral Development and Behavior : Theory Research and Social Issue*. New York: Academic Press.
- Neter, John.; & et al. (1990). *Applied Linear Statistical Model*. Homewood and Baston: Irwin.
- Nurmi J.E. (1991). *How Do Adolescents See Their Future? A Review of the Development of Future Orientation and Planning*. : Development Review.
- Pajares F.; & J. Kranzler. (1994). *Role of Self-efficacy and General Mental Ability in Mathematic Problem-Solving : A Path Analysis*. Paper Presented at the Annual Meeting of the American Educational Research.
- Pedhazur, Elazer J. (1982). *Multiple Regression in Behavioral Research*. New York: Holt, Rinehart and Winston.
- Perry, M.G.; & Richard, C.S. (1977). An Investigation of Naturally Occurring Episodes of Self – Controlled Behaviors. *Journal of Counseling Psychology*. 24: 178-183.
- Pintrich, P.R.; & De Groot, E.V. (1990). Motivational and self – regulated learning component of classroom academic performance. *Journal of Educational Psychology*. 33-38.
- Schultz, William C. (1966). *FIRO : A three diminution theory of interpersonal Behavior*. New York: Rinehart
- Seginer, Rachel.; & Hoda Halabi. (1991). *Cross-Cultural Variations of Adolescents. Future Orientation : The Case of Israeli Druze Versus Israeli Arab and Jewish Male : Journal of Cross Cultural Psychology*. 22(2): 244-257.
- Skinner, B.F. (1953). *Science and Human Behavior*. New York: Macmillan.
- Stuart, Richard B. (1972). *Situational Versus Self – Control*. in *Advance in Behavior Therapy*. P.129 – 143. New York: Academic Press.

- Rosenbaum, Michael. (1980, January). *A Schedule for Assessing Self – Control Behavior : Preliminary Findings*. Behavior Therapy. 11, 109-121.
- Thatcher, V.S.; et al. (1970). *The Webster Dictionary of the English Language*. New York: Process and Book.
- Weiner, Bernard. (1972, Spring). Attribution Theory Achievement Motivation and Education Process. *Review of Education Research*. 42: 203-215.
- Wright, D. (1975). *The Psychology of Moral Behavior*. Meddles. English: Penguin Book

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. แบบสอบถามวัดการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลาง

รองศาสตราจารย์ ดร. สมบูรณ์ ชิตพงศ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุนันท์ ศลโกสุม
อาจารย์ภักดี ปรีวรรณ

อาจารย์ ดร. อุทัยวรรณ สายพัฒนา

อาจารย์ ดร. อรุมา เจริญสุข

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
ข้าราชการบำนาญ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
อาจารย์ประจำภาควิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

อาจารย์ประจำสำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

อาจารย์ประจำภาควิชาวัดผลและการวิจัยการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2. แบบสอบถามวัดลักษณะมุ่งอนาคต

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุนันท์ ศลโกสุม
อาจารย์ภักดี ปรีวรรณ

อาจารย์ ดร. อุทัยวรรณ สายพัฒนา

ข้าราชการบำนาญ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
อาจารย์ประจำภาควิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

อาจารย์ประจำสำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

3. แบบสอบถามวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

รองศาสตราจารย์ ดร. สมบูรณ์ ชิตพงศ์
อาจารย์ภักดี ปรีวรรณ

อาจารย์ ดร. อรุมา เจริญสุข

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
อาจารย์ประจำภาควิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

อาจารย์ประจำภาควิชาวัดผลและการวิจัยการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโร

4. แบบสอบถามวัดการควบคุมตนเอง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุนันท์ ศลโกสุม
อาจารย์ ดร. อุทัยวรรณ สายพัฒนา

อาจารย์ภักดี ปรีวรรณ

ข้าราชการบำนาญ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
อาจารย์ประจำสำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

อาจารย์ประจำภาควิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

5. แบบสอบถามวัดการรับรู้ความสามารถของตนเอง

รองศาสตราจารย์ ดร. สมบูรณ์ ชิตพงศ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุนันท์ ศลโกสุม
อาจารย์ ดร. อรุมา เจริญสุข

คณะนิติบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
ข้าราชการบำนาญ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
อาจารย์ประจำภาควิชาวัดผลและการวิจัยการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

6. แบบสอบถามวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

รองศาสตราจารย์ ดร. สมบูรณ์ ชิตพงศ์
อาจารย์ ดร. อุทัยวรรณ สายพัฒนา
อาจารย์ ดร. อรุมา เจริญสุข

คณะนิติบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
อาจารย์ประจำภาควิชาวัดผลและการวิจัยการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ภาคผนวก ข
ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และค่าความเที่ยงตรง
ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตาราง 9 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามวัดการเตรียมความพร้อมในการสอน
คัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลาง

ด้านความรู้ความเข้าใจ			ด้านร่างกาย			ด้านร่างกาย		
ข้อ	IOC	ผลการคัดเลือก	ข้อ	IOC	ผลการคัดเลือก	ข้อ	IOC	ผลการคัดเลือก
1	1	คัดเลือกไว้	13	0.8	คัดเลือกไว้	19	0.4	ตัดทิ้ง
2	1	คัดเลือกไว้	14	0.8	คัดเลือกไว้	20	1	คัดเลือกไว้
3	1	คัดเลือกไว้	15	1	คัดเลือกไว้	21	1	คัดเลือกไว้
4	1	คัดเลือกไว้	16	1	คัดเลือกไว้	22	1	คัดเลือกไว้
5	1	คัดเลือกไว้	17	0.8	คัดเลือกไว้	23	1	คัดเลือกไว้
6	0.6	คัดเลือกไว้	18	1	คัดเลือกไว้	24	0.8	คัดเลือกไว้
7	1	คัดเลือกไว้						
8	1	คัดเลือกไว้						
9	0.8	คัดเลือกไว้						
10	0.8	คัดเลือกไว้						
11	1	คัดเลือกไว้						
12	1	คัดเลือกไว้						

ตาราง 10 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามวัดลักษณะมุ่งอนาคต

ด้านความสามารถ คาดการณ์ไกล			ด้านการแก้ปัญหาและวางแผน ดำเนินการ			ด้านการรู้จักเลือกปฏิบัติการรอ คอยและความเพียรพยายามใน ปัจจุบันเพื่อประสบความสำเร็จ ในชีวิต		
ข้อ	IOC	ผลการคัดเลือก	ข้อ	IOC	ผลการคัดเลือก	ข้อ	IOC	ผลการคัดเลือก
1	1	คัดเลือกไว้	8	1	คัดเลือกไว้	15	1	คัดเลือกไว้
2	1	คัดเลือกไว้	9	1	คัดเลือกไว้	16	1	คัดเลือกไว้
3	1	คัดเลือกไว้	10	1	คัดเลือกไว้	17	1	คัดเลือกไว้
4	1	คัดเลือกไว้	11	1	คัดเลือกไว้	18	0.67	คัดเลือกไว้
5	1	คัดเลือกไว้	12	0.67	คัดเลือกไว้	19	1	คัดเลือกไว้
6	1	คัดเลือกไว้	13	1	คัดเลือกไว้	20	1	คัดเลือกไว้
7	1	คัดเลือกไว้	14	1	คัดเลือกไว้			

ตาราง 11 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามวัดการควบคุมตนเอง

การควบคุมตนเอง					
ข้อ	IOC	ผลการคัดเลือก	ข้อ	IOC	ผลการคัดเลือก
1	1	คัดเลือกไว้	11	1	คัดเลือกไว้
2	1	คัดเลือกไว้	12	1	คัดเลือกไว้
3	1	คัดเลือกไว้	13	1	คัดเลือกไว้
4	1	คัดเลือกไว้	14	1	คัดเลือกไว้
5	1	คัดเลือกไว้	15	0.67	คัดเลือกไว้
6	1	คัดเลือกไว้	16	1	คัดเลือกไว้
7	0.67	คัดเลือกไว้	17	1	คัดเลือกไว้
8	1	คัดเลือกไว้	18	1	คัดเลือกไว้
9	1	คัดเลือกไว้	19	1	คัดเลือกไว้
10	1	คัดเลือกไว้	20	1	คัดเลือกไว้

ตาราง 12 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์					
ข้อ	IOC	ผลการคัดเลือก	ข้อ	IOC	ผลการคัดเลือก
1	1	คัดเลือกไว้	10	1	คัดเลือกไว้
2	1	คัดเลือกไว้	11	1	คัดเลือกไว้
3	0.67	คัดเลือกไว้	12	1	คัดเลือกไว้
4	0.67	คัดเลือกไว้	13	1	คัดเลือกไว้
5	0.67	คัดเลือกไว้	14	1	คัดเลือกไว้
6	1	คัดเลือกไว้	15	1	คัดเลือกไว้
7	1	คัดเลือกไว้	16	1	คัดเลือกไว้
8	1	คัดเลือกไว้	17	1	คัดเลือกไว้
9	1	คัดเลือกไว้	18	1	คัดเลือกไว้

ตาราง 13 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามวัดการรับรู้ความสามารถของตนเอง

การรับรู้ความสามารถของตนเอง					
ข้อ	IOC	ผลการคัดเลือก	ข้อ	IOC	ผลการคัดเลือก
1	1	คัดเลือกไว้	10	1	คัดเลือกไว้
2	1	คัดเลือกไว้	11	1	คัดเลือกไว้
3	1	คัดเลือกไว้	12	1	คัดเลือกไว้
4	1	คัดเลือกไว้	13	1	คัดเลือกไว้
5	1	คัดเลือกไว้	14	1	คัดเลือกไว้
6	1	คัดเลือกไว้	15	1	คัดเลือกไว้
7	1	คัดเลือกไว้	16	1	คัดเลือกไว้
8	1	คัดเลือกไว้	17	1	คัดเลือกไว้
9	1	คัดเลือกไว้			

ตาราง 14 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน					
ข้อ	IOC	ผลการคัดเลือก	ข้อ	IOC	ผลการคัดเลือก
1	1	คัดเลือกไว้	10	1	คัดเลือกไว้
2	1	คัดเลือกไว้	11	1	คัดเลือกไว้
3	0.67	คัดเลือกไว้	12	1	คัดเลือกไว้
4	1	คัดเลือกไว้	13	1	คัดเลือกไว้
5	1	คัดเลือกไว้	14	0.67	คัดเลือกไว้
6	0.67	คัดเลือกไว้	15	0.67	คัดเลือกไว้
7	1	คัดเลือกไว้	16	1	คัดเลือกไว้
8	1	คัดเลือกไว้	17	1	คัดเลือกไว้
9	1	คัดเลือกไว้	18	1	คัดเลือกไว้

ตาราง 15 ค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบวัดการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษา
ต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลาง

การเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลาง			
ข้อ	ค่าความเที่ยงตรง	ข้อ	ค่าความเที่ยงตรง
1	.457	9	.387
2	.401	10	.467
3	.499	11	.257
4	.552	12	.459
5	.284	13	.308
6	.401	14	.303
7	.381	15	.347
8	.217		

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ .761

ตาราง 16 ค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถามวัดลักษณะมุ่งอนาคต

ลักษณะมุ่งอนาคต			
ข้อ	ค่าความเที่ยงตรง	ข้อ	ค่าความเที่ยงตรง
1	.357	9	.338
2	.358	10	.305
3	.434	11	.358
4	.312	12	.218
5	.344	13	.405
6	.429	14	.285
7	.286	15	.290
8	.247		

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ .712

ตาราง 17 ค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถามวัดการควบคุมตนเอง

การควบคุมตนเอง			
ข้อ	ค่าความเที่ยงตรง	ข้อ	ค่าความเที่ยงตรง
1	.272	9	.344
2	.312	10	.312
3	.201	11	.218
4	.389	12	.286
5	.345	13	.316
6	.316	14	.296
7	.304	15	.213
8	.258		

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ .623

ตาราง 18 ค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถามวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์			
ข้อ	ค่าความเที่ยงตรง	ข้อ	ค่าความเที่ยงตรง
1	.521	9	.494
2	.392	10	.594
3	.525	11	.553
4	.624	12	.608
5	.586	13	.612
6	.610	14	.596
7	.546	15	.275
8	.587		

ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ .832

ตาราง 19 ค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถามวัดการรับรู้ความสามารถของตนเอง

การรับรู้ความสามารถของตนเอง			
ข้อ	ค่าความเที่ยงตรง	ข้อ	ค่าความเที่ยงตรง
1	.454	9	.560
2	.503	10	.528
3	.680	11	.529
4	.589	12	.623
5	.504	13	.648
6	.614	14	.584
7	.708	15	.527
8	.554		

ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ .896

ตาราง 20 ค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถามวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน			
ข้อ	ค่าความเที่ยงตรง	ข้อ	ค่าความเที่ยงตรง
1	.433	9	.489
2	.238	10	.382
3	.434	11	.303
4	.536	12	.518
5	.459	13	.275
6	.419	14	.248
7	.392	15	.326
8	.357		

ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ .699

ภาคผนวก ค
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

การศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือก
เข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลาง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่กาฬสินธุ์ เขต 1

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้
จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการจัดการศึกษาโดยรวม ซึ่งไม่มีข้อใดถูกข้อใดผิด เป็นเพียงการศึกษาการ
ปฏิบัติตนของนักเรียนเท่านั้น ดังนั้นคำตอบที่ได้จะไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อการเรียนของนักเรียน จึงขอความ
กรุณาให้นักเรียนตอบแบบสอบถามตามความจริงมากที่สุด

2. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามวัดตัวแปรปัจจัย ได้แก่

1. แบบสอบถามวัดความพร้อมในการสอบคัดเลือก

เข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลาง จำนวน 15 ข้อ

2. แบบสอบถามวัดลักษณะมุ่งอนาคต จำนวน 15 ข้อ

3. แบบสอบถามวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ จำนวน 15 ข้อ

4. แบบสอบถามวัดการควบคุมตนเอง จำนวน 15 ข้อ

5. แบบสอบถามวัดการรับรู้ความสามารถของตนเอง จำนวน 15 ข้อ

6. แบบสอบถามวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน จำนวน 15 ข้อ

3. ขอความกรุณาให้นักเรียนตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ

4. เมื่อนักเรียนทำเสร็จแล้ว ก่อนจะส่งคืนขอความร่วมมือให้นักเรียนตรวจสอบแบบสอบถามว่าได้
ตอบเรียบร้อยครบทุกข้อหรือไม่ ถ้าครบทุกข้อแล้วจึงนำมาส่ง

นางสาวเพ็ญตระกูล อรัญทอง
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

1. เพศ () ชาย () หญิง
2. ระดับผลการเรียนเฉลี่ย 3. แผนการเรียน
 - () 3.00 ขึ้นไป () วิทย์ - คณิต
 - () 2.00 – 2.99 () ศิลป์ - คำนวณ
 - () ต่ำกว่า 2.00 () ศิลป์ - ภาษา
 - () อื่นๆ โปรดระบุ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามวัดตัวแปรปัจจัย

1. แบบสอบถามวัดการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลาง

คำชี้แจง ให้อ่านและพิจารณาข้อความต่อไปนี้ว่าตรงหรือสอดคล้องกับการปฏิบัติจริงของนักเรียนในระดับใด แล้วโปรดทำเครื่องหมาย \checkmark ลงในช่องว่างที่เห็นว่าใกล้เคียงกับการปฏิบัติจริงของนักเรียนมากที่สุด

เป็นประจำ	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงหรือสอดคล้องกับการปฏิบัติของนักเรียนมากที่สุด
เป็นส่วนใหญ่	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงหรือสอดคล้องกับการปฏิบัติของนักเรียนมาก
เป็นบางครั้ง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงหรือสอดคล้องกับการปฏิบัติของนักเรียนปานกลาง
เป็นส่วนน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงหรือสอดคล้องกับการปฏิบัติของนักเรียนน้อย
ไม่เคยเลย	หมายถึง	ข้อความนั้น <u>ไม่ตรง</u> กับความเป็นจริงหรือ <u>ไม่สอดคล้อง</u> กับการปฏิบัติของนักเรียนเลย

ข้อ	ข้อความ	ระดับกับการปฏิบัติ				
		เป็นประจำ	เป็นส่วนใหญ่	เป็นบางครั้ง	เป็นส่วนน้อย	ไม่เคยเลย
1	ข้าพเจ้าแบ่งเวลาสำหรับการทบทวนหนังสือก่อนสอบ					
2	ข้าพเจ้าศึกษาเนื้อหาในวิชาต่างๆ เพิ่มเติมจากหนังสือหลายเล่มเพื่อเตรียมตัวก่อนสอบ					
3	ข้าพเจ้าจัดสรุปย่อสาระสำคัญในแต่ละเรื่องที่จะสอบ เพื่อช่วยให้ทบทวนความรู้ได้มากขึ้น					
4	ข้าพเจ้าตั้งใจอ่านทำความเข้าใจกับเนื้อหาสำคัญที่ได้เรียนมา					
5	ข้าพเจ้าเรียนทบทวนวิชาอย่างหนักเมื่อถึงเวลาใกล้สอบ					
6	ข้าพเจ้าและเพื่อนๆ เข้าห้องสมุดทบทวนความรู้เมื่อมีเวลารว่าง					
7	เมื่อมีเวลารว่างข้าพเจ้าและเพื่อนๆ ใช้เวลาในการพูดคุยในเรื่องที่ไม่เกี่ยวกับเนื้อหาในการเรียนเสมอๆ					
8	ข้าพเจ้าไม่มีเวลาฝึกทำข้อสอบหรือโจทย์ที่ใช้สอบเข้ามหาวิทยาลัยในปีที่ผ่านมา					
9	ข้าพเจ้ารวมกลุ่มกับเพื่อนทำข้อสอบในแต่ละปีที่ผ่านมา					
10	ข้าพเจ้าหาที่สงบดูหนังสือ หลีกเลียงสิ่งที่รบกวนสมาธิ					
11	ในช่วงเวลาที่ข้าพเจ้ากำลังอ่านหนังสือข้าพเจ้ามักคิดเรื่องอื่นแทรกเข้ามาในความคิดเสมอ					
12	ข้าพเจ้าตระหนักอยู่เสมอว่าต้องใช้เวลาให้เป็นประโยชน์มากที่สุดในการเตรียมความพร้อมในการสอบ					
13	ข้าพเจ้ารู้สึกเครียดหลังจากอ่านหนังสือสอบ ข้าพเจ้าจึงหากิจกรรมบางอย่างเช่น การรดน้ำต้นไม้ ฯลฯ ที่ทำให้ผ่อนคลาย					
14	ก่อนถึงวันสอบข้าพเจ้าอยากพักผ่อนให้เต็มที่					
15	ข้าพเจ้าชอบออกกำลังกายตอนเย็นหลังเลิกเรียนเสมอ เพื่อให้ร่างกายแข็งแรง					

2. แบบสอบถามวัดลักษณะมุ่งอนาคต

คำชี้แจง ให้อ่านและพิจารณาข้อความต่อไปนี้ว่าตรงหรือสอดคล้องกับการปฏิบัติจริงของนักเรียนในระดับใด แล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่เห็นว่าใกล้เคียงกับการปฏิบัติจริงของนักเรียนมากที่สุด

จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงหรือสอดคล้องกับความคิดเห็นหรือการปฏิบัติของนักเรียนมากที่สุด
ค่อนข้างจริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงหรือสอดคล้องกับความคิดเห็นหรือการปฏิบัติของนักเรียนมาก
ปานกลาง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงหรือสอดคล้องกับความคิดเห็นหรือการปฏิบัติของนักเรียนปานกลาง
ค่อนข้างไม่จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงหรือสอดคล้องกับความคิดเห็นหรือการปฏิบัติของนักเรียนน้อย
ไม่จริงเลย	หมายถึง	ข้อความนั้น <u>ไม่ตรง</u> กับความเป็นจริงหรือ <u>ไม่สอดคล้อง</u> กับความคิดเห็นหรือการปฏิบัติของนักเรียนเลย

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น/ การปฏิบัติ				
		จริง	ค่อนข้างจริง	ปานกลาง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริงเลย
1	ข้าพเจ้าจะเรียนให้ได้ปริญญา เพื่อจะได้ทำงานที่มั่นคงในอนาคต					
2	ข้าพเจ้าตั้งใจศึกษาเล่าเรียนเพื่อนำความรู้ไปเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพ					
3	ข้าพเจ้าคิดว่าการศึกษาคำรู้เกี่ยวกับอาชีพต่างๆ ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ใดๆ					
4	ข้าพเจ้าคิดว่าการหาความรู้เกี่ยวกับอาชีพในอนาคตยังเป็นเรื่องที่ไกลตัว					
5	ข้าพเจ้าตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาเพื่อความก้าวหน้าในการทำงาน					

	ข้อ	ระดับความคิดเห็น/ การปฏิบัติ				
		จริง	ค่อนข้างจริง	ปานกลาง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริงเลย
6	ข้าพเจ้าตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา โดยเลือกตามเพื่อน					
7	ข้าพเจ้าจะศึกษารายละเอียดของสาขาวิชาต่างๆ ก่อนที่จะเลือกศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยด้านนั้น					
8	ข้าพเจ้าไม่ทราบว่าจะหาข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพต่างๆ ที่สนใจได้จากที่ใด					
9	ข้าพเจ้าไม่ชอบวางแผน การทำงานให้สามารถส่งตามกำหนดได้ทุกครั้ง					
10	ข้าพเจ้ามักหาความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่ข้าพเจ้าสนใจ เพื่อจะเลือกเรียนต่อระดับอุดมศึกษาในสาขาวิชาที่ตรงกับอาชีพนั้น					
11	ข้าพเจ้าจะเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับความรู้ สติปัญญา และความสามารถที่มีอยู่					
12	ข้าพเจ้าคิดว่าหากผู้ปกครองไม่มีเงินส่งให้เรียน ข้าพเจ้าก็จะเรียนจบแค่มัธยมศึกษาปีที่ 6					
13	ข้าพเจ้าพยายามหาโอกาสเรียนต่อในระดับสูงเพื่อจะได้ทำงานที่มั่นคงในอนาคต					
14	ข้าพเจ้าจะอดทนและตั้งใจเรียนรู้อีกหลายๆ เพื่ออาชีพที่ข้าพเจ้ามุ่งหวังในอนาคต					
15	ข้าพเจ้าไม่ย่อท้อต่อการเรียน เพราะเชื่อว่าความสำเร็จทุกอย่างเกิดจากความพยายามและอดทน					

3. แบบสอบถามวัดการควบคุมตนเอง

คำชี้แจง ให้อ่านและพิจารณาข้อความต่อไปนี้ว่าตรงหรือสอดคล้องกับการปฏิบัติจริงของนักเรียนในระดับใด แล้วโปรดทำเครื่องหมาย \surd ลงในช่องว่างที่เห็นว่าใกล้เคียงกับการปฏิบัติจริงของนักเรียนมากที่สุด

เป็นประจำ	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงหรือสอดคล้องกับการปฏิบัติของนักเรียนมากที่สุด
เป็นส่วนใหญ่	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงหรือสอดคล้องกับการปฏิบัติของนักเรียนมาก
เป็นบางครั้ง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงหรือสอดคล้องกับการปฏิบัติของนักเรียนปานกลาง
เป็นส่วนน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงหรือสอดคล้องกับการปฏิบัติของนักเรียนน้อย
ไม่เคยเลย	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับความเป็นจริงหรือไม่สอดคล้องกับการปฏิบัติของนักเรียนเลย

ข้อ	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ				
		เป็นประจำ	เป็นส่วนใหญ่	เป็นบางครั้ง	เป็นส่วนน้อย	ไม่เคยเลย
1	ก่อนสอบข้าพเจ้าสามารถปฏิเสธเมื่อเพื่อนชวนข้าพเจ้าไปเที่ยว เพราะต้องการทบทวนบทเรียน					
2	ข้าพเจ้าตรงต่อเวลาไม่เคยเข้าเรียนช้าหรือมาเรียนสาย					
3	ข้าพเจ้าสามารถปฏิบัติตามกฎของโรงเรียนได้โดยไม่รู้สึกรำคาญ					
4	ข้าพเจ้าจะแต่งกายตามเพื่อน ๆ ส่วนใหญ่ที่มักจะแต่งกายไม่ค่อยตรงตามระเบียบนัก					
5	ข้าพเจ้าจะตอบโต้ทันทีเมื่อมีใครมาขู่ข่มขู่					
6	ข้าพเจ้าสามารถระงับอารมณ์โกรธได้ถึงแม้จะมีคนมารบกวนขณะทำงานก็ตาม					
7	เมื่อข้าพเจ้าไม่สบายใจข้าพเจ้าพยายามทำจิตใจให้สงบ					

ข้อ	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ				
		เป็นประจำ	เป็นส่วนใหญ่	เป็นบางครั้ง	เป็นส่วนน้อย	ไม่เคยเลย
8	ข้าพเจ้ารู้สึกหงุดหงิดเมื่อต้องแก้ผลงานส่งครู					
9	ข้าพเจ้ามักจะทำตามใจตนเอง แม้สิ่งนั้นไม่ดีหรือไม่ถูกต้องก็ตาม					
10	ถ้าเห็นเพื่อนมีความสามารถมากกว่าข้าพเจ้าจะรู้สึกไม่พอใจ					
11	ข้าพเจ้าไม่ชอบใคร ข้าพเจ้าจะหักห้ามใจไม่ให้คิดร้ายต่อเขา					
12	ก่อนสอบข้าพเจ้าจะแสวงหาความสุขให้ตนเองอย่างเต็มที่ด้วยการเที่ยวเตร่กับเพื่อนๆ เพื่อผ่อนคลาย					
13	เมื่อเผชิญกับปัญหาที่ยากมาก ข้าพเจ้าจะตั้งสติหาทางแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ					
14	ในการอ่านหนังสือข้าพเจ้าตั้งคำถาม ใช้ถามตนเอง เพื่อให้แน่ใจว่าข้าพเจ้าเข้าใจเนื้อหา					
15	เมื่อมีอุปสรรคมาขัดขวางในการทำงาน ข้าพเจ้าจะหาทางฟันฝ่าอุปสรรคนั้นเพื่อให้งานประสบความสำเร็จ					

4. แบบสอบถามวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

คำชี้แจง ให้อ่านและพิจารณาข้อความต่อไปนี้ว่าตรงหรือสอดคล้องกับการปฏิบัติจริงของนักเรียนในระดับใด แล้วโปรดทำเครื่องหมาย \surd ลงในช่องว่างที่เห็นว่าใกล้เคียงกับการปฏิบัติจริงของนักเรียนมากที่สุด

จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงหรือสอดคล้องกับความคิดเห็นหรือการปฏิบัติของนักเรียนมากที่สุด
ค่อนข้างจริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงหรือสอดคล้องกับความคิดเห็นหรือการปฏิบัติของนักเรียนมาก
ปานกลาง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงหรือสอดคล้องกับความคิดเห็นหรือการปฏิบัติของนักเรียนปานกลาง
ค่อนข้างไม่จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงหรือสอดคล้องกับความคิดเห็นหรือการปฏิบัติของนักเรียนน้อย
ไม่จริงเลย	หมายถึง	ข้อความนั้น <u>ไม่ตรง</u> กับความเป็นจริงหรือ <u>ไม่สอดคล้อง</u> กับความคิดเห็นหรือการปฏิบัติของนักเรียนเลย

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น/ การปฏิบัติ				
		จริง	ค่อนข้างจริง	ปานกลาง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริงเลย
1	ข้าพเจ้าพยายามอ่านหนังสืออย่างหนัก เพื่อให้สอบผ่านในวิชาที่มีเนื้อหายาก					
2	ข้าพเจ้าตั้งใจเป้าหมายว่าจะต้องสอบเรียนต่อในมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงให้ได้					
3	ถ้าข้าพเจ้าทำงานที่ครูมอบหมายให้ไม่ถูกต้อง ก็จะทำให้ข้าพเจ้าค้นหาวิธีการใหม่ที่ทำให้ถูกต้องให้ได้					
4	ข้าพเจ้าตระหนักดีว่าการเตรียมตัวอ่านหนังสือ เพื่อการสอบนั้นเป็นสิ่งสำคัญ					
5	เพื่อให้ประสบความสำเร็จทางการเรียน ข้าพเจ้าจึงพยายามแสวงหาความรู้ใหม่ๆเพิ่มเติม					

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น/ การปฏิบัติ				
		จริง	ค่อนข้างจริง	ปานกลาง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริงเลย
6	ข้าพเจ้ามีความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะเรียนให้ได้เกรดเฉลี่ยสูงๆ					
7	เมื่อพบคนที่ได้รับการยกย่องสรรเสริญว่าทำงานดีเด่น ข้าพเจ้าเกิดความปรารถนาที่จะเป็นเช่นนั้น					
8	ข้าพเจ้าตั้งใจหวังไว้สูงๆ เพื่อจะได้ใช้ความพยายามและ ความสามารถทำงานนั้นอย่างเต็มที่					
9	ข้าพเจ้ามุ่งมั่นที่จะทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ แม้ว่างานนั้นจะน่าเบื่อเพียงใดก็ตาม					
10	เมื่อเห็นเพื่อนๆ เรียนเก่ง ทำให้ข้าพเจ้ายังมีความ พยายามขึ้น					
11	ข้าพเจ้ารู้สึกภูมิใจที่สามารถสอบผ่านแต่ละวิชาได้					
12	ข้าพเจ้าจะรีบบอกให้พ่อแม่ผู้ปกครองทราบ เมื่อข้าพเจ้า ประสบผลสำเร็จในการเรียน					
13	ข้าพเจ้ารู้สึกมีความสุขเมื่อสามารถทำความเข้าใจ เนื้อหาวิชายากๆ ได้					
14	ข้าพเจ้ามีความสุขทุกครั้ง เมื่อรู้ว่าทำคะแนนสอบได้ สูงขึ้น					
15	ข้าพเจ้าไม่สนใจว่าตนเองประสบผลสำเร็จในการเรียน หรือไม่					

5. แบบสอบถามวัดการรับรู้ความสามารถของตนเอง

คำชี้แจง ให้อ่านและพิจารณาข้อความต่อไปนี้ว่าตรงหรือสอดคล้องกับการปฏิบัติจริงของนักเรียนในระดับใด แล้วโปรดทำเครื่องหมาย \surd ลงในช่องว่างที่เห็นว่าใกล้เคียงกับการปฏิบัติจริงของนักเรียนมากที่สุด

จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงหรือสอดคล้องกับความคิดเห็นหรือการปฏิบัติของนักเรียนมากที่สุด
ค่อนข้างจริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงหรือสอดคล้องกับความคิดเห็นหรือการปฏิบัติของนักเรียนมาก
ปานกลาง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงหรือสอดคล้องกับความคิดเห็นหรือการปฏิบัติของนักเรียนปานกลาง
ค่อนข้างไม่จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงหรือสอดคล้องกับความคิดเห็นหรือการปฏิบัติของนักเรียนน้อย
ไม่จริงเลย	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับความเป็นจริงหรือไม่สอดคล้องกับความคิดเห็นหรือการปฏิบัติของนักเรียนเลย

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น/ การปฏิบัติ				
		จริง	ค่อนข้างจริง	ปานกลาง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริงเลย
1	ข้าพเจ้าเห็นด้วยกับคำที่ว่า “ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน”					
2	ข้าพเจ้าเชื่อว่าตนเองประสบความสำเร็จได้ หากหาความรู้ฝึกฝนตนเองอยู่เสมอ					
3	ข้าพเจ้าจะพยายามทำข้อสอบให้ได้คะแนนดีกว่าเดิม และคิดว่าสามารถทำได้					
4	ข้าพเจ้าสามารถเผชิญปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นได้					
5	ขณะเรียนถ้ารู้สึกเบื่อ ข้าพเจ้าสามารถบังคับตนเองให้ตั้งใจเรียนโดยไม่ก่อกวนเพื่อนได้					
6	งานที่ได้รับมอบหมายแม้มีปริมาณมาก ข้าพเจ้าก็สามารถทำให้เสร็จตามกำหนดจนได้					

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น/ การปฏิบัติ				
		จริง	ค่อนข้างจริง	ปานกลาง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริงเลย
7	ข้าพเจ้าสามารถจัดลำดับความสำคัญของการทำงานก่อนหลังได้					
8	ข้าพเจ้าทำงานเป็นระเบียบเรียบร้อยในทุกๆ ครั้ง					
9	ข้าพเจ้าสามารถทำงานที่ยากๆ ให้สำเร็จ					
10	งานที่ได้รับมอบหมายแม้มีปริมาณมาก ก็สามารถทำให้เสร็จตามกำหนดได้					
11	เมื่อข้าพเจ้าทำผิดพลาดล้มเหลว ข้าพเจ้าสามารถแก้ไขและปรับปรุงให้ดีขึ้นได้ในครั้งต่อไป					
12	ข้าพเจ้าขยันและมุ่งมั่นในการเรียน ข้าพเจ้าก็จะประสบความสำเร็จในอนาคต					
13	ไม่ว่างานยากแค่ไหนก็ตาม ข้าพเจ้าก็จะพยายามอย่างเต็มที่เพื่อให้งานออกมาดีที่สุด					
14	ข้าพเจ้าคิดว่าแม้เราไม่มีพรสวรรค์ แต่ถ้ามีความพยายามก็สามารถประสบความสำเร็จได้					
15	แม้ว่างานที่ได้รับมอบหมายมีเวลาน้อย แต่ข้าพเจ้าก็ทำจนกระทั่งสำเร็จ					

6. แบบสอบถามวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

คำชี้แจง ให้อ่านและพิจารณาข้อความต่อไปนี้ว่าตรงหรือสอดคล้องกับการปฏิบัติจริงของนักเรียนในระดับใด แล้วโปรดทำเครื่องหมาย \surd ลงในช่องว่างที่เห็นว่าใกล้เคียงกับการปฏิบัติจริงของนักเรียนมากที่สุด

เป็นประจำ	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงหรือสอดคล้องกับการปฏิบัติของนักเรียนมากที่สุด
เป็นส่วนใหญ่	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงหรือสอดคล้องกับการปฏิบัติของนักเรียนมาก
เป็นบางครั้ง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงหรือสอดคล้องกับการปฏิบัติของนักเรียนปานกลาง
เป็นส่วนน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงหรือสอดคล้องกับการปฏิบัติของนักเรียนน้อย
ไม่เคยเลย	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับความเป็นจริงหรือไม่สอดคล้องกับการปฏิบัติของนักเรียนเลย

ข้อ	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ				
		เป็นประจำ	เป็นส่วนใหญ่	เป็นบางครั้ง	เป็นส่วนน้อย	ไม่เคยเลย
1	เมื่อข้าพเจ้าทำการบ้านไม่ได้ เพื่อนๆในห้องที่เข้าใจจะช่วยอธิบาย					
2	ข้าพเจ้าและเพื่อนๆในห้องเรียนไม่สนใจซึ่งกันและกัน					
3	ข้าพเจ้ากับเพื่อนๆจะช่วยกันทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ					
4	เมื่อข้าพเจ้ามีปัญหา เพื่อนๆ จะให้คำแนะนำ					
5	ข้าพเจ้าปรึกษาเรื่องการเงินกับเพื่อนๆได้					
6	เมื่อข้าพเจ้ารู้สึกผิดหวัง เพื่อนๆ มักพูดให้กำลังใจ					
7	ข้าพเจ้าคิดว่าเพื่อนส่วนใหญ่ไม่จริงใจกับข้าพเจ้า					
8	ข้าพเจ้าไม่ค่อยพอใจเมื่อเพื่อนๆแสดงความคิดเห็นไม่ค่อยตรงกัน					
9	ข้าพเจ้ายอมรับความคิดเห็นของเพื่อนทุกคน					

ข้อ	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ				
		เป็นประจำ	เป็นส่วนใหญ่	เป็นบางครั้ง	เป็นส่วนน้อย	ไม่เคยเลย
10	เพื่อนๆ มักชื่นชมและแสดงความยินดีด้วยเมื่อข้าพเจ้าสอบได้คะแนนสูง					
11	เมื่อเพื่อนผิดหวังในการเรียน ข้าพเจ้าพร้อมคอยช่วยเหลือและให้กำลังใจเพื่อนในการเรียนต่อไป					
12	ข้าพเจ้าและเพื่อนๆ ช่วยอธิบายการบ้านเพื่อนในกลุ่มที่ไม่เข้าใจหรือทำไม่ได้					
13	ข้าพเจ้ารู้สึกอบอุ่นและสนุกสนานเมื่ออยู่กับเพื่อนๆ					
14	ข้าพเจ้าชอบอยู่คนเดียวมากกว่าอยู่กับเพื่อน					
15	เมื่อทำงานเป็นกลุ่มเพื่อนๆ ให้ข้าพเจ้าร่วมกลุ่มด้วยความเต็มใจ					

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวเพ็ญตระการ อรัญทอง
วันเดือนปีเกิด	4 เมษายน 2525
สถานที่เกิด	อำเภออมลไสย จังหวัดกาฬสินธุ์
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	153 หมู่ 9 เทศบาลตำบลดงลิง อำเภออมลไสย จังหวัดกาฬสินธุ์
e-mail	pentrakarn@hotmail.com
ประวัติการทำงาน	พนักงานเอกชน บริษัท ฉลอง (2002) จำกัด ระยะเวลาทำงาน 4 ปี (พ.ศ. 2549 – 2553)
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2537	ประถมศึกษา จากโรงเรียนดอนหวายราษฎร์บำรุง จังหวัดกาฬสินธุ์
พ.ศ. 2540	มัธยมศึกษาตอนต้น จากโรงเรียนโคกศรีเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์
พ.ศ. 2543	มัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์
พ.ศ. 2547	บธ.บ. (วิชาเอกคอมพิวเตอร์ธุรกิจ) จากมหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ขอนแก่น
พ.ศ. 2547	ปวศ. (ประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู) จากมหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ขอนแก่น
พ.ศ. 2555	กศ.ม. (สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพฯ